

Rannsóknarrit nr. 4:

Úrtakskönnun meðal almennings vorið 2007

Október 2007

Hjalti Jóhannesson
Tryggvi Guðjón Ingason

BYGGÐARANNSÓKNASTOFNUN
ÍSLANDS

Próunarfélag Austurlands

lönaðar- og
viðskiptaráðuneytið

Úrtakskönnun meðal almennings vorið 2007

Rannsókn á samfélagsáhrifum álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi - Rannsóknarrit nr. 4

Október 2007

Byggðarannsóknastofnun Íslands
Borgum við Norðurslóð, 600 Akureyri,
Sími 460-8900, Fax 460-8919
Netfang: rha@unak.is
Veffang: <http://www.rha.is>

EFNISYFIRLIT

INNGANGUR	11
HELSTU NIÐURSTÖÐUR KÖNNUNARINNAR	13
EFNISTÖK OG FORSENDUR	16
FORSENDUR OG AFMÖRKUN	16
GAGNAÖFLUN OG ÚRVINNSLA	21
NIÐURSTÖÐUR	26
ÁHRIF Á BÚFERLAFLUTNINGA	26
VÆNTINGAR OG TRÚ Á JÁKVÆÐA ÞRÓUN BYGGÐARLAGSINS	28
EIGIN ÞÁTTTAKA Í FRAMKVÆMDUNUM	33
ÓBEIN ÞÁTTTAKA Í FRAMKVÆMDUNUM	35
ALMENN ÁHRIF Á MANNLÍF	38
BÚSETUÞÆTTIR	41
VIÐHORF TIL STÓRIÐJUFRAMKVÆMDANNA Á AUSTURLANDI	59
ÍBÚAÞRÓUN OG FASTEIGNAVERÐ	64
HEIMILDIR	67

MYNDASKRÁ

Mynd 1.	Svæðaskipting í Austurlandskönnun II, vorið 2007.....	20
Mynd 2.	Uppsafnað svarhlutfall í Austurlandskönnun II, vorið 2007	23
Mynd 3.	Svæðisskipting í Austurlandskönnun II, vorið 2007.	24
Mynd 4.	Áætlaður meðalaksturstími frá skilgreindum fjarlægðarpunktum að öllum þremur framkvæmdasvæðum.	25
Mynd 5.	Áætlaður meðalaksturstími frá skilgreindum fjarlægðarpunktum að álverslóð í Reyðarfirði.	25
Mynd 6.	Hefur þú (eða fjölskylda þín) íhugað alvarlega að flytja milli byggðarlaga á síðustu 5 árum en ákveðið að gera það ekki?	26
Mynd 7.	Telur þú líklegt eða ólíklegt að þú munir flytja frá því byggðarlagi þar sem þú býrð nú innan þriggja ára?.....	27
Mynd 8.	Hefur þú mikla eða litla trú á jákvæðri þróun byggðarlags þíns á næstu árum? Breyting milli febrúar 2003, nóvember 2004 og febrúar 2007. Spurt á Austurlandi.	29
Mynd 9.	Hefur þú mikla eða litla trú á jákvæðri þróun byggðarlags þíns á næstu árum?	29
Mynd 10.	Hefur þú mikla eða litla trú á bættri fjárhagslegri afkomu þinni í tengslum við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi? Breyting milli febrúar 2003, nóvember 2004 og febrúar 2007.	30
Mynd 11.	Hefur þú mikla eða litla trú á að stóriðjuframkvæmdirnar á Austurlandi hafi bætt fjárhagslega afkomu þína?	31
Mynd 12.	Hefur þú mikla eða litla trú á bættri fjárhagslegri afkomu þinni í tengslum við starfrækslu álvers í Reyðarfirði? Breyting milli feb. 2003, nóv. 2004 og feb. 2007.....	32
Mynd 13.	Hefur þú mikla eða litla trú á bættri fjárhagslegri afkomu þinni í tengslum við starfrækslu álvers í Reyðarfirði?.....	33
Mynd 14.	Hversu vel eða illa á eftirfarandi fullyrðing við um þig? Ég hef verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar.	34
Mynd 15.	Hversu líklegt eða ólíklegt er að þú munir sækjast eftir vinnu við álver í Reyðarfirði? ..35	
Mynd 16.	Hversu vel eða illa á eftirfarandi fullyrðing við um þig? Fyrirtæki/aðili sem ég vinn hjá hefur verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar.	36
Mynd 17.	Hversu vel eða illa á eftirfarandi fullyrðing við um þig? Fyrirtæki/aðili sem ég vinn hjá hefur verið að selja vörur/þjónustu til framkvæmdaaðila.....	37
Mynd 18.	Hversu vel eða illa á eftirfarandi fullyrðing við um þig? Nánir ættingjar mínir eða vinir hafa verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar.	37
Mynd 19.	Hvort telur þú, þegar á heildina er litið, að stóriðjuframkvæmdirnar hafi haft jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.	38
Mynd 20.	Hvort telur þú, þegar á heildina er litið, að stóriðjuframkvæmdirnar hafi haft jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi?.....	39
Mynd 21.	Hvort telur þú að starfræksla álvers í Reyðarfirði muni hafa jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.....	40
Mynd 22.	Hvort telur þú að starfræksla álvers í Reyðarfirði muni hafa jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi?	41
Mynd 23.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með fjölbreytni starfa? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007. 42	
Mynd 24.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með fjölbreytni starfa?.....	42

Mynd 25.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með atvinnutekjur þínar? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.	43
Mynd 26.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með atvinnutekjur þínar?	44
Mynd 27.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með efnahag fjölskyldunnar? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.	44
Mynd 28.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með efnahag fjölskyldunnar?.....	45
Mynd 29.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með framboð á heilbrigðisþjónustu? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007	46
Mynd 30.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með framboð á heilbrigðisþjónustu?.....	47
Mynd 31.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með félagslífið? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007	48
Mynd 32.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með félagslífið?	48
Mynd 33.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með framboð á almennri verslun/þjónustu? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007	49
Mynd 34.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með framboð á almennri verslun/þjónustu?.....	50
Mynd 35.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með persónulegt öryggi? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007	51
Mynd 36.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með persónulegt öryggi?.....	51
Mynd 37.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með aðgengi að háskólamenntun? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007	52
Mynd 38.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með aðgengi að háskólamenntun?	53
Mynd 39.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með aðgengi að framhaldsskólamenntun? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007	54
Mynd 40.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með aðgengi að framhaldsskólamenntun?	54
Mynd 41.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með umhverfið? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007	55
Mynd 42.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með umhverfið?.....	56
Mynd 43.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með menningarlífið? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.....	56
Mynd 44.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með menningarlífið?.....	57
Mynd 45.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með möguleika til að sinna tómsendum og áhugamálum? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007	58
Mynd 46.	Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með möguleika til að sinna tómsendum og áhugamálum mínum?....	58

- Mynd 47. Hvort telur þú að íbúafjöldi í þínu byggðarlagi muni aukast, standa í stað eða dragast saman fram til ársins 2010 frá því sem nú er?..... 64
- Mynd 48. Hvort telur þú að verð á íbúðarhúsnæði í þínu byggðarlagi muni hækka, standa í stað eða lækka fram til ársins 2010 frá því sem nú er? 65

TÖFLUSKRÁ

Tafla 2.	Jákvæðir þættir vegna stóriðjuframkvæmdanna.	60
Tafla 3.	Neikvæðir þættir vegna stóriðjuframkvæmdanna.	61
Tafla 4.	Jákvæðir þættir vegna starfrækslu álvers í Reyðarfirði.	62
Tafla 5.	Neikvæðir þættir vegna starfrækslu álvers í Reyðarfirði.	63

INNGANGUR

Þann 11. mars 2003 var samþykkt á Alþingi ályktun þess efnis að fela skyldi Bygðarannsóknastofnun Íslands, í samvinnu við Þróunarfélag Austurlands, að fylgjast með samfélagsbreytingum og þróun byggðar og atvinnulífs á landsvæðinu þar sem áhrifa álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi gætir mest. Rúmu árið síðar eða þann 7. apríl 2004 var undirritaður samningur milli Iðnaðar- og viðskiptaráðuneytisins, Bygðastofnunar, Bygðarannsóknastofnunar og Þróunarstofu Austurlands (nú Þróunarfélag Austurlands) um framkvæmd og fjármögnun verkefnisins. Árið 2003 var unnin verkáætlun og hófst vinna við rannsóknina árið 2004 og mun ljúka síðla árs 2009. Rannsóknasvæðið er Austur- og Norðausturland en einnig litið til nokkurra lykilþátta, svo sem þróunar búsetu- og atvinnuhátta á landsvísu til samanburðar. Framkvæmd rannsóknarinnar hefur einkum verið í höndum starfsmanna Rannsóknar- og þróunarmiðstöðvar Háskólans á Akureyri (RHA) auk Þróunarfélags Austurlands en Bygðarannsóknastofnun Íslands hefur verið rekin í tengslum við fyrrnefndu stofnunina.

Safnað er tölulegum upplýsingum frá opinberum aðilum; til dæmis Hagstofnunni og sveitarfélögum auk lykilupplýsinga frá framkvæmdaaðilum, er varða umsvif starfseminnar og atriði er lúta að starfsmönnum þeirra s.s. lögheimili, menntun o.þ.h. Þá eru úrtaksrannsóknir meðal fólks á Austurlandi og landinu öllu mikilvægur þáttur gagnaöflunar. Sú úrtaksrannsókn sem hér er greint frá er ein þeirra en í þessum könnunum er leitast við að afla upplýsinga um breytingar á högum fólks og viðhorfum þess. Í þessum könnunum koma fram skoðanir og upplifun íbúa á ýmsum þáttum er varða framkvæmdirnar. Með þessu móti fást gögn um samfélagið og breytingar þess sem aðeins er hægt að afla meðan breytingarnar eru að eiga sér stað. Ennfremur fara fram viðtalsrannsóknir meðal fólks og forsvarsmanna fyrirtækja þar sem leitast er við að fá fram ýmsar upplýsingar sem ekki er unnt að nálgast eftir öðrum leiðum, og aðeins meðan samfélagsbreytingarnar eiga sér stað, til dæmis frá forsvarsmönnum fyrirtækja og stofnana. Þessi viðtöl eru einnig mikilvægur liður í að rannsaka þá merkingu sem fólk leggur í ýmis grundvallarhugtök sem notuð eru í almennri umræðu um framkvæmdirnar. Loks fara fram kannanir meðal fyrirtækja þar sem sendir eru spurningalistar og aflað er upplýsinga um rekstur og afkomu.

Í þessari skýrslu er gerð grein fyrir annarri af þremur póstkönnunum sem áætlaðar eru í verkefninu og tekur hún til almennings innan skilgreindrar fjarlægðar frá helstu framkvæmdasvæðunum á Austurlandi og auk þess frá öðrum svæðum á landinu til samanburðar.

Höfundar þessarar skýrslu eru Hjalti Jóhannesson landfræðingur við Rannsókn- og þróunarmiðstöð Háskólans á Akureyri (RHA) og verkefnisstjóri rannsóknar á samfélagsáhrifum álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi, og Tryggvi Ingi Guðjónsson, sérfræðingur við RHA. Aðrir starfsmenn RHA hafa komið að þessari rannsókn með aðstoð við útsendingu, móttöku gagna, skráningu og til samráðs.

HELSTU NIÐURSTÖÐUR KÖNNUNARINNAR

Hér að neðan eru dregnar saman helstu niðurstöður þeirrar póstkönnunar sem fram fór meðal almennings vorið 2007 sem liður í rannsókn á samfélagsáhrifum álvers- og virkjunar á Austurlandi.

- Könnunin fór fram frá lokum febrúar til loka apríl 2007 meðal fólks á aldrinum 18-65 ára. Dregið var lagskipt slembiúrtak og var endanlegt úrtak 3.134 manns af öllu landinu. Svör voru 1.219 og heildarsvörun því 38,9%. Vegna þessa dræma svarhlutfalls voru gögnin greind sérstaklega með það fyrir augum að greina mögulegar kerfisbundnar skekkjur. Engar vísbendingar fundust um slíkt og má því telja að úrtakið gefi nokkuð rétta mynd af rannsóknarþýðinu.
- Svörin voru greind eftir átta svæðum. Þetta eru *áhrifasvæði framkvæmdanna á Austurlandi*, þrjú undirsvæði þess, þ.e. *norðursvæði*, *miðsvæði* (innan tveggja tíma aksturstíma frá framkvæmdasvæðum) og *suðursvæði*. Landið að öðru leyti var greint í fjögur svæði, þ.e. *áhrifasvæði Reykjavíkur*, *Vesturland*, *Vestfirði* og *Norðurland vestra*; *Eyjafjarðarsvæðið* og loks *Suðurland að Árborg*.
- Ljóst er að mikill munur er á milli einstakra svæða á skilgreindu áhrifasvæði á Austurlandi. Þannig eru svarendur á miðsvæðinu mun bjartsýnni á framtíð síns byggðarlags en íbúar norðursvæðis og suðursvæðis.
- Áhrif framkvæmdanna eru almennt mjög staðbundin sem m.a. lýsir sér í að um 51% svarenda á miðsvæðinu hefur mjög eða fremur mikla trú á að framkvæmdirnar í heild hafi bætt fjárhagslega afkomu þeirra. Aðeins 12% svarenda á suðursvæðis eru hins vegar sama sinnis. Svipað kom fram varðandi væntingar um rekstur álversins sérstaklega.
- Bein þátttaka í framkvæmdunum er mjög bundin búsetu, en rúm 30% á miðsvæðinu segjast tengjast stóriðjuframkvæmdunum með beinum hætti í gegnum vinnu sína. Það svæði sem kemst næst þessu er norðursvæðið með um 11% og áhrifasvæði Reykjavíkur með um 11%. Til samanburðar eru um 8% á suðursvæði sammála þessu.

- Óbein þátttaka í framkvæmdunum (t.d. í gegnum vinnustað) er mest á miðsvæði Austurlands og er mikið samræmi milli svara við nokkrum spurningum sem tengjast þessu. Þannig segja þar t.d. um 36% að fyrirtæki sem þeir vinna hjá hafi verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar. Áhrifasvæði Reykjavíkur kemst næst þessu með um 14% og er það aftur í samræmi við það sem spáð var að áhrifin yrðu umtalsverð þar.
- Svör við nokkrum spurningum benda til þess að á suðursvæði upplifi svarendur sig afskipta hvað varðar áhrif af framkvæmdunum. Sumir upplifa neikvæð áhrif, e.t.v. svokölluð ruðningsáhrif vegna framkvæmdanna og reksturs álversins. Þetta má t.d. sjá á svörum þeirra við spurningunni um hvort framkvæmdirnar hafi í heildina haft jákvæð eða neikvæð áhrif í byggðarlaginu. Þar segja um 20% að þær hafi haft mjög eða frekar neikvæð áhrif en hvergi annarsstaðar á landinu er þetta hlutfall jafnhátt.
- Vísbendingar um að framkvæmdirnar gætu haft áhrif á aðrar atvinnugreinar og á búferlaflutninga innan Austurlands eru m.a. í samræmi við það sem spáð var af Skipulagsstofnun áður en þær hófust. Einnig voru sveitarstjórnarmenn meðvitaðir um þessi mögulegu áhrif og ályktuðu um þau á aðalfundi Sambands sveitarfélaga á Austurlandi þegar árið 2003.
- Spurt var í könnuninni um ánægju með ýmsa búsetuþætti s.s. tekjur, heilbrigðisþjónustu, félagslíf og almenna verslun/þjónustu. Almennt koma mestu þéttbýlissvæði landsins, áhrifasvæði Reykjavíkur og Eyjafjarðarsvæðið vel út og ljóst er að íbúar á miðsvæði eru mjög ánægðir með flesta búsetuþætti. Ánægja með framboð sumrar opinberrar þjónustu s.s. heilbrigðisþjónustu er þó ekki ýkja mikil og er hugsanlegt að hún hafi ekki fylgt eftir þeirri mannfjölgun sem orðið hefur á svæðinu.
- Þegar spurt var almennt um jákvæð áhrif framkvæmdanna var ýmislegt nefnt. Áhrif á atvinnulíf, byggðaðróun og efnahag eru þau jákvæðu áhrif sem flestir nefna. Eftir því sem svarendur búa fjær sjá þeir færri jákvætt við framkvæmdirnar.

- Samsvarandi opin spurning um neikvæð áhrif framkvæmdanna leiddi ýmislegt áhugavert í ljós. Ekki kemur á óvart að umhverfisáhrif er það sem flestir nefna í því sambandi. Þá eru nokkuð margir sem nefna aukna togstreitu milli fólks og neikvæð efnahagsáhrif. Ein athyglisverðasta niðurstaðan er að um 18% svarenda á suðursvæði og um 12% á miðsvæði telja atriði sem flokka má undir ruðningsáhrif innan áhrifasvæðisins helst neikvæð við framkvæmdirnar.

EFNISTÖK OG FORSENDUR

Forsendur og afmörkun

Í verkáætlun um rannsókn á samfélagsáhrifum álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi (Byggðarannsóknastofnun Íslands, 2004) var ráðgert að framkvæma þrjár almennar úrtakskannanir (árin 2004, 2006 og 2008). Könnunum árin 2004 og 2008 var fyrst og fremst ætlað að mæla margvíslega þætti á næsta áhrifasvæði framkvæmdanna en könnunin árið 2006 skyldi fara fram á landsvísu. Þeirri könnun seinkaði í framkvæmd og fór fram í upphafi árs 2007 og fjallar þessi skýrsla um þá könnun.

Efnislega afmarkast viðfangsefni könnunarinnar, líkt og rannsóknarverkefnisins í heild, við athugun á samfélagsbreytingum og þróun byggðar og atvinnulífs vegna stóriðjuframkvæmda á Austurlandi. Rannsóknarsviðið er þannig nokkuð víðfeðmt. Könnunin tekur til framkvæmdatímans og upphafs rekstrartíma álversins í Reyðarfirði þar sem á tíma rannsóknarinnar var búið að ráða fjölda starfsmanna til þess og framleiðsla fyrsta álsins að hefjast í apríl 2007. Landfræðileg afmörkun könnunarinnar er önnur en þeirrar sem fór 2004. Í þessari könnun er allt landið lagt undir og því unnt að bera saman viðhorf íbúa mismunandi svæða til stórframkvæmdanna fyrir austan.

Afmörkun í tíma

Í stóriðjuframkvæmdum er um að ræða tvennskonar tímabil sem eru í eðli sínu ólík. Annars vegar er um að ræða framkvæmdatíma sem stendur fram til 2008 á Austurlandi, það er að segja meðan verið er að reisa mannvirkin. Hins vegar er svo um að ræða það tímabil þegar framkvæmdum er að fullu lokið (frá árinu 2009 eða svo) og Kárahnjúkavirkjun og álverið á Reyðarfirði eru komin í fullan rekstur, þetta er hér kallað rekstrartími. Þessi tímabil skarast að einhverju leyti því unnt er að hefja rafmagns- og álframleiðslu áður en byggingaframkvæmdum er að fullu lokið. Þegar hér er rætt um rekstrartíma er hins vegar fyrst og fremst átt við það þegar framkvæmdir standa ekki yfir eða þeim er að mestu lokið.

Gert var ráð fyrir að starfsemi gæti hafist í álveri Alcoa um mitt ár 2007 og áætlanir Landsvirkjunar miðuðu við að afhending raforku gæti hafist 1. apríl það ár. Þetta hefur ekki gengið eftir vegna tafa við gerð Kárahnjúkavirkjunar og gert

er ráð fyrir að afhenda orku þaðan í nóvember 2007 (Morgunblaðið, 2007, 21. september). Hins vegar var unnt að hefja framleiðslu áls í takmörkuðum mæli hjá Fjarðaáli í aprílbyrjun 2007 með því að Landsvirkjun afhenti fyrirtækinu raforku af landsnetinu. Segja má því að rekstrartími álversins hefjist um það leyti. Byggingaframkvæmdum verður þó ekki að fullu lokið fyrr en árið 2008. Hvað virkjunina varðar er hins vegar líklegast að eftir framkvæmdirnar taki við langt tímabil lítilla umsvifa, því tiltölulega fáa starfsmenn þarf til að reka virkjunina. Samkvæmt vef Kárahnjúkavirkjunar (Landsvirkjun, 2007 23. júní) voru starfsmenn virkjunarinnar 11 þann 23. júní 2007 og hófst formlegur rekstur stöðvarinnar 2. apríl. Umsvif framkvæmdaáðila hafa því bæði skammtíma- og langtímaáhrif, en miðað við tímaáætlun þess rannsóknarverkefnis sem hér er til umfjöllunar verður þó einkum unnt að rannsaka skammtímaáhrifin og að takmörkuðu leyti langtímaáhrif að svo miklu leyti sem fyrstu misserin í rekstri álversins verða lýsandi fyrir þau.

Landfræðileg afmörkun

Áhrifasvæði framkvæmda við álver Fjarðaáls og Kárahnjúkavirkjun nær langt út fyrir austurhluta Íslands þegar litið er til samfélags- og efnahagslegra þátta. Ennfremur er ljóst að þessi áhrif virða ekki nema að litlu leyti sveitarfélagamörk, kjördæmi eða landamæri Íslands. Staðsetning mannvirkja hefur þó augljóslega talsverð áhrif á hvar og með hvaða hætti áhrifa gætir af framkvæmdum. Einnig skiptir miklu hvaðan þeir aðilar sem annast tiltekna verkþætti koma og hvar starfsmenn við framkvæmdirnar eru búsettir.

Meðal þess sem ákvarða þurfti í aðdraganda könnunarinnar var hversu víðfeðmt rannsóknarsvæðið ætti að vera. Í því sambandi skiptir máli að huga að því hvers vegna framkvæmdir á borð við fyrirhugaða Kárahnjúkavirkjun hafa áhrif í samfélaginu. Aðalleikendur þegar kemur að dreifingu áhrifa um samfélagið eru annars vegar þeir einstaklingar sem starfa við framkvæmdina, greiða skatta og útsvar af tekjum sínum, kaupa varning og þjónustu og hverfa frá tilteknum störfum til að starfa við þetta verkefni. Hins vegar eru það fyrirtæki sem kaupa vöru og þjónustu af öðrum fyrirtækjum. Í skýrslu sinni um úrtakskönnunina sem fram fór árið 2004 gerði Kjartan Ólafsson (2005) ítarlega grein fyrir skilgreiningu rannsóknasvæðisins. Þar kom fram að, af fyrri framkvæmdum af svipuðum toga héraendis, einkum hvað varðar virkjanir, megi ráða að skipting starfsmanna eftir

landshlutum sé einkum háð tveimur þáttum. Annars vegar fjarlægð frá virkjunarstað og hins vegar þeirri reynslu eða þekkingu sem til staðar er í viðkomandi landshluta.

Talsverð umræða hefur orðið um landfræðilega dreifingu áhrifa af framkvæmdunum á Austurlandi. Komið hefur á daginn að áhrifin eru tiltölulega staðbundin við Mið-Austurland (miðsvæðið í þessari rannsókn) og er það meðal helstu niðurstaðna fyrstu áfangaskýrslu í þessari samfélagsrannsókn (Kjartan Ólafsson (ritstj.), Enok Jóhannsson, Jón Þorvaldur Heiðarsson, Ragnheiður Jóna Ingimarsdóttir og Valtýr Sigurbjarnarson, 2006). Í aðdraganda framkvæmdanna taldi Skipulagsstofnun, 2001:36-44) að búferlaflutningar yrðu inn á Mið-Austurland, m.a. frá öðrum svæðum Austurlands. Sveitarstjórnarmenn á Austurlandi tóku í sama streng og á aðalfundi Sambands Sveitarfélaga á Austurlandi 21. ágúst 2003 samþykktu þeir ályktun um virkjana- og orkumál þar sem sagði meðal annars „... brýnt að hugað verði vandlega að því hvaða áhrif framkvæmdirnar munu hafa á suður- og norðursvæði [Austurlands].“ Þessi rannsókn hefur fylgst með þessari þróun og m.a. þegar leitt í ljós þetta misvægi í þróun innan landshlutans, þ.e. áhrifa gætir mikið á miðsvæðinu en tiltöluleg lítið utan þess (ibid.).

Í upphafi þessarar rannsóknar var ákveðið að miða áhrifasvæði framkvæmdanna við áætlaða jafngildisfjarlægð stóriðjuframkvæmdanna til norðurs miðað við vegalengdina til Hornafjarðar í suðri. Taka þurfti mið af tvennu. Í fyrsta lagi að meginframkvæmdasvæðin eru þrjú (stíflusvæði við Fremri Kárahnjúk, stöðvarhús í Fljótsdal og álver í Reyðarfirði). Í öðru lagi er um mismunandi leiðir að velja eftir því hvort farið er að vetri eða sumri (auk þess koma til vegabætur og styttingar á framkvæmdatímanum). Aðferðum við þessa svæðisskiptingu er ítarlega lýst í áfangaskýrslu 1 (Kjartan Ólafsson o.fl, 2006).

Áhrifasvæðið skiptist þá á þennan hátt í þrjú undirsvæði:

- **Norðursvæði.** Svæði sem er utan tveggja tíma fjarlægð frá framkvæmdasvæðunum (sjá að ofan) og til norðurs þar til sömu fjarlægð er náð (Þingeyjarsveit) og er til Hafnar í Hornafirði sem hefð er fyrir að telja til Austurlands.
- **Miðsvæði.** Svæðið sem er innan tveggja tíma akstursfjarlægðar frá framkvæmdasvæðunum.

- **Suðursvæði.** Svæði sem er utan tveggja tíma fjarlægðar í suður frá framkvæmdasvæðunum, allt til Hafnar í Hornafirði.

Í þessari könnun, 2007 var ákveðið að skipta landinu í nokkur svæði auk þeirrar svæðisskiptingar sem ákveðin var fyrir könnunina 2004. Svæðin eru eftirfarandi:

- **Áhrifasvæði Reykjavíkur.** Hér átt við Reykjavík og öll þau sveitarfélög sem eru innan u.þ.b. 45 mínútna akstursfjarlægðar frá borginni. Þetta er í raun einskona útvíkkað höfuðborgarsvæði, um Reykjanes, norður að Borgarfjarðarbrú og austur að Árborg enda fylgir svæði allt í stórum dráttum sömu íbúa- og efnahagsþróun og algengt er að miða við um 45 mínútna akstur til vinnu í fjölþjóðlegum rannsóknum. Sjá t.d. rannsókn sem gerð var undir merkjum ESPON¹ Dubois, Alexandre, Gløersen, Erik, Stead, Dominic og Zonneveld, Wil (2006).
- **Vesturland, Vestfirðir, Norðurland vestra.** Hér er um að ræða svæði þar sem sveitarfélög fylgja svipaðri þróun innbyrðis ef undan er skilinn syðsti hluti þess þar sem áhrifa af nálægð höfuðborgarsvæðisins gætir í ríkari mæli.
- **Eyjafjarðarsvæðið.** Svæðið með Akureyri sem miðpunkt fylgir að verulegu leyti svipaðri þróun enda samgöngur innan þess góðar og vegalengdir stuttar.
- **Suðurland að Árborg.** Hér er um að ræða svæði þar sem sveitarfélög fylgja svipaðri þróun innbyrðis ef undan er skilinn vestasti hluti þess (Árborgarsvæðið) þar sem áhrifa af nálægð höfuðborgarsvæðisins gætir í ríkari mæli.

Mynd 1. á næstu síðu sýnir þessa svæðisskiptingu.

---

¹ European Spatial Planning Observation Network

Mynd 1. Svæðaskipting í Austurlandskönnun II, vorið 2007.

Afmörkun áhrifaþátta

Þrátt fyrir að unnt verði að greina áhrif af fyrirhuguðum framkvæmdum víða í samfélaginu er þó ljóst að tiltekin svið þess munu verða fyrir áhrifum umfram önnur. Þessi áhrif eru háð nálægð við framkvæmdirnar í tvennum skilningi. Annars vegar eru áhrifin merkjanleg vegna landfræðilegrar nálægðar. Þessi áhrif skapast til dæmis vegna umsvifa framkvæmdaaðilanna á virkjanasvæðum og lóð álversins, vegna flutnings á varningi og ferða starfsfólks til og frá vinnu. Hins vegar er um að ræða „félagslega nálægð“ þar sem tilteknir aðilar eru í miklum samskiptum við framkvæmdaaðilana eða jafnvel beinir þátttakendur í verkefninu án þess að vera endilega í mikilli landfræðilegri nálægð. Erfitt er að kortleggja þessi áhrif fyrirfram með nákvæmum hætti. Í ljósi þessa er hins vegar einkum við það miðað að unnt verði að merkja áhrif á eftirtalin svið: 1) Efnahag og möguleika fólks til að afla sér tekna, 2) vinnumarkað, 3) mannfjölda og búsetuþróun, 4) starfsemi sveitarfélaga og þjónustu þeirra, 5) húsnæðismál, 6) þjónustu almennt, 7) opinbera þjónustu, 8) nýtingu lands og auðlinda, 9) ferðaþjónustu, og 10) á lífsstíl fólks.

Þetta eru sömu þættir og til athugunar voru við mat á umhverfisáhrifum umræddra framkvæmda (Kjartan Ólafsson, Grétar Þór Eyþórsson og Hjalti Jóhannesson, 2001) og edlilegt er að rannsókn sem ætlað er að fylgjast með

samfélagsþróun samhliða stóriðjuframkvæmdum á Austurlandi taki mið af þeim einnig.

Gagnaöflun og úrvinnsla

Í rannsóknaráætluninni var gert ráð fyrir að úrtakskannanir gætu orðið grundvöllur að samanburði milli upphafs og loka framkvæmdatímans. Því er unnt að framkvæma kannanirnar 2004 og 2008 með langtímasniði (e. panel) en það þýðir í þessu tilviki að þeir hinir sömu og svöruðu spurningalistanum árið 2004 verða beðnir að svara spurningalistanum árið 2008. Með þessu fyrirkomulagi má fylgjast með breytingum á högum einstaklinga með öruggari hætti en þegar dregið er nýtt úrtak í hvert skipti. Vegna brottfalls (þar sem hluti þeirra sem svarar fyrstu könnuninni svarar ekki hinni síðari) krefst þessi aðferð hins vegar þess að unnið sé í upphafi með stærri hóp en ella. Vegna eðlis spurninganna var ákveðið að póstsenda spurningalistann til þátttakenda.

Í þessari könnun sem fram fór í upphafi árs 2007 var dregið nýtt úrtak, enda var henni jafnframt ætlað að mæla mismun á viðhorfum milli landshluta og breytingu á viðhorfum þegar vel er liðið á framkvæmdatímann og rekstrartími álversins að renna í garð.

Þýði

Við skilgreiningu þýðisins þarf að taka mið af því að rannsókninni er bæði ætlað að mæla tiltekna þætti á þeim tíma sem könnunin er framkvæmd sem og að varpa ljósi á þróun tiltekinna þátta milli árána 2004, 2007 og 2008 þegar áætlað er að framkvæma síðasta hluta þessarar könnunar. Með þetta í huga var við það miðað 2004 að þátttakendur í könnuninni yrðu að sem stærstum hluta enn þátttakendur á vinnumarkaði þegar könnunin 2008 verður framkvæmd. Því voru efri aldursmörk þýðisins í könnuninni 2004 dregin við 62 ára aldur og einstaklinga sem fæddir eru árið 1942 eða síðar. Neðri aldursmörk voru dregin við 18 ára aldur þar sem yngri einstaklingar hafa í flestum tilvikum mjög litla reynslu af vinnumarkaði og takmarkaðar forsendur til að svara mörgum þeim spurningum sem mikilvægast þótti að fá svör við í könnuninni.

Í könnuninni vorið 2007 var hins vegar ákveðið að miða aldursmörk þýðisins við 18-65 ára aldur, þ.e. fólk á virkum vinnualdri. Þetta er sami aldur og miðað er við

í vinnumarkaðskönnunum Hagstofu Íslands og því er hægt bæði í lengd og bráð að bera niðurstöður þessarar könnunar við vinnumarkaðskannanir.

Úrtak

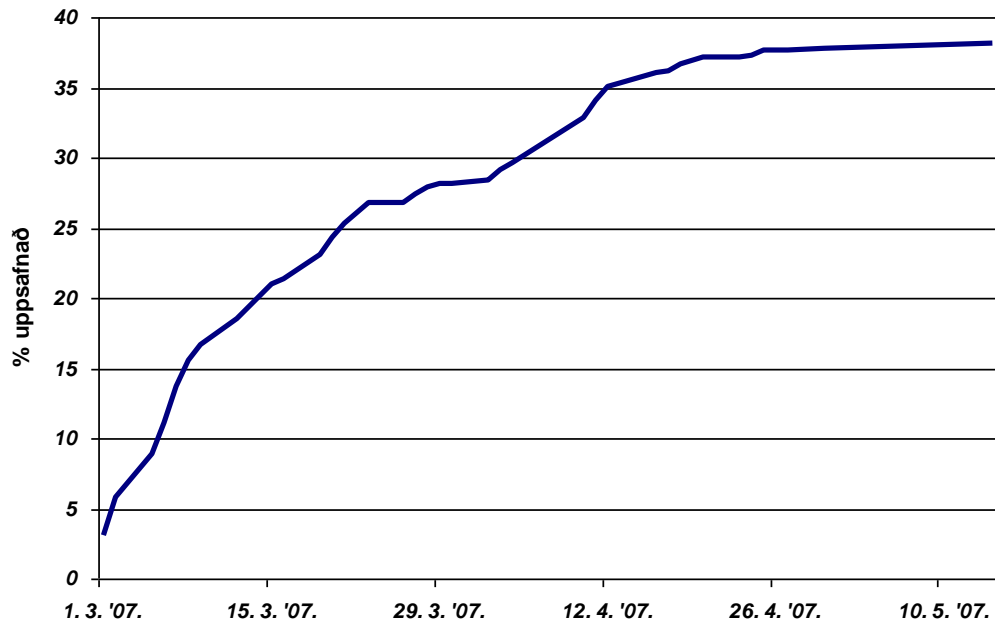
Við drátt úrtaks var ákveðið að lagskipta því eftir þeim landsvæðum sem gerð er grein fyrir hér að ofan.

Upphaflegt úrtak rannsóknarinnar varð slembiúrtak fólks á aldrinum 18–65 ára sem búsett var á þessum svæðum 1. janúar árið 2007, samtals 3.202 einstaklingar. Af þeim reyndist 1 vera látinn, 2 of veikir til að geta tekið þátt og 65 einstaklinga tókst ekki að staðsetja. Endanlegt úrtak varð því 3.134 einstaklingar.

Framkvæmd og heimtur

Könnunin var pósthöfð til þeirra sem lent höfðu í úrtakinu mánudaginn 26. febrúar 2007 og bárust fyrstu svörin 1. mars. Ítrekunarbref var sent þátttakendum tveimur vikum síðar eða þann 12. mars og nýr spurningalisti var sendur út þann 30. mars. Með þessu móti tókst að fá 1.219 svör eða sem svarar 38,9% endanlegs úrtaks sem var heldur lægra svarhlutfall en að var stefnt. Meginþorri (90%) þeirra spurningalista sem bárust til baka skiluðu sér fyrir 11. apríl en svör bárust þó allt til 14. maí.

Nokkrir eða um tugur sem fengu spurningalistann sendan höfðu samband við framkvæmdaraðila könnunarinnar til að spyrja um einstök atriði eða gera athugasemdir við spurningalistann. Í nokkrum tilvikum sendu þátttakendur spurningalistann óútfylltan til baka eða með athugasemdum um að viðkomandi vildu ekki svara listanum.

Mynd 2. Uppsafnað svarhlutfall í Austurlandskönnun II, vorið 2007.

Úrvinnsla

Þessi könnun, framkvæmd í ársbyrjun 2007 notast að stórum hluta við sömu spurningar og voru notaðar haustið 2004. Markmið könnunarinnar sem framkvæmd var á Austur- og Norðausturlandi haustið 2004 var ekki einungis að meta tiltekna þætti á framkvæmdatíma könnunarinnar heldur einnig að vera grundvöllur til samanburðar og greiningar síðar á rannsóknartímanum. Ýmsar spurningar í könnunum eru nokkurskonar bakgrunnsmælingar sem ætlað er að varpað geti ljósi á stöðu og þróun mála yfir rannsóknartímamann og til þess að greina mismun milli svæða og samfélagshópa.

Úrvinnslan hér tekur mið af því. Þannig er í þessari skýrslu birt þrennskonar greining. Í skýrslunni sjálfri eru reifaðar helstu niðurstöður varðandi þá þætti sem ætla má að skipti mestu á fyrrihluta framkvæmdatímans. Í viðauka við skýrsluna er annars vegar að finna yfirlit um dreifingu svara við nær öllum fjölvalsspurningum í könnuninni eftir kynferði, aldri, búsetu og menntun en hins vegar yfirlit um dreifingu svara, orðalag spurninga og uppsetningu spurningalistans. Þessu er hvorutveggja ætlað að gefa sem besta mynd af því hvaða möguleikar til greiningar felast í gögnunum umfram það sem er að finna í meginmáli þessarar skýrslu.

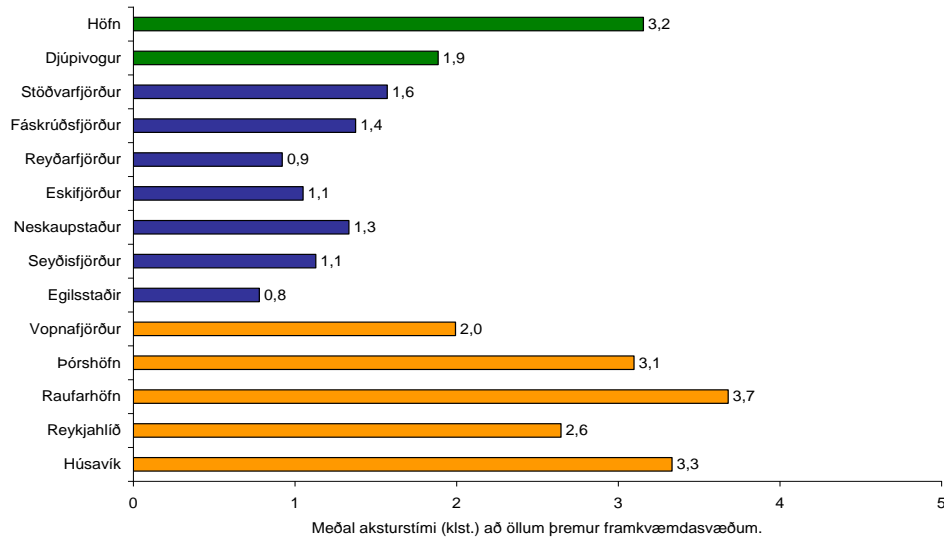
Við greiningu gagnanna er notast við eftirfarandi svæðisskiptingu. Í fyrsta lagi er um að ræða greiningu eftir þremur svæðum Austurlands, það sem í heild er kallað áhrifasvæði framkvæmdanna. Í öðru lagi er landinu skipt í fjögur svæði utan þessa áhrifasvæðis.

- **Norðursvæði.** Meira en tveggja tíma meðalakstur til norðurs frá framkvæmdasvæðum.
- **Miðsvæði.** Minna en tveggja tíma meðalakstur frá framkvæmdasvæðum.
- **Suðursvæði.** Meira en tveggja tíma meðalakstur til suðurs frá framkvæmdasvæðum.
- **Áhrifasvæði Reykjavíkur.**
- **Vesturland, Vestfirðir, Norðurland vestra.**
- **Eyjafjarðarsvæðið.**
- **Suðurland að Árborg.**

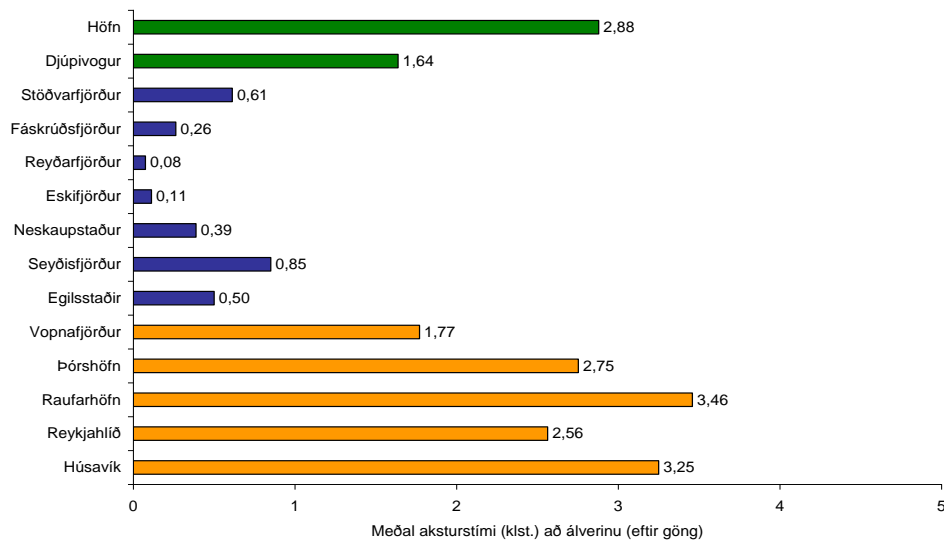
Mynd 3. Svæðisskipting í Austurlandskönnun II, vorið 2007.

Í fyrstu úrtakskönnuninni í þessari samfélagsrannsókn á Austurlandi var áhrifasvæðinu skipt í 14 undirsvæði sem fengu nafn þess þéttbýliskjarna sem þar er að finna. Áætluð akstursfjarlægð í mínútum frá viðkomandi mælipunkti var síðan yfirfærð á viðkomandi svæði og ætlað að gefa mynd af landfræðilegri nálægð viðkomandi svæðis gagnvart framkvæmdunum. Þessi svæðaskipting var notuð til að meta fjarlægðarfall margvíslegra áhrifa af stóriðjuframkvæmdunum. Myndirnar hér að neðan sýna akstur tíma í klst. annars vegar að virkjanasvæðinu (framkvæmdatími) og hins vegar að álverinu í Reyðarfirði (framkvæmdatími og rekstrartími) Miðað er við vegakerfið eins og það var haustið 2004. Í þessari könnun var hins vegar ákveðið að beina greiningu fremur að samanburði milli áhrifasvæðisins á Austurlandi og annarra landshluta, samanburði milli svæðanna þriggja á áhrifasvæðinu og í þriðja lagi breytingum sem hafa átt sér stað milli kannana 2004 og 2007. Myndirnar hér að neðan eru hins vegar settar inn til fróðleiks fyrir lesendur til að átta sig á nálægð tiltekinna staða við framkvæmdirnar.

Mynd 4. Áætlaður meðalakstur tími frá skilgreindum fjarlægðarpunktum að öllum þremur framkvæmdasvæðum.

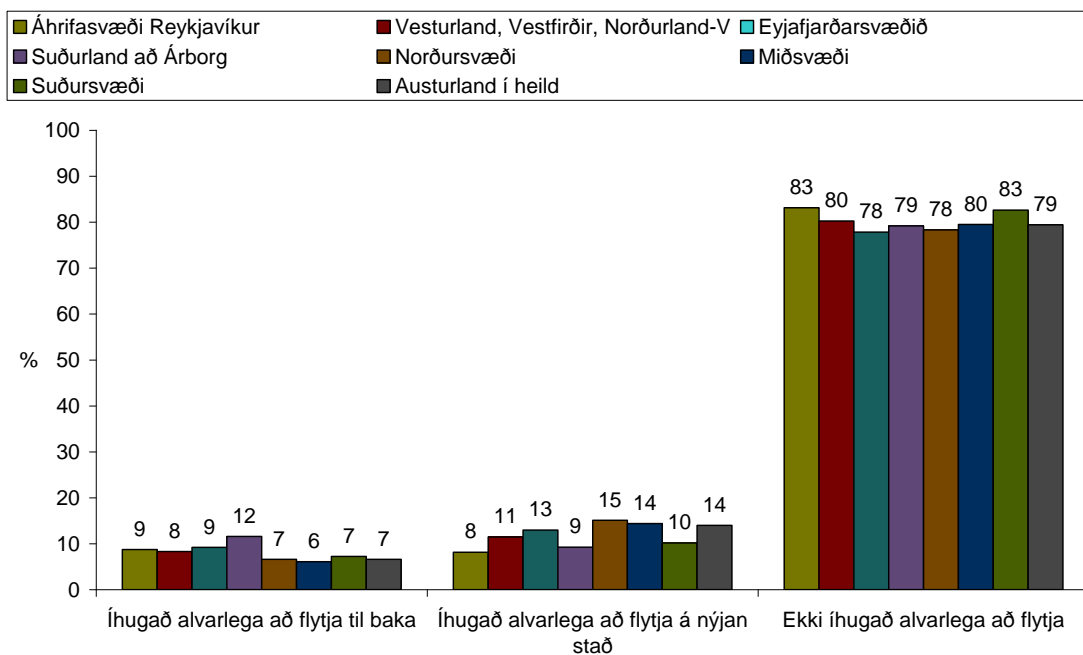

Mynd 5. Áætlaður meðalakstur tími frá skilgreindum fjarlægðarpunktum að álverslóð í Reyðarfirði.

NIÐURSTÖÐUR

Áhrif á búferlaflutninga

Til að meta áhrif framkvæmdanna á búferlaflutninga voru þátttakendur í könnuninni spurðir að eftirfarandi: *Hefur þú (eða fjölskylda þín) íhugað alvarlega að flytja milli byggðarlaga á síðustu 5 árum en ákveðið að gera það ekki?* Í boði var að merkja við þrjá valmöguleika: 1) *Já, ég hef (við höfum) íhugað alvarlega að flytja til baka til byggðarlags þar sem ég hef búið áður.* 2) *Já, ég hef (við höfum) íhugað alvarlega að flytja til byggðarlags þar sem ég hef ekki búið áður.* 3) *Nei, ég hef (við höfum) ekki íhugað alvarlega að flytja.* Í ljós kom að um 20% fólks á öllu landinu höfðu íhugað flutninga alvarlega og var enginn munur á austursvæðunum hvað þetta varðar, hvorki innibyrðis né í samanburði við aðra landshluta.

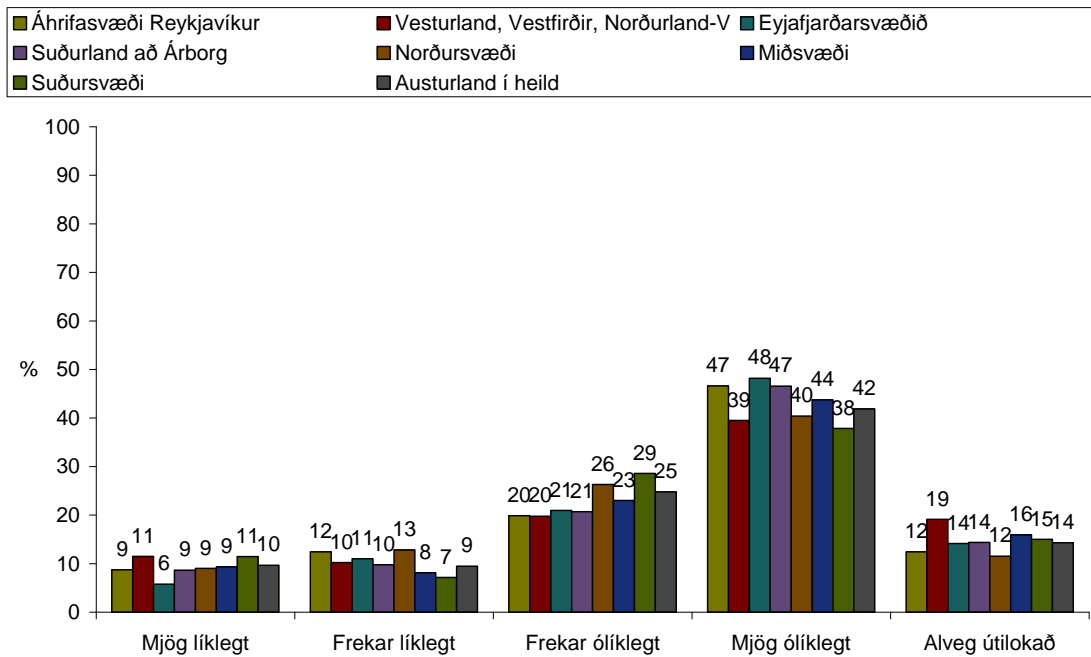

Mynd 6. Hefur þú (eða fjölskylda þín) íhugað alvarlega að flytja milli byggðarlaga á síðustu 5 árum en ákveðið að gera það ekki?

Þegar litið er til könnunarinnar sem gerð var á áhrifsvæðinu haustið 2004 kemur í ljós að lítinn munur er að sjá á milli þessara kannana, þ.e. hvað varðar Austfirðinga.

Til að meta m.a. hvort stóriðjuframkvæmdirnar gætu mögulega valdið nokkurskonar innri byggðaröskun á rannsóknarsvæðinu með samþjöppun mannfjöldans á Mið-Austurlandi voru þátttakendur í könnuninni spurðir að eftirfarandi: Telur

Þú líklegt eða ólíklegt að þú munir flytja frá því byggðarlagi þar sem þú býrð nú innan þriggja ára? Þriggja ára viðmiðunartíminn var ekki síst valin með tilliti til þess að Rannsókn- og þróunarmiðstöð Háskólans á Akureyri (RHA) hefur notað þessa sömu spurningu í könnunum víða annarsstaðar á landinu sem gefur möguleika á samanburði við niðurstöður þeirra. Þegar litið er á landið í heild sést að um fimmtungur telur það annaðhvort mjög eða frekar líklegt að hann eða hún muni flytja frá því byggðarlagi þar sem viðkomandi býr.

Mynd 7. Telur þú líklegt eða ólíklegt að þú munir flytja frá því byggðarlagi þar sem þú býrð nú innan þriggja ára?

Í raun er athyglisvert hve lítill munur er sjáanlegur milli landsvæða hvað áformaða búferlaflutninga varðar. Hvað varðar áhrifasvæðið á Austurlandi hafa einnig orðið litlar breytingar á væntum búferlaflutningum frá könnuninni haustið 2004. Nánast sama hlutfall svarenda taldi flutninga mjög eða frekar líklega þá. Innbyrðis mismunur undirsvæðanna þriggja heldur sér á milli kannana. Miðað við spár um tilflutning fólks í tengslum við framkvæmdirnar virðast þessar niðurstöður ekki benda til stórra breytinga á áformum fólks hvað búferlaflutninga varðar.

Hafa ber í huga að hér er um svokallaða skilyrta spurningu að ræða. Þannig er viðkomandi spurður um hvað hann eða hún telji að geti mögulega gerst í framtíðinni. Ekki er hægt að slá því föstu að þeir sem svара spurningunni játandi hafi uppi ákveðin áform um búferlaflutninga heldur fremur að þeir telji líklegt að

til þess kunni að koma. Alþekkt er að svör við spurningum af þessu tagi hafa ekki endilega beint forspárgildi um framtíðarhegðun viðkomandi einstaklinga. Því má segja að rétt sé að túlka svör fólks við spurningunni um mögulega búferlaflutninga í framtíðinni öðrum þræði sem mat viðkomandi á möguleikum viðkomandi byggðarlags til að skapa íbúum þess viðunandi skilyrði til búsetu í framtíðinni og tengist þetta því umfjöllun um næsta atriði hér að neðan.

Væntingar og trú á jákvæða þróun byggðarlagsins

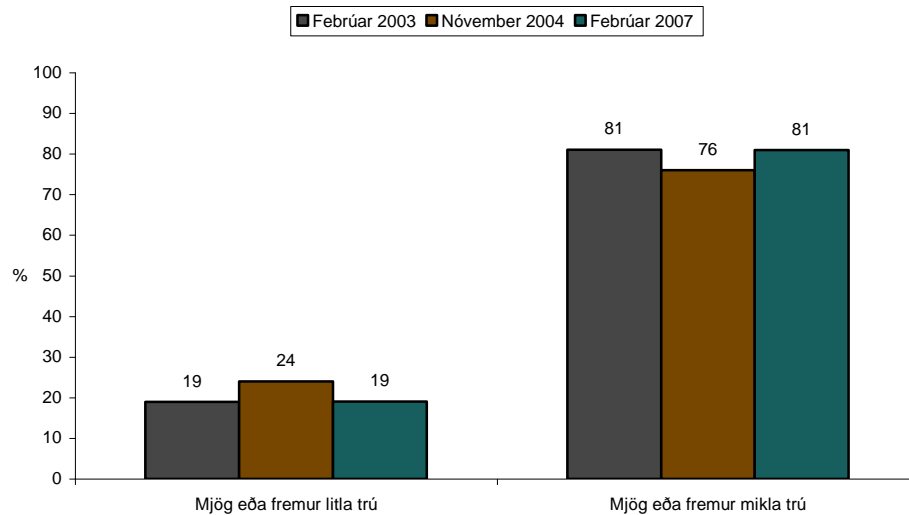
Miklar væntingar hafa verið bundnar við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi og virðist þá gilda einu um hvort um er að ræða einstaklinga, fyrirtæki eða sveitarfélög. Ekki voru gerðar markvissar mælingar á væntingum til stóriðjuframkvæmdanna áður en þær hófust. Þó eru til upplýsingar um nokkra þætti er lúta að þessu sem safnað var í spurningakönnun á vegum RHA² í febrúar árið 2003 eða rétt tæpum mánuði áður en skrifað var undir samninga um framkvæmdirnar. Tekið var slembiúrtak fólks á aldrinum 18-80 ára í öllu Norðausturkjördæmi og þar með var unnt að fá upplýsingar um rannsóknarsvæðið að íbúum Hafnar undanskildum. Alls eru í þessari könnun svör frá 252 einstaklingum á svæði sem unnt er að bera saman við niðurstöður könnunar haustið 2004 og nú vorið 2007 (þ.e. af sama svæði og á sama aldri). Í þeim samanburði sem hér er gerður er því um að ræða sambærileg gögn.

Í könnun RHA í febrúar 2003 var meðal annars spurt að eftirfarandi: *Hefur þú mikla eða litla trú á jákvæðri þróun byggðarlags þíns á næstu árum?* Niðurstaðan leiddi í ljós að 81% fólks sem þá var búsett á rannsóknarsvæðinu hafði mjög eða frekar mikla trú á jákvæðri þróun síns byggðarlags á komandi árum. Í könnuninni haustið 2004 hafði þetta hlutfall fallið í 76% sem er ekki raunveruleg minnkun ef miðað er við 95% öryggisstig³.

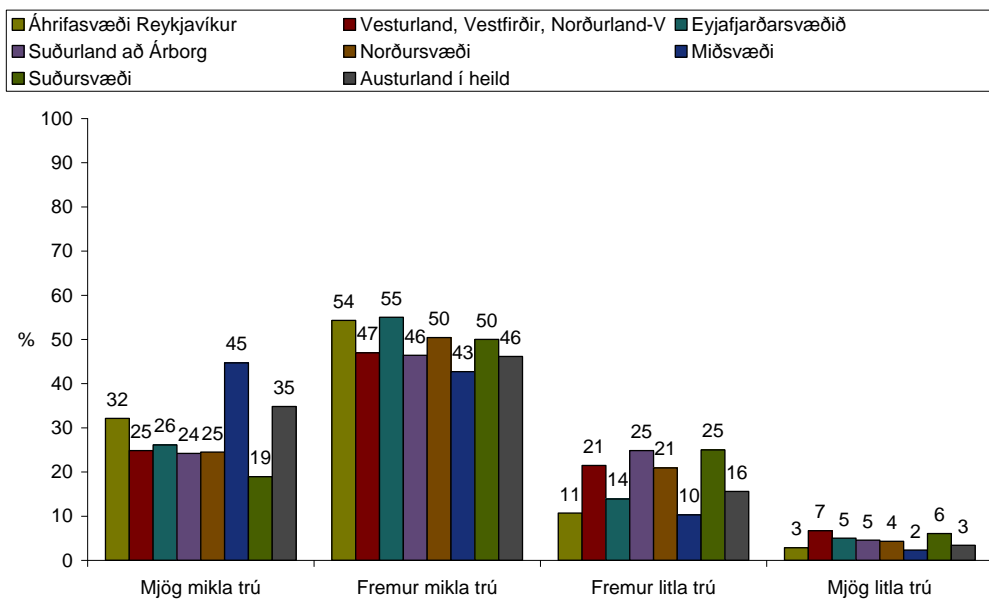
² RHA tókst að fá ýmsa aðila til að greiða fyrir þátttöku í könnun sem náði til Norðausturkjördæmis alls. Þegar þannig hafði tekist að fjármagna grunnkostnað við gagnaöflunina var það mat sérfræðinga stofnunarinnar að þarna væri um að ræða mikilvægt tækifæri til mælinga viðhorfum og væntingum til stóriðju á Austurlandi sem nauðsynlegt væri að nýta. Þó ekki hafi á þeim tíma legið fyrir nein ákveðin áform um frekari rannsóknir.

³ Munurinn er $5 \pm 5,2$ prósentustig sem er rétt á mörkum þess að vera marktækt.

Mynd 8. Hefur þú mikla eða litla trú á jákvæðri þróun byggðarlags þíns á næstu árum? Breyting milli febrúar 2003, nóvember 2004 og febrúar 2007. Spurt á Austurlandi.

Ef rýnt er í niðurstöður könnunarinnar vorið 2007 má sjá að á bakvið það sem kalla mætti nokkuð eðlilegar niðurstöður fyrir landið í heild er tölurverður munur milli einstakra svæða.

Mynd 9. Hefur þú mikla eða litla trú á jákvæðri þróun byggðarlags þíns á næstu árum?

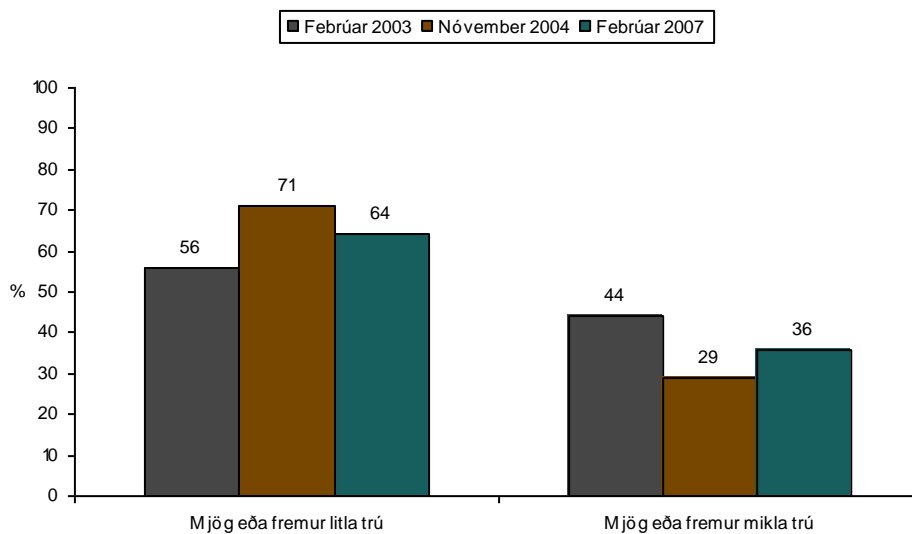
Þannig hafa um 45% íbúa á miðsvæðinu mjög mikla trú á að þeirra byggðarlag muni þróast með jákvæðum hætti á næstu árum sem er mun herra hlutfall en á öðrum landsvæðum og mun herra hlutfall en á norðursvæðinu og suðursvæðinu.

Þetta eru niðurstöður sem eru í stórum dráttum sambærilegar við könnunina frá 2004 að því undanskildu bjartsýni á norður- og suðursvæðum Austurlands hefur

aukist. Þannig hefur trú á jákvæða þróun ekki aukist mjög mikið yfir Austurland í heild frá 2004 eða úr 74% í 79% þ.e. þeir sem hafa mjög eða fremur mikla trú á jákvæðri þróun byggðarlagsins. Enda má segja að þessar væntingar hafi þegar verið miklar 2004.

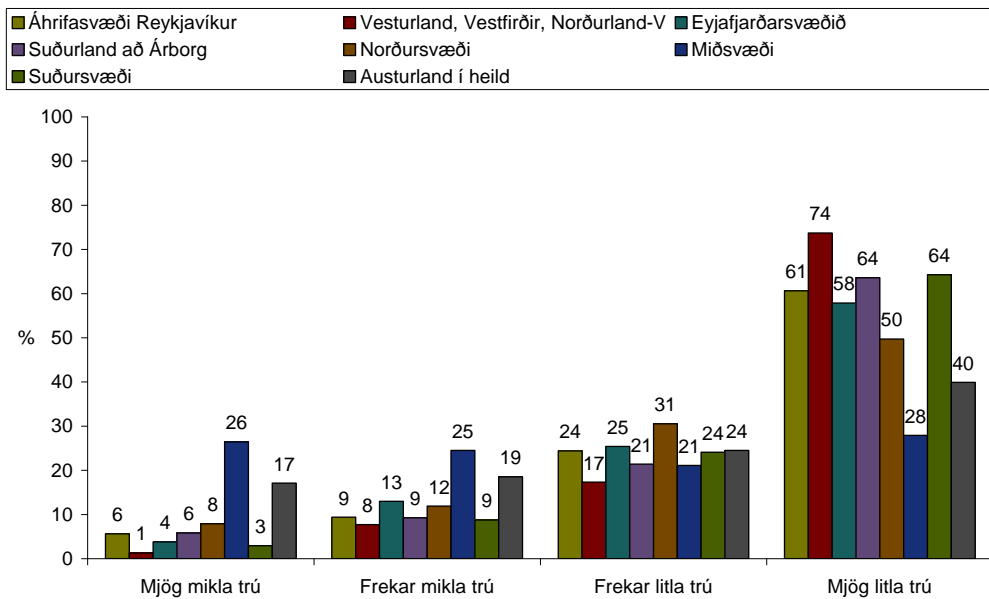
Þegar svæðin eru skoðuð hvert og eitt kemur í ljós að bjartsýni eykst þó nokkuð á norðursvæðinu eða úr 14% í 25% sem hafa mjög mikla trú og úr 64% sem hafa mjög eða fremur mikla trú upp í 75%. Miðsvæðið hækkar aðeins frá 2004 úr 85% í 88% en á suðursvæði fjölgar þeim úr 57% í 69% sem segjast hafa mjög eða fremur mikla trú á jákvæðri þróun byggðarlagsins. Samt sem áður er þetta hlutfall mun lægra en á mið- og norðursvæði.

Auk spurningarinnar um almenna trú á jákvæða þróun eigin byggðarlags hefur verið spurt 2003, 2004 og 2007 um væntingar um þróun eigin afkomu í stóriðjuframkvæmdunum með eftirfarandi hætti: *Hefur þú mikla eða litla trú á bættri fjárhagslegri afkomu þinni í tengslum við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi?*

Mynd 10. Hefur þú mikla eða litla trú á bættri fjárhagslegri afkomu þinni í tengslum við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi? Breyting milli febrúar 2003, nóvember 2004 og febrúar 2007.

Í febrúar árið 2003 höfðu um 44% íbúa á rannsóknarsvæðinu mjög mikla eða fremur mikla trú á bættri fjárhagslegri afkomu sinni í tengslum við stóriðjuframkvæmdirnar en haustið 2004 var þetta hlutfall komið niður í um 29%. Hins vegar jukust væntingar um bætta fjárhagslega afkomu aftur upp í um 36% árið 2007 þó þær hafi ekki enn náð þeim hæðum sem voru í könnuninni vorið 2003.

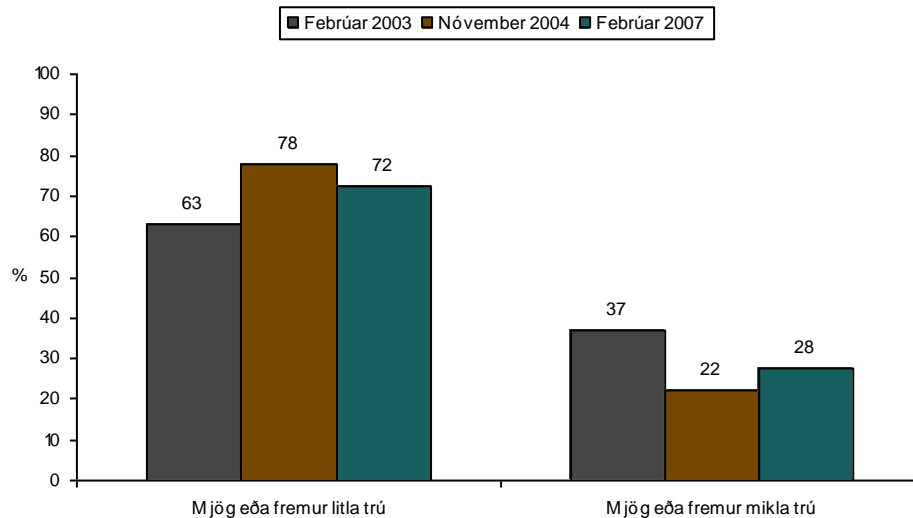
Mynd 11. Hefur þú mikla eða litla trú á að stóriðjuframkvæmdirnar á Austurlandi hafi bætt fjárhagslega afkomu þína?

Munur milli undirsvæða innan rannsóknarsvæðisins er hér með svipuðum hætti og áður. Þannig telja íbúar á miðsvæðinu sig að jafnaði mun líklegri til að öðlast fjárhagslegs ábata af framkvæmdunum en þeir sem búa á norður- og suðursvæðunum.

Frá 2004 hefur þeim fjölgað um 11 prósentustig á miðsvæðinu (úr 15% í 26%) sem hafa mjög mikla trú á bættri fjárhagslegri afkomu sinni vegna framkvæmdanna. Um helmingur svarendanna á miðsvæðinu hefur mjög eða frekar mikla trú á bættri fjárhagslegri afkomu sinni í tengslum við stóriðjuframkvæmdir, sem er um 7 prósentustiga aukning frá 2004. Á norðursvæðinu hefur mjög mikil eða frekar mikil trú á bætta fjárhagslega afkomu aukist úr 11% í 20%. Á suðursvæðinu hefur bjartsýnin hins vegar heldur minnkað þar sem, þeim sem hafa mjög eða frekar mikla trú á bættri fjárhagslegri afkomu sinni, hefur fækkað úr 17% í 12%. Þetta bendir til þess að suðursvæðið hafi ekki mikil tengsl við framkvæmdirnar. Megin niðurstaðan, hvað þessa spurningu varðar, er sú að áhrifin eru fremur staðbundin við svæðið innan tveggja stunda akstursvegalengdar hvað það varðar að fólk eigi von á betri fjárhagslegri afkomu af framkvæmdunum.

Þegar fólk var spurt hvort það hefði mikla eða litla trú á bættri fjárhagslegri afkomu í tengslum við starfrækslu álvers í Reyðarfirði kemur fram svipuð breyting milli ára 2003, 2004 og 2007 og sást í spurningunni hér að framan.

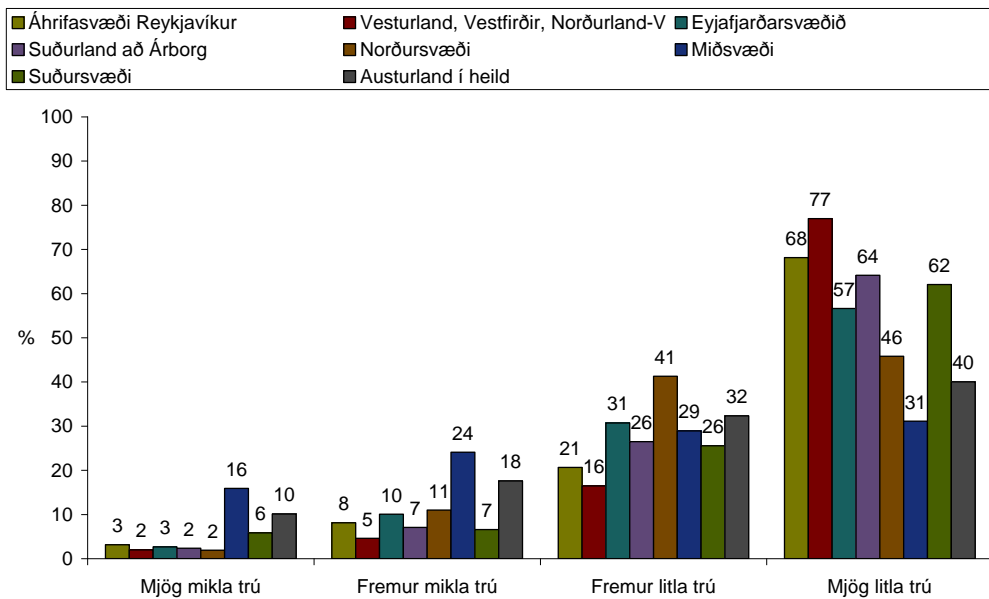
Þannig höfðu 37% svarenda á Austurlandi mjög mikla eða fremur mikla trú á bættri fjárhagslegri afkomu í tengslum við starfrækslu álversins. Þetta hlutfall lækkaði mjög árið 2004 eða niður í 22%. Núna hefur þetta hækkað aftur upp í 37%. Þetta bendir til þess að væntingarnar hafi að þessu leyti verið afar miklar fyrir framkvæmdirnar en séu að komast í meira jafnvægi eftir því sem fólk er upplýstara um hvert verður líklegt atvinnusóknarsvæði álversins og hvernig önnur afleidd störf muni byggjast upp í kringum það.

Mynd 12. Hefur þú mikla eða litla trú á bættri fjárhagslegri afkomu þinni í tengslum við starfrækslu álvers í Reyðarfirði? Breyting milli feb. 2003, nóv. 2004 og feb. 2007.

Líkt og áður eru það íbúar á miðsvæðinu sem vænta áhrifa í mun ríkari mæli en íbúar á norður- og suðursvæðum. Munurinn á milli svæðanna er afgerandi. Utan áhrifasvæðisins á Austurlandi er afar lágt hlutfall svarenda sem trúir að fjárhagsleg afkoma þeirra muni batna vegna rekstrar álversins. Sínu lægst er þetta hlutfall á því svæði sem fjarlægast er, Vesturlandi, Vestfjörðum og Norðurlandi vestra.

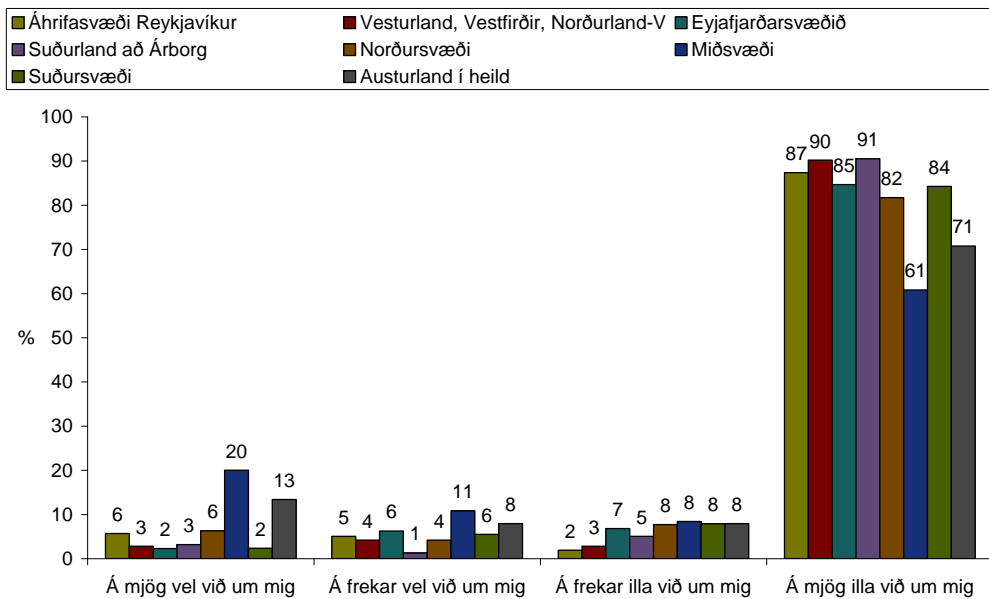

Mynd 13. Hefur þú mikla eða litla trú á bættri fjárhagslegri afkomu þinni í tengslum við starfrækslu álfers í Reyðarfirði?

Á miðsvæðinu eru heldur fleiri samanlagt sem hafa mjög mikla eða fremur mikla trú á bættri fjárhagslegri afkomu sinni vegna reksturs álfersins, eða um 40% vorið 2007 í stað 35% haustið 2004. Helsta breytingin frá 2004 er líklega sú að þeim sem hafa mjög mikla trú á bættri afkomu hefur fjölgað á miðsvæðinu um 7 prósentustig og þetta gefur vísbendingar um að sú trú fólks sé að styrkjast að þar muni þessi áhrif þjappast saman og fólk farið að gera sér betur grein fyrir því en áður í hverju áhrif af rekstri álfersins verða einkum fólgin.

Eigin þátttaka í framkvæmdunum

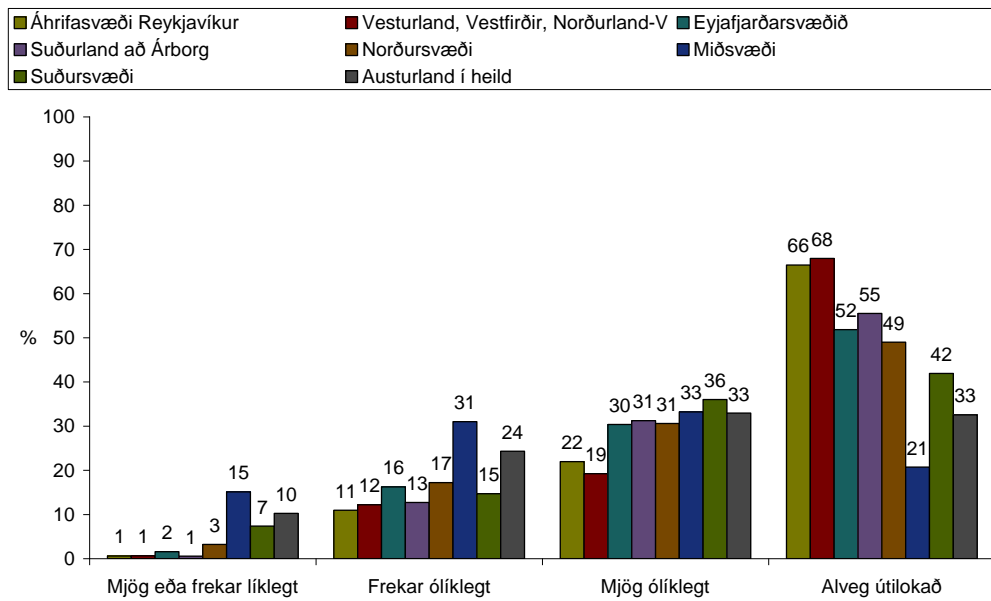
Til að mæla eigin aðkomu þátttakenda í könnuninni 2007 að stóriðjuframkvæmdunum voru þeir beðnir að taka afstöðu til fullyrðingar sem hljóðaði svo: „Ég hef verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar“. Svörin má túlka á þann veg að þetta séu einstaklingar sem séu í beinum tengslum við framkvæmdirnar í gegnum vinnu sína. Ef þessi hlutföll eru greind eftir svæðum má sjá að rúm 30% fólks á miðsvæðinu sem er á aldrinum 18-65 ára tengist stóriðjuframkvæmdunum með beinum hætti í gegnum vinnu sína. Þau svæði sem komast næst þessu eru norðursvæðið með 11% og áhrifasvæði Reykjavíkur með álika hlutfall. Þessi áhrif eru því næsta staðbundin sem er í samræmi við svörin við spurningum hér að framan og væntanlegan fjárhagslegan ávinning.

Mynd 14. Hversu vel eða illa á eftirfarandi fullyrðing við um þig? Ég hef verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar.

Frá könnuninni 2004 má helst sjá þá breytingu á áhrifasvæðinu á Austurlandi að heldur fleiri segja þessa fullyrðingu eiga mjög vel eða frekar vel við um sig eða 21% í stað 16% árið 2004. Svipuð breyting á sér stað á öllum þremur undirsvæðunum þrátt fyrir að áhrifin séu langmest á miðsvæðinu.

Í könnuninni haustið 2004 og núna aftur vorið 2007 voru þátttakendur spurðir hvort þeim þætti það líklegt eða ólíklegt að þeir myndu *sækjast eftir vinnu við álver í Reyðarfirði*. Á áhrifasvæðinu á Austurlandi töldu um 10% svarenda það mjög líklegt eða frekar líklegt að þeir myndu sækjast eftir vinnu við álverið. Á miðsvæðinu er hlutfall þeirra sem áforma að sækja þar um vinnu mun herra en annarsstaðar, eða um 15% og kemur það ekki á óvart. Á öðrum svæðum er það einkum á suðursvæðinu sem fólk hyggst sækjast eftir starfi, 7% svarenda þar telja það frekar líklegt eða mjög líklegt.

Mynd 15. Hversu líklegt eða ólíklegt er að þú munir sækjast eftir vinnu við álver í Reyðarfirði?

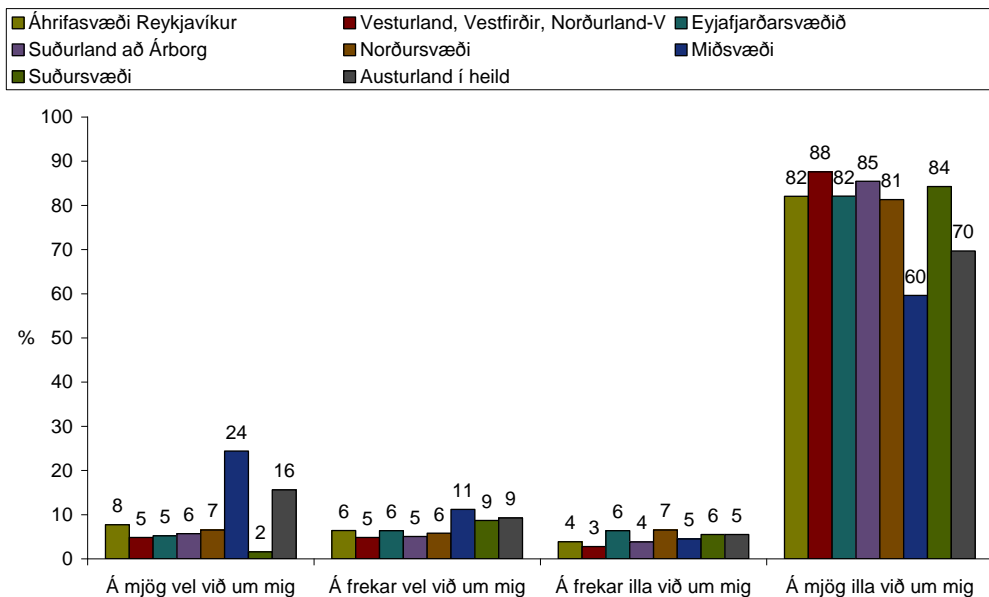
Þetta er mjög svipaðar niðurstöður og í síðustu könnun 2004 og t.a.m. er nákvæmlega sama hlutfall á miðsvæðinu sem telur þetta mjög líklegt eða frekar líklegt. Á suðursvæðinu má sjá litla fjölgun meðal þeirra sem eru þessarar skoðunar, eða 7% í stað 5% árið 2004. Á öðrum landsvæðum í könnuninni er áhugi á þessum störfum mun minni og kemur það ekki á óvart þar sem að í könnuninni 2004 kom fram að tengsl eru mikil milli fjarlægðar frá álverinu og áhuga á að sækjast eftir vinnu þar.

Ljóst er að bein þátttaka í framkvæmdunum eins og hún birtist í svörum við spurningunum hér að ofan er allstaðbundin og kemur það ekki á óvart. Á miðsvæðinu er bein þátttaka langmest. Einnig má sjá vísbendingar um þau ruðningsáhrif sem spáð var fyrir um áður en framkvæmdirnar hófust (Nýsir hf, 2001 og Skipulagsstofnun, 2001). Þannig eru hlutfallslega næstflestir svarendur af suðursvæðinu sem telja það mjög eða frekar líklegt að þeir muni sækjast eftir vinnu við álverið. Vegna fjarlægðar til þess vinnustaðar má telja líklegast að þetta mun hafa í för með sér búferlaflutninga frá suðursvæðinu inn á miðsvæðið. Þessi áhrif virðast ná minna til norðursvæðisins.

Óbein þátttaka í framkvæmdunum

Spurt var um það sem kalla mætti óbeina þátttöku í framkvæmdunum, s.s. um þátttöku fyrirtækja sem viðkomandi vinnur hjá og þátttöku nánna ættingja.

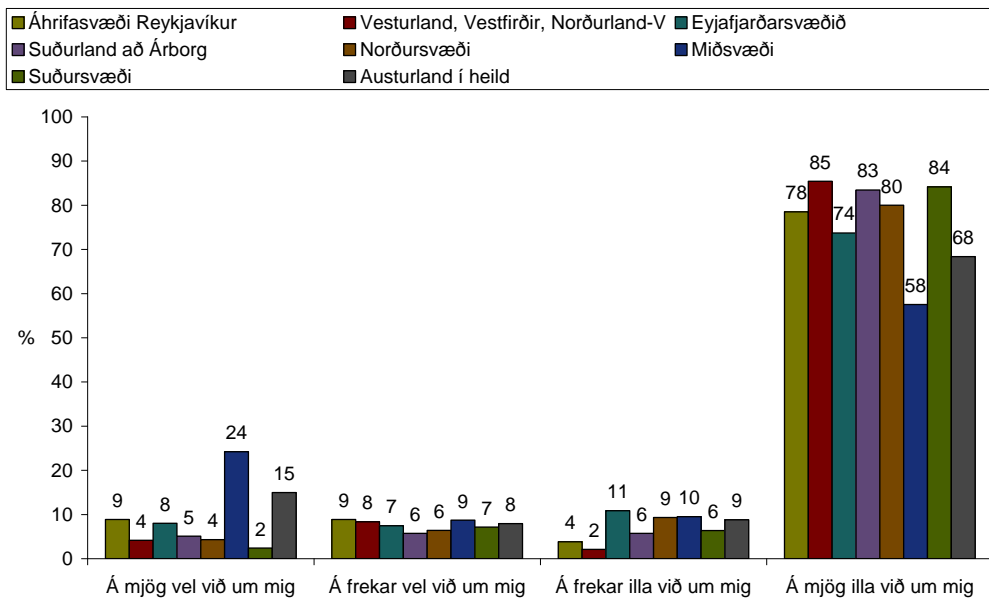
Svör við fullyrðingunni „Fyrirtæki/aðili sem ég vinn hjá hefur verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar“ leiðir í ljós að slík áhrif eru mjög staðbundin við miðsvæðið. Á miðsvæðinu eru 35% svarenda sem segja að slíkt eigi frekar eða mjög vel við sig. Það svæði sem kemst næst miðsvæðinu í þessu er áhrifasvæði Reykjavíkur en þar segja 14% þátttakenda þetta eiga mjög eða frekar vel við í þeirra tilviki.

Mynd 16. Hversu vel eða illa á eftirfarandi fullyrðing við um þig? Fyrirtæki/aðili sem ég vinn hjá hefur verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar.

Líkar niðurstöður eru við fullyrðingunni „Fyrirtæki/aðili sem ég vinn hjá hefur verið að selja vörur/þjónustu til framkvæmda aðila“. Áhrif af þessum toga eru samkvæmt þessu mikið bundin við miðsvæðið en þar eru um 33% sem segja að þetta eigi mjög eða frekar vel við í sínu tilviki.

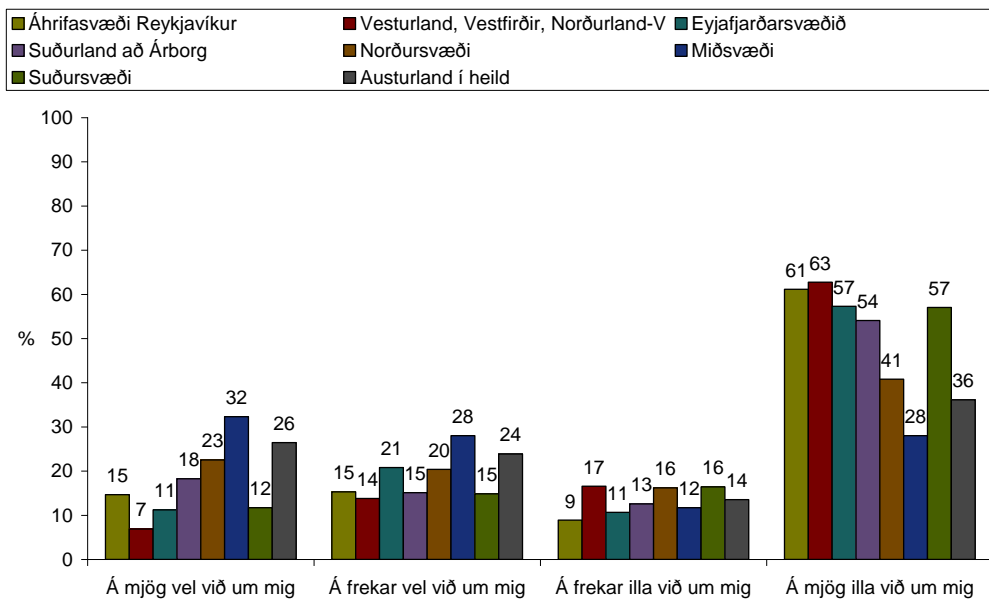
Á áhrifasvæði Reykjavíkur eru 18% svarenda þessarar skoðunar og á Eyjafjarðarsvæðinu eru þeir 15%. Annarsstaðar er þetta hlutfall lægra. Utan miðsvæðisins eru svona áhrif í meira mæli merkjanleg á helstu þéttbýlissvæðum landsins, líklega vegna þess að þar er meiri fjölbreytni í fyrirtækjaflórinni.

Mynd 17. Hversu vel eða illa á eftirfarandi fullyrðing við um þig? Fyrirtæki/aðili sem ég vinn hjá hefur verið að selja vörur/þjónustu til framkvæmdaaðila.

Næsta spurning varðar vinnu nánna ættingja eða vina við framkvæmdirnar.

Áfram er það á miðsvæðinu sem þessi áhrif eru mest áberandi.

Mynd 18. Hversu vel eða illa á eftirfarandi fullyrðing við um þig? Nánir ættingjar mínir eða vinir hafa verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar.

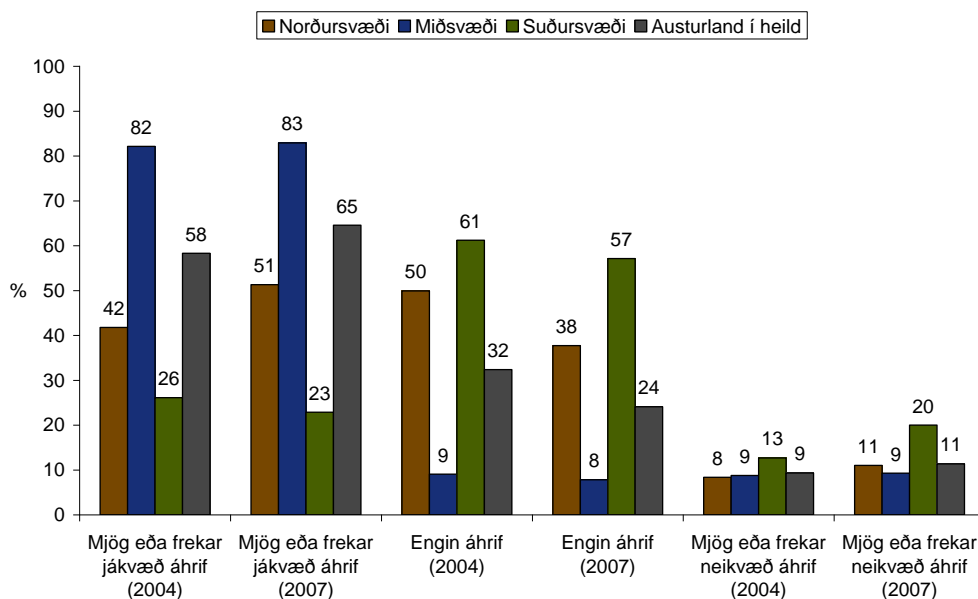
Þeir eru samtals 60% á miðsvæðinu sem segja þetta eiga mjög eða frekar vel við í sínu tilviki. Næst best á þetta við um svarendur á norðursvæðinu þar sem 43% segja þetta eiga mjög eða frekar vel við í sínu tilviki. Athyglisvert er hve suðursvæðið er laustengdara framkvæmdunum að þessu leyti þrátt fyrir að vera

skilgreint á sama hátt og Norðursvæðið hvað varðar fjarlægð frá framkvæmdunum.

Samandregið benda niðurstöður þessara þriggja spurninga, um það sem kalla mætti óbein áhrif, til þess að áhrif af þessu tagi eru í miklum mæli að koma fram á miðsvæðinu og í sumum tilvikum á helstu þéttbýlissvæðum landsins þótt fjarliggi. Athygli vekur að suðursvæðið virðist fremur vera afskipt hvað þessi áhrif varðar en norðursvæðið. Þetta er athyglisvert og rétt að hafa í huga að næst mestur áhugi er meðal þátttakenda þaðan á að sækjast eftir vinnu við álverið (og þar með líklega flytjast búferlum til miðsvæðisins) sbr. umfjöllun í kafla um beina þátttöku í framkvæmdunum.

Almenn áhrif á mannlíf

Í könnuninni vorið 2007 voru þátttakendur spurðir *hvort þeir teldu að þegar á heildina er lítið, að stóriðjuframkvæmdirnar hafi haft jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi?*

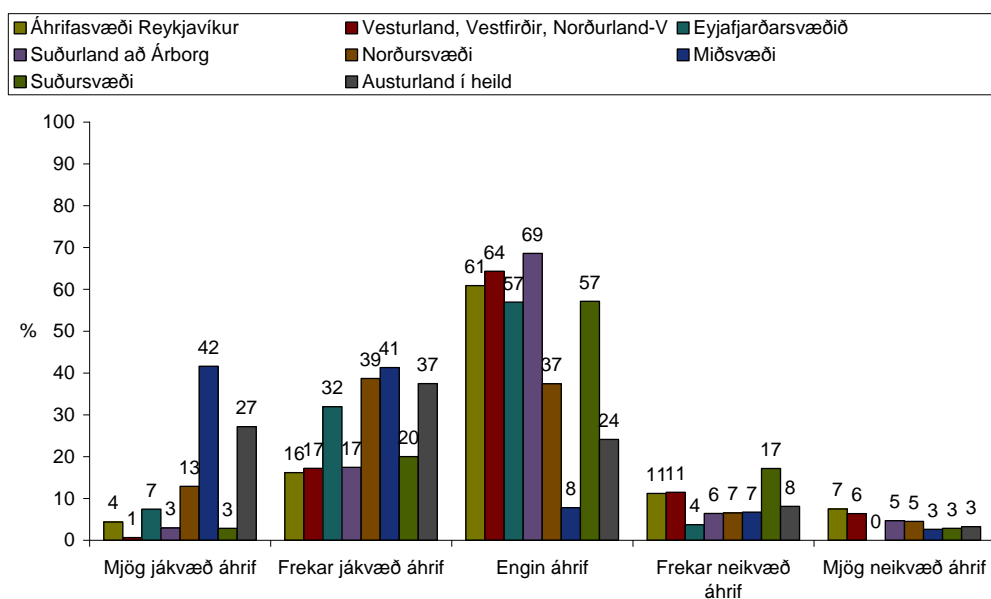

Mynd 19. Hvort telur þú, þegar á heildina er lítið, að stóriðjuframkvæmdirnar hafi haft jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

Hér er um að ræða nokkra breytingu á svörum milli kannana 2004 og 2007. Á miðsvæði verður þó lítil breyting, rúmlega fjórur af hverjum fimm þátttakendum eru enn á þeirri skoðun að framkvæmdirnar hafi haft mjög eða frekar jákvæð áhrif í byggðarlögum á svæðinu. Á norðursvæðinu fjölga þeim úr 42% í 51% sem telja að framkvæmdirnar hafi mjög eða frekar jákvæð áhrif í byggðarlagi

þeirra og þeim sem telja að þær hafi engin áhrif fækkar úr 50% í 38%. Önnur mynd blasir við á suðursvæðinu þar fjölgar þeim nokkuð sem telja að framkvæmdirnar hafi mjög eða frekar neikvæð áhrif.

Samanburður á svörum við þessari spurningu vorið 2007 á landsvísu ber með sér að það eru svarendur á Eyjafjarðarsvæðinu sem fylgja í fótspor mið- og norðursvæðis hvað varðar trú á mjög eða frekar jákvæð áhrif af framkvæmdunum á mannlíf í sínu byggðarlagi. Á Eyjafjarðarsvæðinu eru 39% þessarar skoðunar. Til samanburðar eru aðeins 23% þessarar skoðunar á suðursvæðinu.

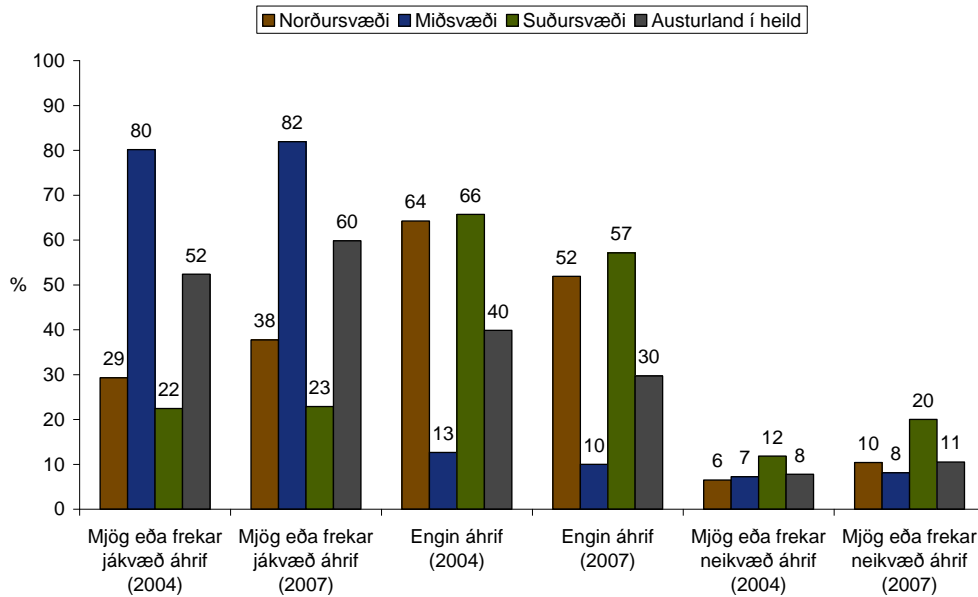

Mynd 20. Hvort telur þú, þegar á heildina er litið, að stóriðjuframkvæmdirnar hafi haft jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi?

Þegar skoðuð eru svör við spurningunni um *hvort þátttakendur telji að starfræksla álvers í Reyðarfirði muni hafa jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þeirra byggðarlagi?* þá koma svipaðar niðurstöður í ljós og gagnvart spurningunni að ofan. Einna helst má sjá að á norðursvæði fjölgar þeim aðeins er telja að starfræksla álversins muni hafa mjög eða frekar jákvæð áhrif í byggðarlaginu. Á suðursvæðinu fjölgar þeim hinsvegar sem telja að rekstur þess muni hafa mjög eða frekar neikvæð áhrif í sínu byggðarlagi.

Þessar breytingar eru þó það litlar að þær eru vart tölfræðilega marktækar. Á miðsvæðinu verður nánast engin breyting á afstöðu þátttakenda í könnuninni 2007 frá því sem var í könnuninni 2004. Fjórir af hverjum fimm á miðsvæðinu

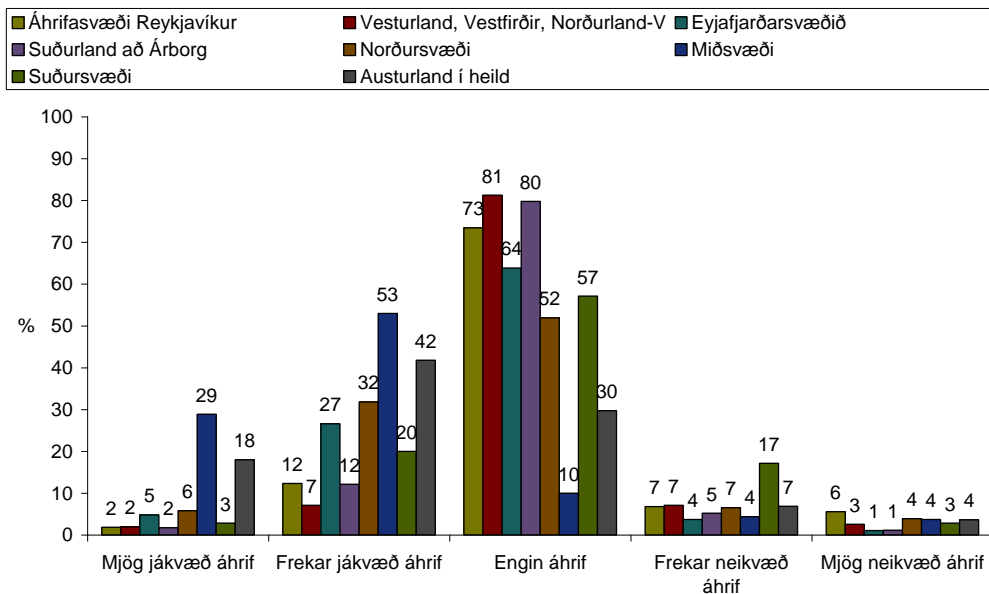
telja að rekstur álversins muni hafa mjög eða frekar jákvæð áhrif á mannlíf í sínu byggðarlagi.

Mynd 21. Hvort telur þú að starfræksla álvers í Reyðarfirði muni hafa jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

Samanburður á milli allra svæða í könnuninni vorið 2007 sýnir að fólk telur að áhrifin verði allstaðbundin við miðsvæðið þar sem 82% telja að áhrifin verði mjög eða frekar jákvæð, sambærileg tala fyrir norðursvæðið er 38% og því næst kemur Eyjafjarðarsvæðið með 32%. Suðursvæðið er sér á báti hvað varðar það mat 20% svarenda að áhrifin af álverinu muni verða mjög eða frekar neikvæð í þeirra byggðarlagi og má leiða að því líkum að þar sé átt við svokölluð ruðningsáhrif. Um 13% svarenda á áhrifasvæði Reykjavíkur og 10% á Vesturlandi, Vestfjörðum og Norðurlandi vestra telja að rekstur álversins muni hafa mjög eða frekar neikvæð áhrif í þeirra byggðarlögum.

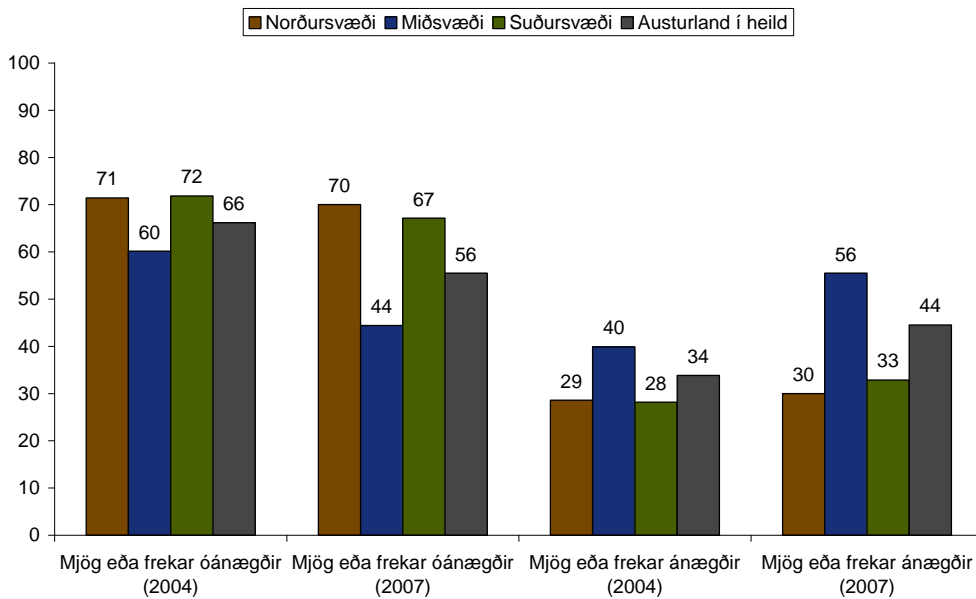

Mynd 22. Hvort telur þú að starfræksla álvers í Reyðarfirði muni hafa jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi?

Búsetuþættir

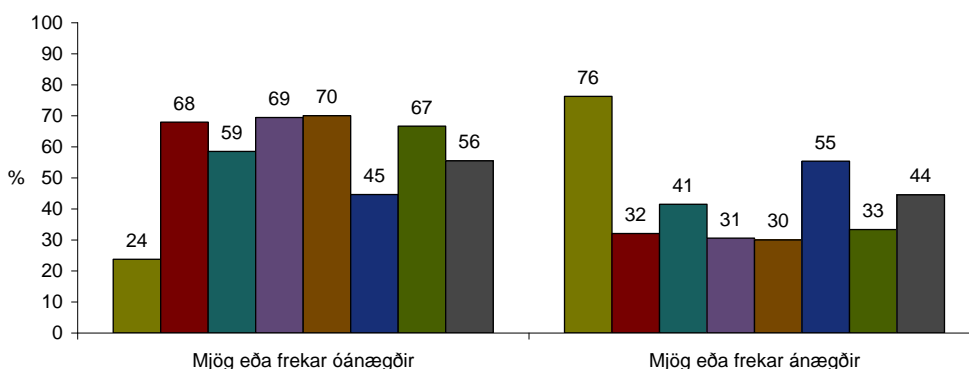
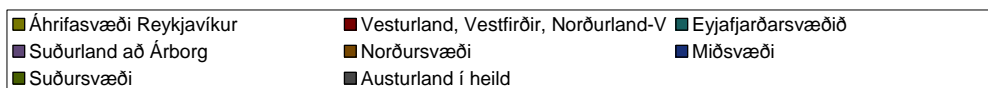
Í könnuninni var spurt um afstöðu þátttakenda til ýmissa þátta sem geta varpað ljósi á búsetuskilyrði á viðkomandi svæðum. Þannig var spurt spurningarinnar: *Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með fjölbreytni starfa?* Hér koma fram athyglisverðar breytingar milli kannana 2004 og 2007. Á áhrifasvæðinu í heild segjast um 44% þátttakenda vera mjög eða frekar ánægðir með þennan þátt árið 2007 og hafði þeim þá fjölgað um 10 prósentustig frá árinu 2004. Hafa ber í huga að það er fyrst og fremst á miðsvæðinu sem þetta kemur fram, en þar hefur aukningin verið heil 13 prósentustig og er tölfræðilega marktæk ($\chi^2(1, N=857) = 10,72, p=0,001$).

Að þessu leyti hefur náðst mikill samfélagslegur árangur með framkvæmdunum því fjölbreytni í atvinnulífi annarsstaðar og/eða skortur á fjölbreytni heimafyrir hefur verið einn mikilvægasti drifkrafturinn að baki búferlaflutningum frá landsbyggðarsvæðum einkum til vaxtarsvæðisins á suðvesturhorninu. Þetta kemur m.a. fram í ítarlegri rannsókn Stefáns Ólafssonar á búferlaflutningum og ástæðum að baki þeirra (1997).

Mynd 23. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með fjölbreytni starfa? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

Þegar litið er til samanburðarins við önnur svæði á landinu kemur í ljós að miðsvæði Austurlands er það svæði í könnuninni sem kemst næst áhrifasvæði Reykjavíkur hvað varðar þá sem eru mjög eða frekar ánægðir með fjölbreytni starfa og stendur Eyjafjarðarsvæðinu mun framar hvað þennan þátt varðar.

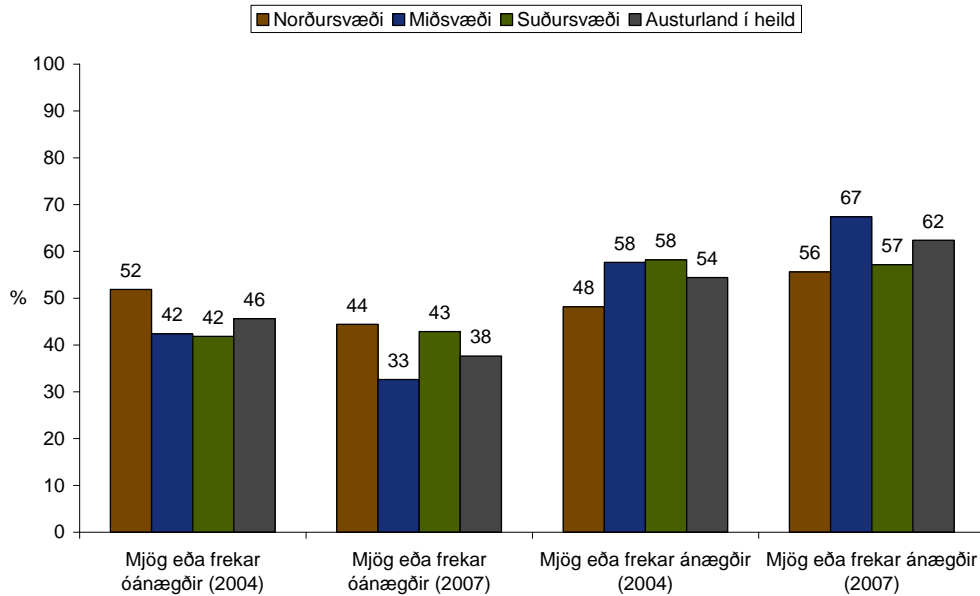

Mynd 24. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með fjölbreytni starfa?

Hvað hin tvö svæði Austurlands varðar, þ.e. norðursvæðið og suðursvæðið, þá er staðan þar nánast sú sama og á Suðurlandi að Árborg og Vesturlandi, Vestfirðum og Norðurlandi vestra. Þetta eru þau landsvæði sem eru utan

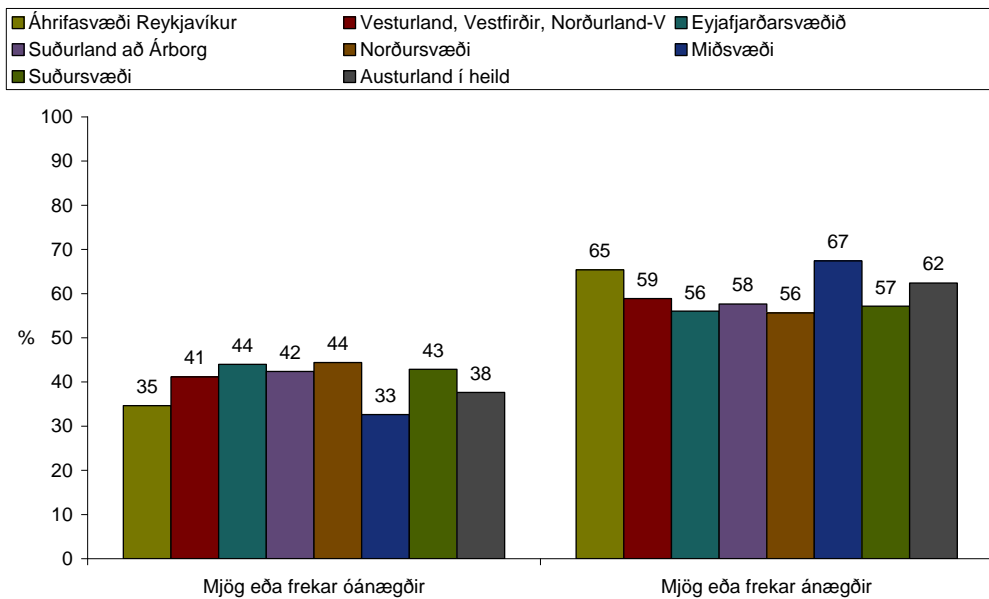
atvinnusóknar til höfuðborgarinnar og Akureyrarsvæðisins. Það er í raun merkilegt að þessi breyting á miðsvæðinu dragi áhrifasvæðið á Austurlandi sem heild upp fyrir Eyjafjarðarsvæðið hvað ánægju með þennan búsetuþátt varðar.

Þegar spurt er um *ánægju eða óánægju með atvinnutekjur svarenda* kemur fram svipuð breyting milli 2004 og 2007 og list var hér að ofan.

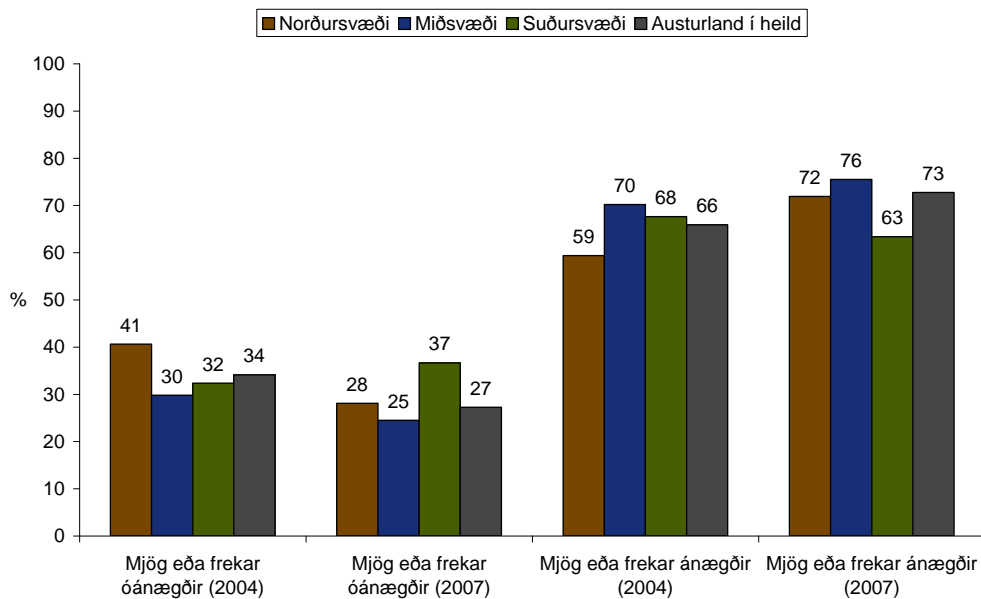
Mynd 25. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með atvinnutekjur þínar? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

Þeim sem eru mjög eða frekar ánægðir með atvinnutekjur sínar hefur fjölgað mjög á miðsvæðinu milli kannana. Nokkur breyting til hins betra á sér einnig stað á norðursvæðinu en á suðursvæðinu stendur hlutfall þeirra svarenda sem eru þessa sinnis nokkurn veginn í stað. Þegar litið er til samanburðar svæða á landsvísi hvað varðar ánægju með atvinnutekjur svarenda má sjá að þrjú svæði skera sig úr, þ.e. áhrifasvæði Reykjavíkur, miðsvæði Austurlands og áhrifasvæðið á Austurlandi. Það er mjög athyglisvert að ánægjan með þennan þátt er heldur meiri á miðsvæðinu en á áhrifasvæði Reykjavíkur og að þetta nægi til þess að áhrifasvæðið í heild sinni mælist með jafn mikla ánægju með þennan þátt sem raun ber vitni. Það er einnig áhugavert að norðursvæðið mælist með minnsta ánægju með þennan þátt ásamt Eyjafjarðarsvæðinu. Þetta bendir til þess að fólk á þessum svæðum upplifi sig búa á lágtekjussvæðum.

Mynd 26. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með atvinnutekjur þínar?

Næsta spurning lýtur að svipuðum þáttum, þ.e. spurt var um *ánægju þátttakenda með efnahag fjölskyldunnar*.

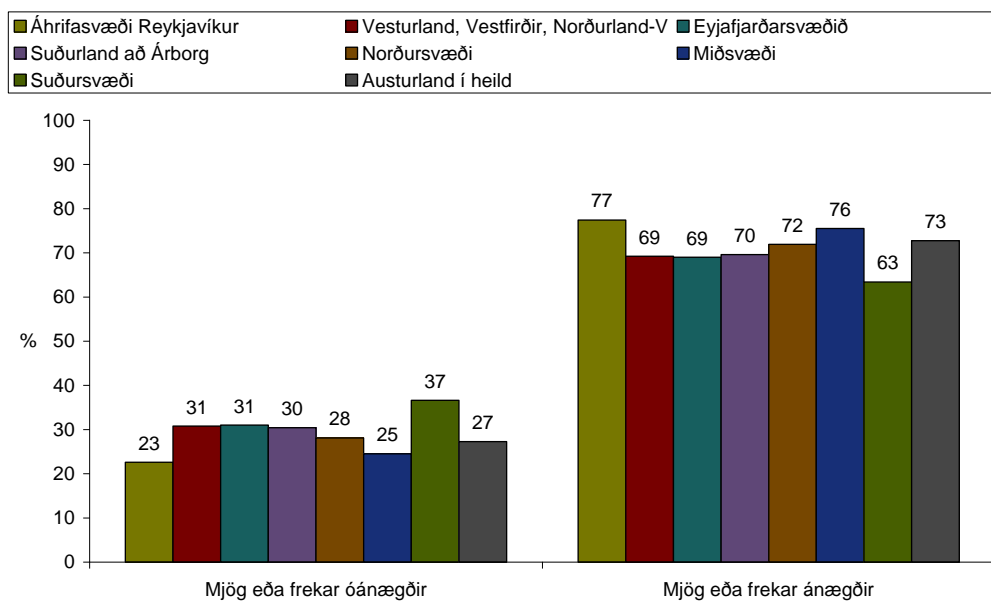
Mynd 27. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með efnahag fjölskyldunnar? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

Þar má almennt sjá talsverða ánægjuaukningu milli árána 2004 og 2007. Sem fyrr eykst ánægja með þennan þátt á áhrifasvæðinu í heild en mjög misjafnt hversu mikið milli undirsvæða. Sérstaklega er athyglisvert að það er á norðursvæðinu sem ánægjan eykst mest sem er ekki í samræmi við niðurstöður úr spurningunni um persónulegar atvinnutekjur. Þarna þarf auðvitað ekki að vera

fullt samhengi á milli. Önnur búsetuskilyrði hafa áhrif á efnahag fjölskyldunnar, s.s. rekstrarkostnaður húsnæðis, aðgengi að lágvöruverslunum o.fl. sem kann að vera betra á norðursvæðinu en annarsstaðar á áhrifasvæðinu í heild. Annað sem stingur í augu er að þátttakendur á suðursvæðinu telja efnahag fjölskyldunnar hafa versnað nokkuð milli kannana 2004 og 2007.

Aftur er það ljóst að horft er til fleiri þátta en tekna þegar fólk metur efnahags fjölskyldunnar og má líta til þátta s.s. lágvöruverslana í heimabyggð. Þátttakendur í könnuninni virðast að þessu leyti líta svo á að suðursvæðið standi höllum fæti. Ekki er gott að átta sig á hvað veldur helst en leiða má að því líkum að miklar fjarlægðir frá þeim svæðum sem njóta mests vaxtar skipti þar miklu og að fólki á suðursvæðinu finnist það liggja þar óbætt hjá garði.

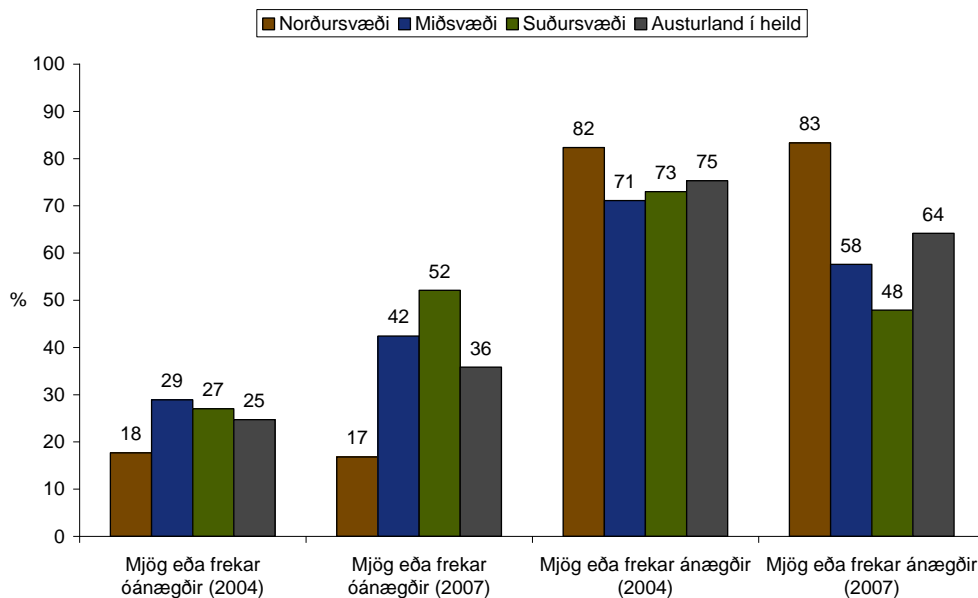
Í samanburði á landsvísu kemur enn og aftur fram að á áhrifasvæðinu á Austurlandi er ánægja hlutfallslega mikil. Þar sker miðsvæðið sig algerlega úr og er ánægja með efnahag fjölskyldunnar sambærileg við það sem gerist á áhrifasvæði Reykjavíkur þar sem rúmlega þrír af hverjum fjórum eru mjög eða frekar ánægðir með efnahag fjölskyldunnar.

Mynd 28. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með efnahag fjölskyldunnar?

Önnur svæði landsins eru á svipuðu róli; um 7 af hverjum 10 eru mjög eða frekar ánægðir með þennan þátt. Það er á suðursvæðinu sem ánægjan er áberandi minni, þetta stingur mjög í augu í samanburði allra svæðanna og hlýtur að vera umhugsunarefni fyrir stjórnvöld og sveitarstjórnarfolk.

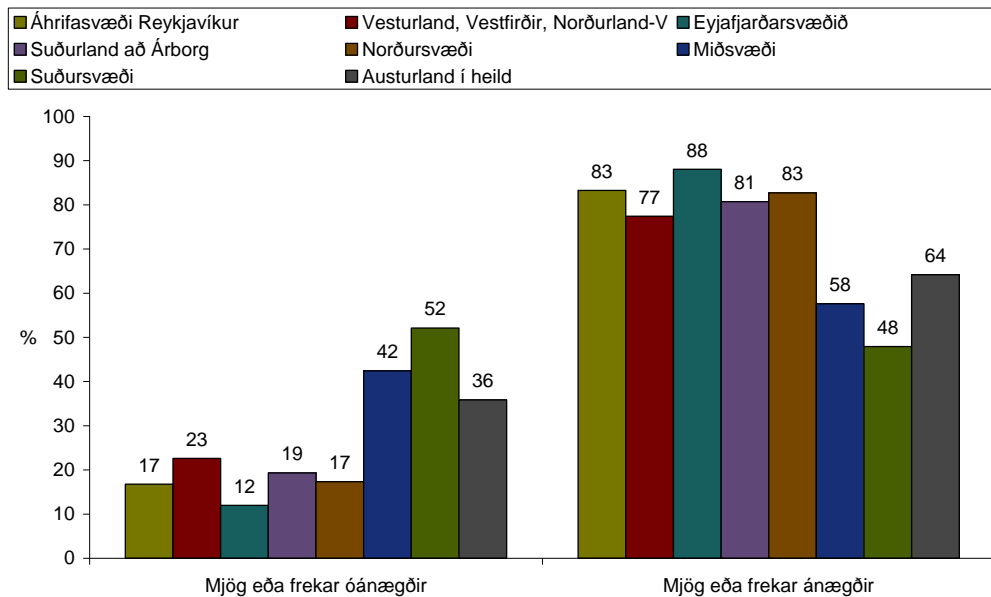
Í næstu spurningu sem varðar *ánægju með framboð á heilbrigðisþjónustu* koma fram athyglisverðar niðurstöður. Þegar litið er til breytinga milli kannana 2004 og 2007 má sjá að ánægja með þjónustuna hefur minnkað talsvert á áhrifasvæðinu á Austurlandi sem heild. Þegar litið er til einstakra svæða kemur í ljós að það er á miðsvæðinu og sérstaklega á suðursvæðinu sem þessi minnkun ánægju er að koma fram.

Mynd 29. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með framboð á heilbrigðisþjónustu? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007

Hvað miðsvæðið varðar er líklegt að minnkandi ánægja með þjónustuna stafi að verulegu leyti af því að uppbygging hennar hafi ekki fylgt þeirri mannfjölgun sem hefur orðið á svæðinu á undanförunum árum. Þetta er í miklu samræmi við það sem fram kom í viðtölum sérfræðinga RHA og Þróunarfélags Austurlands við forsvarsmenn sveitarfélaga á svæðinu í lok apríl 2007. Af hálfu sveitarfélaganna hefur verið þrýst á um úrbætur verði á þessu sviði. Hvað varðar mjög neikvæða afstöðu þátttakenda á suðursvæðinu til framboðs á þessari þjónustu er erfiðara að rýna í niðurstöður. Varla er hægt að rekja ástæðurnar til þess að álag á þjónustuna hafi aukist verulega þar sem íbúaföldi á svæðinu hefur nánast staðið í stað á tímabilinu, aðrar ástæður hljóta að liggja að baki. Samkvæmt munnlegum upplýsingum frá sveitarstjórnarmönnum á suðursvæðinu hefur gengið illa að manna læknisstöður þar og færri lækningar verið til staðar en heimafólk hefur talið nauðsynlegt og auk þess hafi mannskipti verið tíð. Ánægja með heilbrigðisþjónustu er langmest á norðursvæðinu og má leiða að því líkum að hér sé m.a.

um að ræða jákvæð áhrif af nálægð svæðisins við Akureyri og þá fjölbreyttu heilbrigðisþjónustu sem þar er í boði.

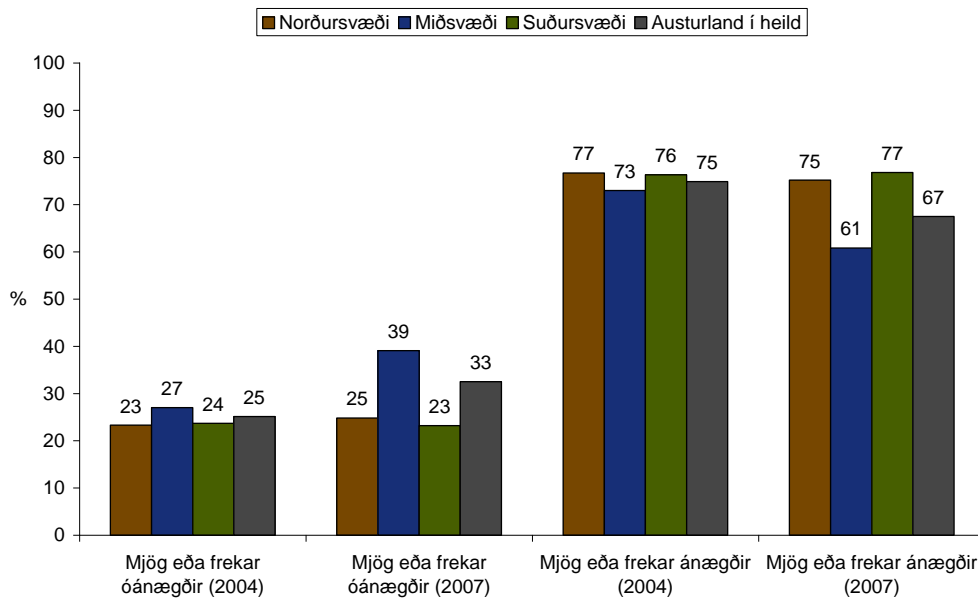

Mynd 30. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með framboð á heilbrigðisþjónustu?

Þegar öll landsvæði í könnuninni eru borin saman kemur í ljós að mið- og suðursvæðin (og þannig einnig áhrifasvæðið á Austurlandi í heild) eru að skera sig úr á landsvísu hvað varðar minni ánægju með framboð á heilbrigðisþjónustu.

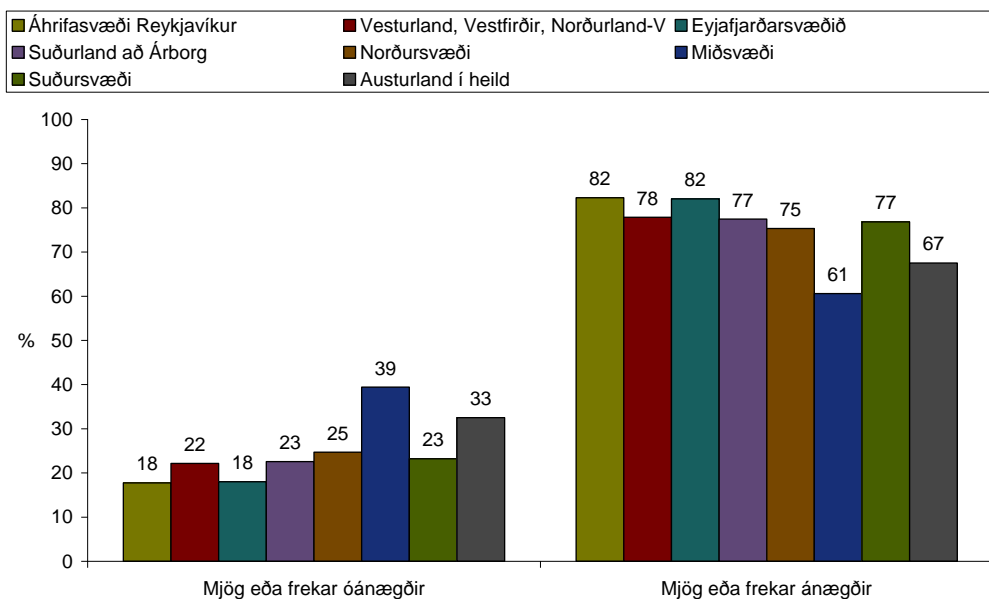
Ánægja með þennan þátt er mest á Eyjafjarðarsvæðinu og rennir það frekari stöðum undir þá skýringu að mikil ánægja á norðursvæðinu tengist mikilli nálægð þess við Eyjafjarðarsvæðið.

Mynd 31 sýnir einnig neikvæða þróun á miðsvæði milli ára 2004 og 2007, þ.e. nú hvað varðar *félagslífið*. Hin miklu umsvif og framboð á atvinnu sem hefur verið á svæðinu tekur líklega sinn toll af félagslífi íbúanna samanber hinn þekktu engilsaxneska frasa: „*All Work and No Play Makes Jack a Dull Boy*“. Lítil sem engin breyting á sér hins vegar stað á norður- og suðursvæðum.

Mynd 31. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með félagslífið? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007

Á landsvísu sker miðsvæðið sig einnig áberandi úr með minni ánægju með þennan þátt.

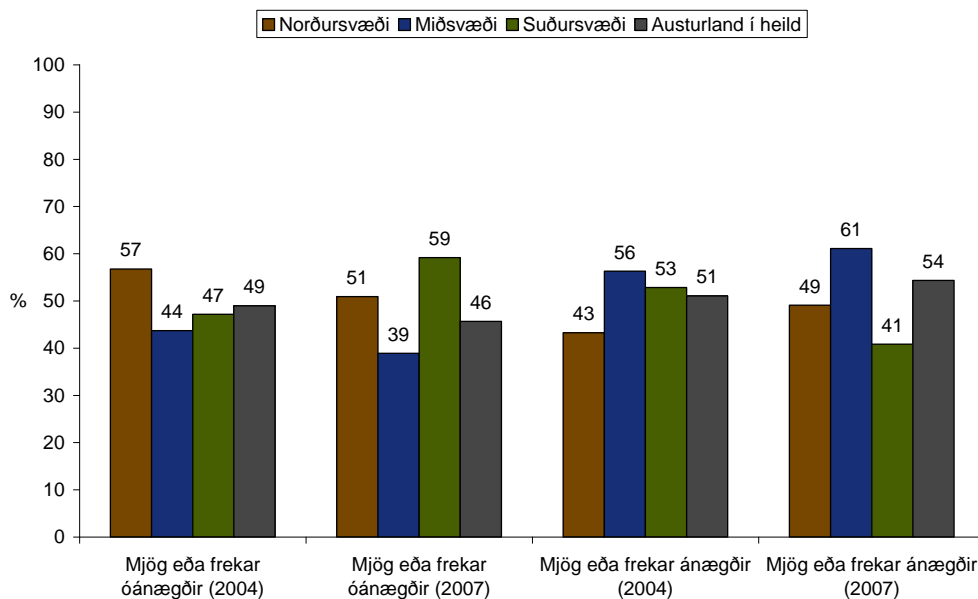

Mynd 32. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með félagslífið?

Hafa ber í huga hvað þessa niðurstöðu varðar, og líklega fleiri þætti, að oft séu þátttakendur að svara miðað við stöðuna eins og þeir þekktu hana áður en samfélagið tók að breytast verulega vegna framkvæmdanna. Þannig þarf þetta alls ekki að þýða að félagslífið sé svona mikið slakara á miðsvæðinu en t.a.m. á Eyjafjarðarsvæðinu.

Á næstu mynd má sjá svör við spurningu um *ánægju með framboð á almennri verslun og/eða þjónustu* og hvernig breytingar hafa orðið á tímabilinu 2004 til 2007 á áhrifasvæðinu. Líkt og sjá má víðar í þessari könnun er það á suðursvæðinu sem ánægja minnkar verulega milli kannana. Á þeim tíma sem könnunin höfðu átt sér stað breytingar á fyrirkomulagi matvöruverslunar á Höfn og tveimur verslunum verið lokað (Krónan og 11-11). Þar með var orðið afar langt í næstu lágvöruverslun á Egilsstöðum⁴. Miðsvæðið stendur í stað sem er nokkuð merkilegt miðað við það að þjónustuframboð hefur aukist verulega á svæðinu eftir að stórframkvæmdirnar hófust. Vera kann að ástæðan sé sú að þegar fyrri könnunin fór fram haustið 2004 hafi framboð á verslun og þjónustu þegar verið búið að aukast umtalsvert. Á norðursvæðinu hefur ánægja aukist talsvert og eins og spurningin hljóðar er átt við byggðarlagið þar sem viðkomandi býr. Vera kann að einhverjir túlki þetta sem svo að einnig sé átt við þjónustu sem hægt er að sækja til nálægra staða s.s. til Eyjafjarðarsvæðisins.

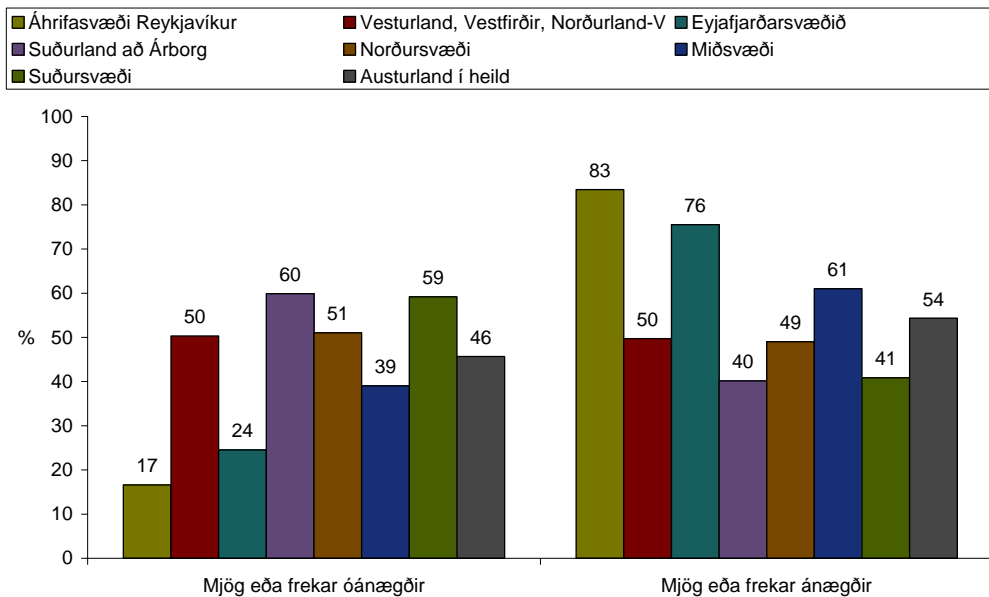

Mynd 33. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með framboð á almennri verslun/þjónustu? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007

Þegar öll landssvæðin í þessari könnun eru borin saman kemur í ljós ákaflega mikill mismunur milli þeirra. Tvö helstu þéttbýlissvæði landsins, þ.e. áhrifasvæði Reykjavíkur og Eyjafjarðarsvæðið bera höfuð og herðar yfir önnur landsvæði

⁴ Sjá fréttir á heimasíðu sveitarfélagsins Hornafjarðar, <http://www.hornafjordur.is/frettir/2006/05/02/nr/3458> og <http://www.hornafjordur.is/frettir/2007/01/05/nr/4111>

enda geta svæði staðið undir meiri og fjölbreyttari þjónustu eftir því sem þau eru fjölmennari⁵.

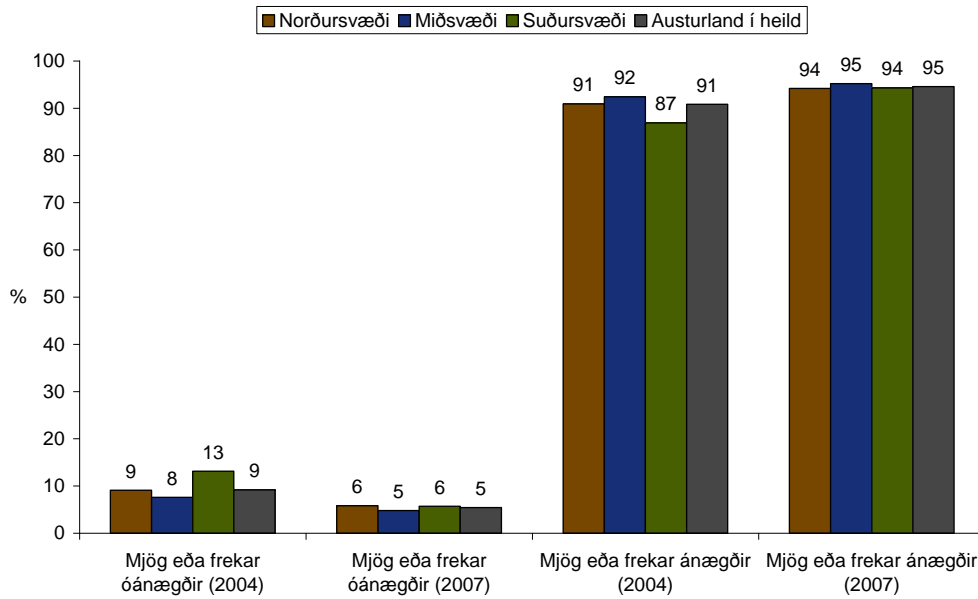

Mynd 34. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með framboð á almennri verslun/þjónustu?

Þessi svæðisgreining sýnir jafnframt að miðsvæðið er það svæði sem lendir í þriðja sæti á landinu í þessari svæðisskiptingu og er líklegt að þar sé um að ræða jákvæð áhrif af framkvæmdunum og þeirri mannfjölgun sem hefur orðið á svæðinu þrátt fyrir að greining á breytingum 2004-2007 geti ekki leitt það í ljós þar sem fyrri könnunin fór fram nokkru eftir að framkvæmdirnar hófust eins og minnst er á hér að ofan.

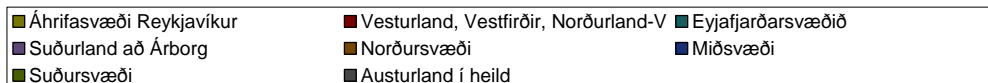
Persónulegt öryggi er búsetuþáttur sem ekki virðist taka merkjanlegum breytingum á milli kannana 2004 og 2007.

⁵ Sbr. t.d. Central Place Theory sett fram af Walter Christaller.

Mynd 35. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með persónulegt öryggi? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

Þrátt fyrir mikil umsvif á miðsvæðinu, umferð, mannfjölgun og mikinn fjölda starfsmanna sem búa þar aðeins tímabundið upplifir fólk það ekki hafa neikvæð áhrif á persónulegt öryggi sitt. Þetta má teljast nokkuð athyglisverð niðurstaða þegar haft er í huga hlutfallslegt umfang framkvæmdanna miðað við stærð þess samfélags sem þær eiga sér stað í.

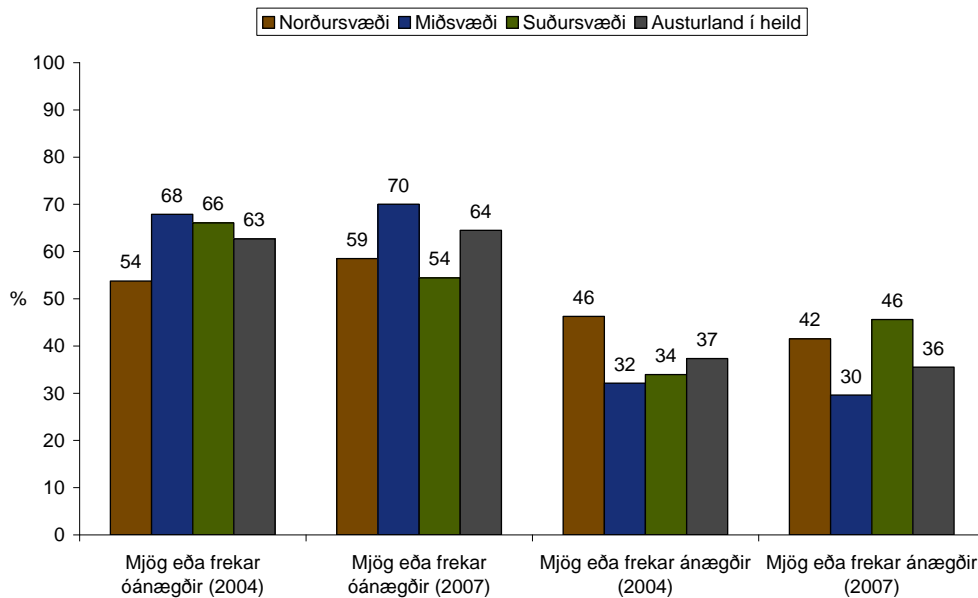

Mynd 36. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með persónulegt öryggi?

Þegar litið er til samanburðar á landsvæðum í þessari könnun má sjá að áhrifasvæðið og undirsvæði þess skera sig engan veginn frá öðrum landsvæðum.

Eini umtalsverði munurinn sem sjá má er heldur minni ánægja á áhrifasvæði Reykjavíkur en á landsbyggðarsvæðunum.

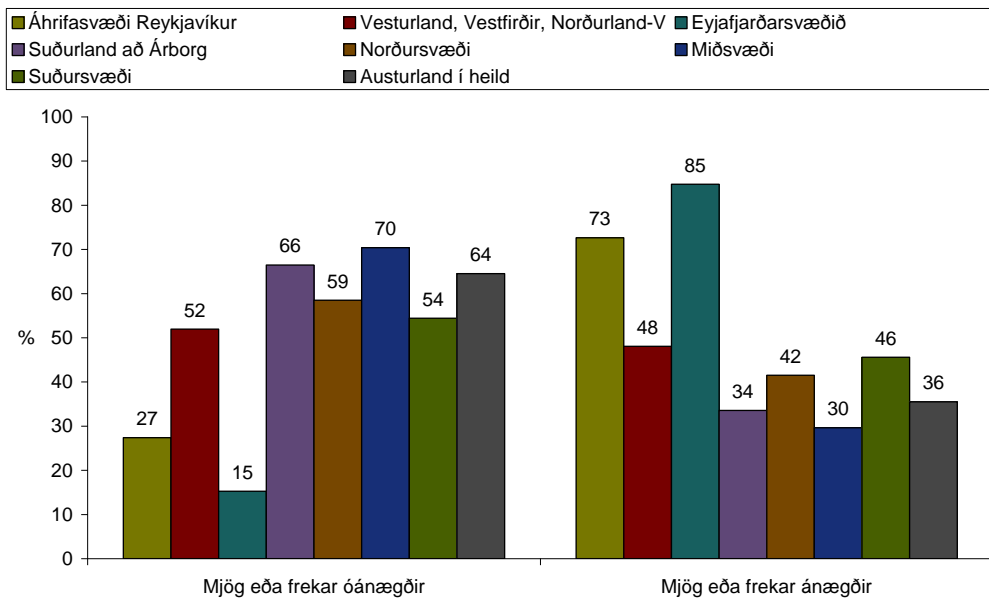
Þegar spurt var um *aðgengi að háskólamenntun* birtist nokkuð öfug mynd miðað við flesta aðra búsetuþætti. Mun fleiri eru mjög eða frekar óánægðir en hinir sem eru sáttari með þessa hluti.

Mynd 37. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með aðgengi að háskólamenntun? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

Ekki er mikill munur á milli kannana 2004 og 2007 nema í tilvikum suðursvæðis þar sem þeim fjölgar verulega sem eru mjög eða frekar ánægðir með aðgengi að háskólamenntun. Lítil breyting verður á hinum tveimur undirsvæðunum á Austurlandi og er það á miðsvæðinu sem ánægjan með þessa þjónustu er minnst innan landshlutans.

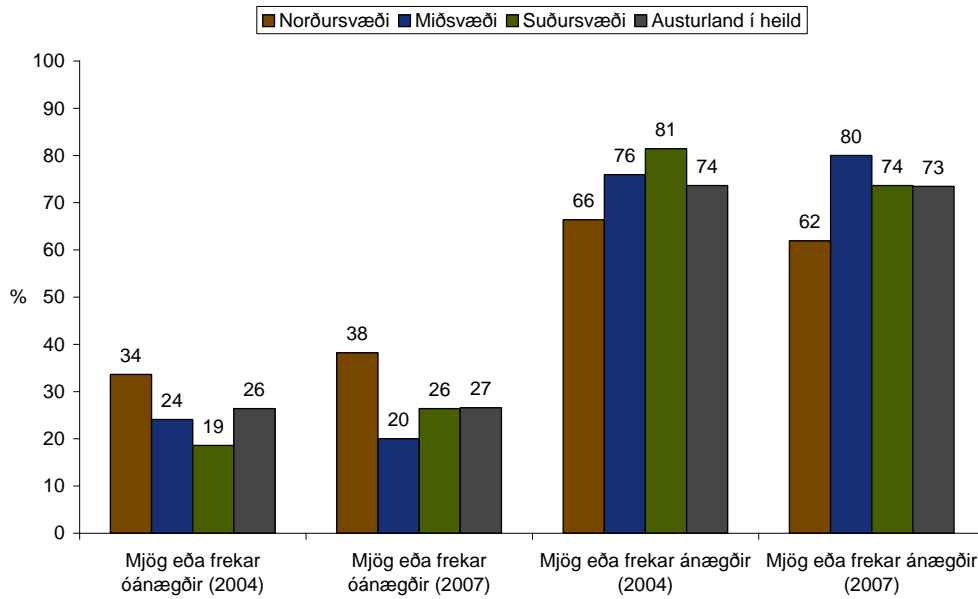
Þegar þetta er skoðað á landsvísu má sjá að tvö svæði landsins skera sig úr, þ.e. mestu þéttbýlissvæðin, áhrifasvæði Reykjavíkur og Eyjafjarðarsvæðið. Þetta kemur auðvitað ekki á óvart þar sem háskólar landsins eru flestir á þessum svæðum. Einnig er líklegt að tilvist þriggja háskóla á Vesturlandi, Vestfjörðum og Norðurlandi vestra hafi jákvæð áhrif á svörum á því svæði. Það er samt áhugavert að á Eyjafjarðarsvæðinu skuli vera svo miklu meiri ánægja en á áhrifasvæði Reykjavíkur þegar hafðir eru í huga yfirburðir höfuðborgarsvæðisins á þessu sviði.

Mynd 38. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með aðgengi að háskólamenntun?

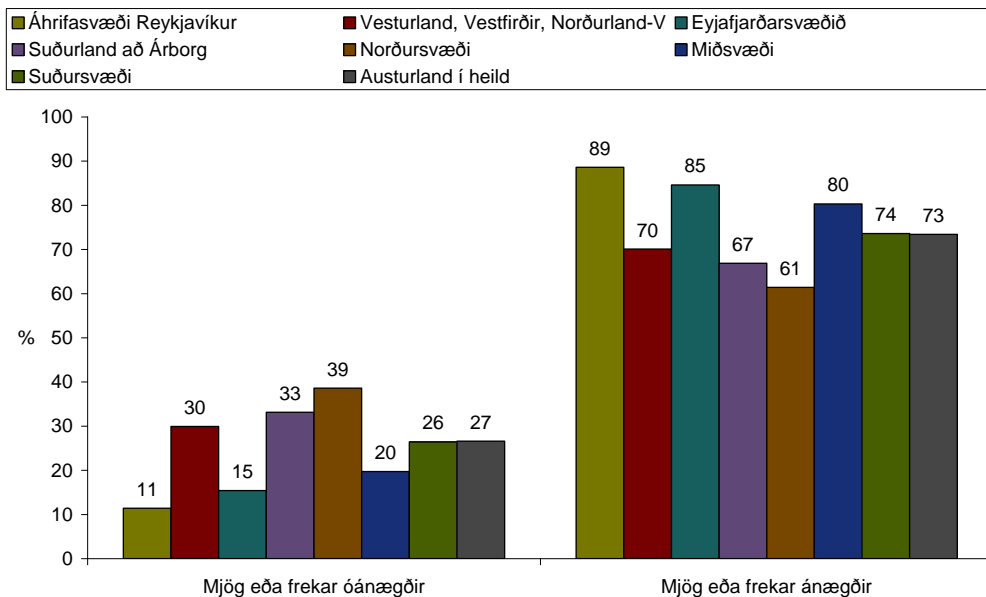
Háskólinn á Akureyri er greinilega talinn skapa gott aðgengi að háskólamenntun á Eyjafjarðarsvæðinu og þar með skapa þar ákjósanleg búsetuskilyrði að þessu leyti. Í rannsókn sem gerð var á árunum 2004-2005 (Dahlström o.fl. 2006) kom m.a. fram í eiginlegum viðtölum við hóp íbúa á Eyjafjarðarsvæðinu, um atvinnusögu þeirra, að tilkoma Háskólans á Akureyri hafi verið mikilvæg viðbót við samfélagið þar og hafi komið á hárréttum tíma fyrir svæðið sem gekk á sama tíma gegnum miklar þrengingar í atvinnulífinu. Þannig hjálpaði þessi nýja stofnun til við að sveigja efnahagslíf svæðisins í auknum mæli í átt til þjónustusamfélagsins frá iðnaðarsamfélaginu sem hafði verið ríkjandi á Akureyri áratugin á undan en fór síðan gegnum hratt hnignunarskeið á síðusta áratug aldarinnar. Meðal annars í ljósi þeirrar jákvæðu reynslu sem fengist hefur af uppbyggingu háskólamenntunar á Akureyri er skiljanlegt að önnur svæði vilji feta sömu braut.

Þegar skoðuð er *ánægja eða óánægja með aðgengi að frambaldsskólamenntun* kemur önnur mynd í ljós en hvað varðar háskólamenntun. Mikill meirihluti íbúa er ánægður með sitt aðgengi og litlar breytingar eru sjáanlegar milli ára 2004 og 2007 nema í tilviki suðursvæðis þar sem þeim fækkar heldur sem eru mjög eða frekar ánægðir. Áberandi er hvað þennan þátt varðar að það er á norðursvæði sem ánægja er minnst innan áhrifasvæðisins sem er ákveðin undantekning miðað við fyrri niðurstöður.

Mynd 39. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með aðgengi að framhaldsskólamenntun? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

Samanburður allra svæðanna í könnuninni 2007 sýnir að enn og aftur er það á stærstu þéttbýlissvæðum landsins sem ánægja er mest og fylgir miðsvæði Austurlands í kjölfarið. Á dreifbýlli svæðunum er minni ánægja.

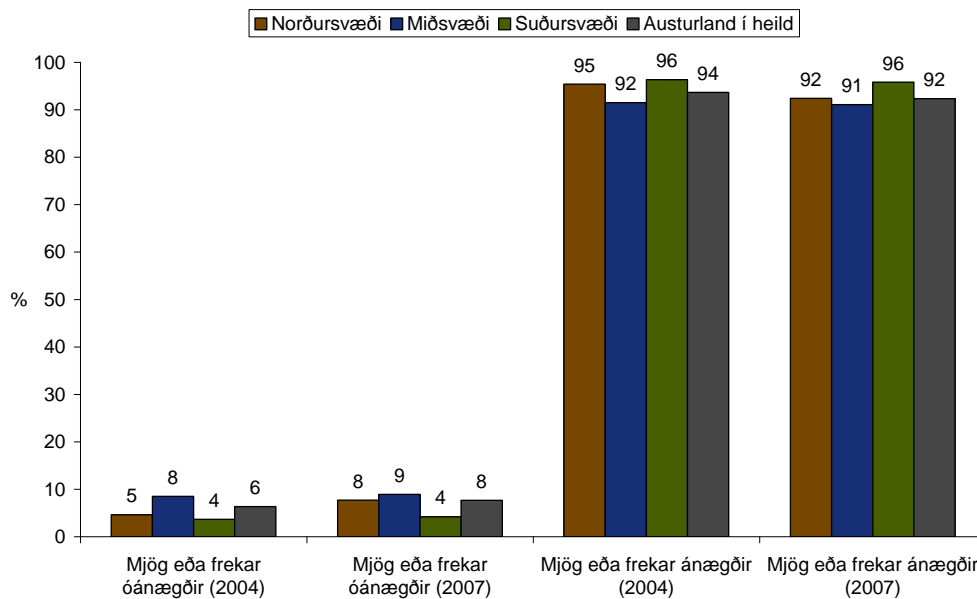

Mynd 40. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með aðgengi að framhaldsskólamenntun?

Aðgengi að framhaldsskólamenntun er meðal þeirra atriða sem fólk leggur mikla áherslu á hvað búsetuskilyrði varðar. Mikilvægi framhaldsskóla fyrir búsetuskilyrði kom m.a. fram í eigindlegum viðtölum við íbúa á landsbyggðinni í rannsókninni Fólki og fyrirtæki (Bygðarannsóknastofnun og Hagfræðistofnun

Háskóla Íslands, 2003). Þetta kom einnig fram í eiginlegum viðtölum sem tekin voru haustið 2007 og að á þeim tímamótum sem unglingar koma á framhaldsskólaaldurinn hugleiði fjölskyldur oft brottflutning frá stöðum sem ekki bjóða upp á framhaldsskólamenntun.

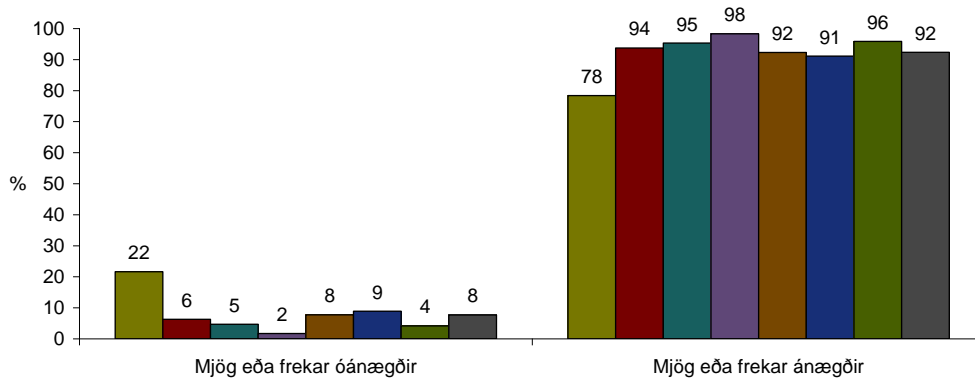
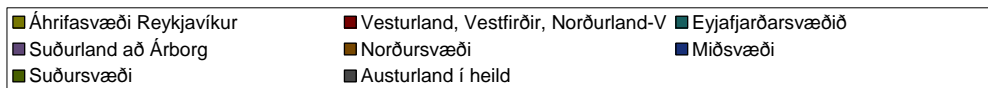
Næsta spurning varðar *ánægju þátttakenda með umhverfið*. Hér er ekki um neinar sýnilegar breytingar að ræða milli kannana 2004 og 2007.

Mynd 41. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með umhverfið? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

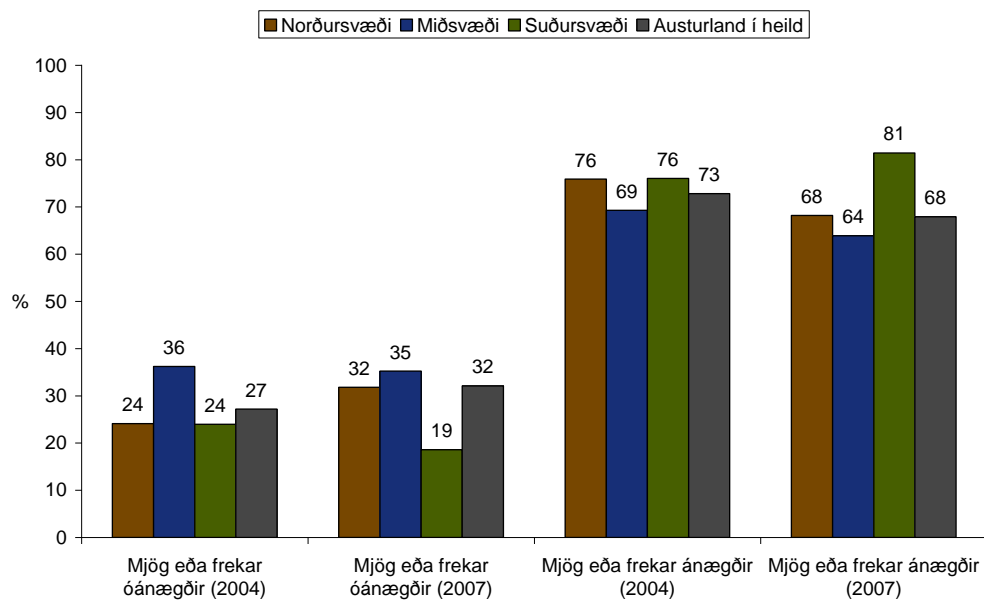
Samanburður allra svæðanna leiðir í ljós að lítill munur er á milli landsvæða ef undan er skilið áhrifasvæði Reykjavíkur þar sem mun fleiri eru mjög eða frekar óánægðir með umhverfi sitt. Ekki er gott að ráða í þessar niðurstöður, þ.e. hvað það er í umhverfinu sem veldur minni ánægju þar en annarsstaðar á landinu.

Benda má þó á að í rannsókn Stefáns Ólafssonar (1997) kom í ljós að á höfuðborgarsvæðinu væri mest óánægja íbúa með vissa þætti í umhverfinu sem tengjast aukinni þéttbýlismyndun, s.s. umferðarþunga og hættu af völdum ofbeldis. Sjá einnig rannsókn Ársæls Guðmundssonar fyrir Bygðastofnun um kostnað þéttbýlismyndunar (1989) þar sem fjallað var um ýmsa neikvæða þætti samfara mikilli þéttbýlismyndun, s.s. þá sem tengjast skipulagi byggðar og mikilli umferðaraukningu.

Mynd 42. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með umhverfið?

Næsta spurning varðar *ánægju með menningarlífið í byggðarlaginu*. Hér er það á norðursvæði og miðsvæði sem má sjá minnkandi ánægju milli kannana 2004 og 2007 en suðursvæðið sker sig úr með aukna ánægju.

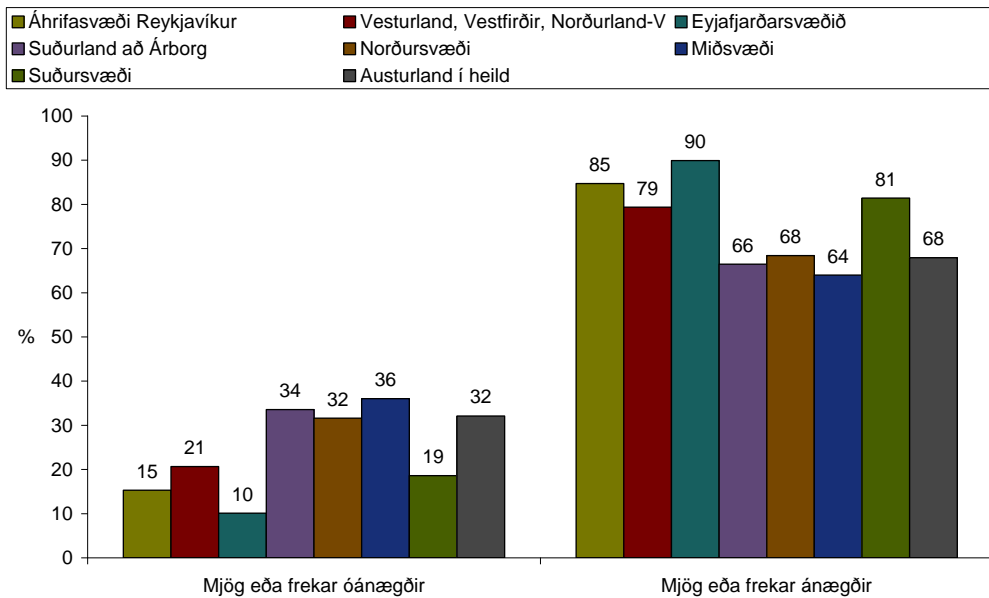
Mynd 43. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með menningarlífið? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

Ekki er gott að ráða í ástæður þessa en rétt er að hafa í huga að gerður var menningarsamningur milli ríkisins og Sambands sveitarfélaga á Austurlandi árið

2005 og kunna áhrif hans að vera misjafnlega mikil á milli svæða. Hafa ber í huga að samningurinn nær ekki yfir nema lítinn hluta norðursvæðis⁶.

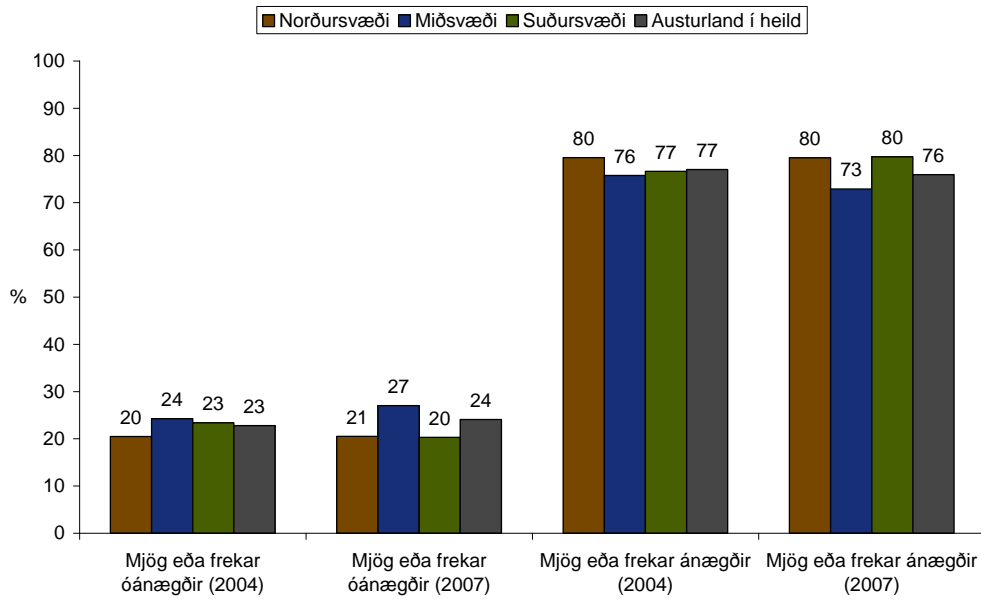
Á landsvísu er ánægja þátttakenda með menningarlífið mest á Eyjafjarðarsvæðinu og áhrifsvæði Reykjavíkur sem bendir til þess að fjölmennari samfélög standi betur að vígi hvað þetta varðar. Af öðrum svæðum sker suðursvæðið sig mikið úr eins og fyrr segir.

Mynd 44. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með menningarlífið?

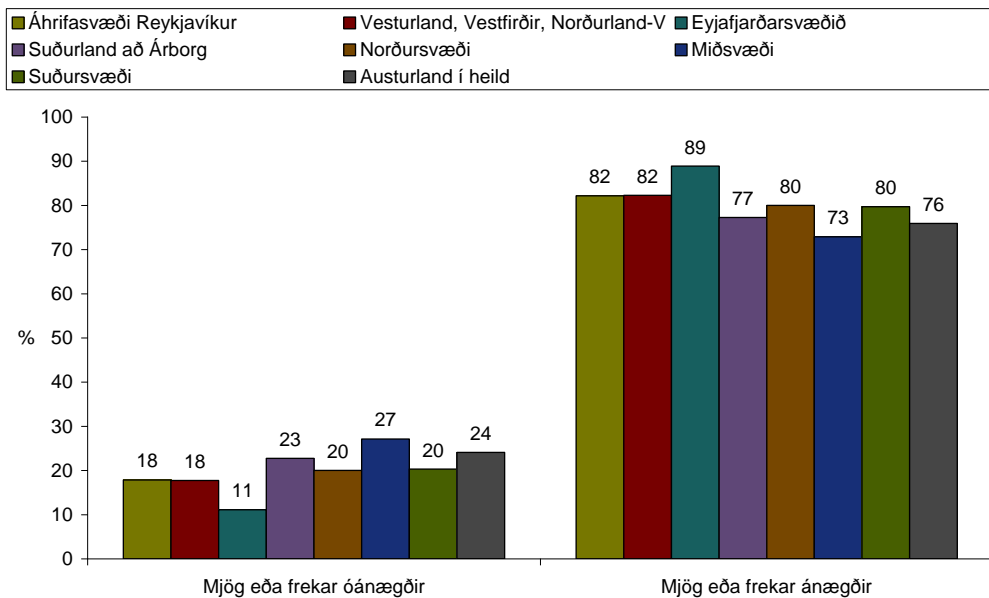
Aðspurðir um möguleika til að sinna tólmstundum og áhugamálum virðast þátttakendur almennt ekki svara á annan hátt 2007 en 2004. Um fjórir af hverjum fimm eru mjög eða frekar ánægðir með þennan þátt og er ekki munur á milli svæðanna.

⁶ Samskonar samningur var gerður við Eyþing, samband sveitarfélaga í Eyjafirði og Þingeyjarsýslum árið 2007, þ.e. á stærstum hluta norðursvæðisins, eftir að könnunin fór fram.

Mynd 45. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með möguleika til að sinna tólmstundum og áhugamálum? Breyting milli nóvember 2004 og febrúar 2007.

Í samanburði á landsvísu er áhrifasvæðið á Austurlandi ekki að skera sig úr að verulegu leyti. Miðsvæðið er þó heldur lægra að þessu leyti Eyjafjarðarsvæðið sker sig líklega mest úr á landsvísu þar sem tæplega 9 af hverjum 10 eru mjög eða frekar ánægðir með þennan þátt búsetuskilyrða.

Mynd 46. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með möguleika til að sinna tólmstundum og áhugamálum mínum?

Hvað varðar þá búsetuþætti sem spurt var um í könnuninni 2007 má sjá að markverðar breytingar hafa átt sér stað, sérstaklega á miðsvæðinu frá könnuninni 2004, þannig eru nú mun fleiri ánægðir með fjölbreytni starfa og er svæðið næst á eftir áhrifasvæði höfuðborgarsvæðisins hvað þetta varðar. Sömuleiðis eykst ánægja með atvinnutekjur og er miðsvæðið sambærilegt við áhrifasvæði Reykjavíkur hvað það varðar. Vísbendingar eru um að aukinn íbúafjöldi og umsvif á svæðinu séu farin að koma niður á búsetuskilyrðum að einhverju leyti sbr. að á miðsvæðinu sé fleiri nú en 2004 óánægðir með aðgengi að heilbrigðisþjónustu og á sama tíma minni ánægja með félagslífið. Búsetuþáttur sem áberandi óánægja er með á miðsvæðinu er aðgengi að háskólamenntun.

Á suðursvæði má sjá að minnkandi ánægja er með suma búsetuþætti milli kannana 2004 og 2007, s.s. með framboð á heilbrigðisþjónustu og almennri verslun og þjónustu og tengist það slæmri þróun þessara búsetuþátta á svæðinu á tímabilinu.

Viðhorf til stóriðjuframkvæmdanna á Austurlandi

Í könnuninni vorið 2007 voru þátttakendur spurðir svokallaðrar opinnar spurningar um hvað það væri í þeirra huga sem helst væri jákvætt eða neikvætt við stóriðjuframkvæmdirnar.

Höfundar flokkuðu saman svörin í eftirfarandi flokka. Ljóst er að þátttakendur í könnuninni vorið 2007 líta framkvæmdirnar mjög mismunandi augum eftir því hvar þeir búa.

Tafla 1. Jákvæðir þættir vegna stóriðjuframkvæmdanna.

	Atvinna	Bygga- sjónarmið	Efnahagur	Fólksfjöldun	Ekkert	Veit ekki	Jákvætt hugarfar	Mannlíf	Annað
Áhrifasvæði Reykjavíkur	66,0	8,3	11,1	1,4	6,3	1,4	0,0	2,8	2,8
Vesturland, Vestfirðir, Norðurland-V	61,9	13,4	4,5	2,2	6,7	9,0	1,5	0,0	0,7
Eyjafjarðarsvæðið	67,4	10,3	8,0	4,0	4,0	2,9	1,1	1,1	1,1
Suðurland að Árborg	63,4	16,1	7,5	3,7	4,3	0,6	0,6	1,2	2,5
Norðursvæði	72,1	11,5	6,6	2,5	2,5	2,5	2,5	0,0	0,0
Miðsvæði	52,9	16,8	8,8	12,0	0,0	1,1	5,8	2,6	0,0
Suðursvæði	72,6	14,5	3,2	3,2	3,2	1,6	1,6	0,0	0,0
Austurland í heild	60,7	15,1	7,2	8,1	1,1	1,5	4,6	1,5	0,0

Þátttakendur eiga það þó sammerkt að það eru flestir sem telja jákvæð áhrif verða á atvinnu og einnig eru margir sem nefna byggðasjónarmið og áhrif á efnahag sem jákvæða þætti. Á miðsvæði eru margir sem líta á fjölgun íbúa og jákvætt hugarfar á svæðinu sem jákvæðar afleiðingar af framkvæmdunum. Áberandi er að á þeim svæðum sem fjærst liggja framkvæmdunum, áhrifasvæði höfuðborgarsvæðisins, eru 6-7% svarenda sem afstöðu taka sem segja ekkert jákvætt við framkvæmdirnar enginn nefnir þetta á miðsvæðinu. Á svæðinu sem fjærst liggur eru 9% sem ekki segjast vita nóg um framkvæmdirnar.

Þegar litið er til þess sem þátttakendur telja neikvætt við framkvæmdirnar eru það umhverfisáhrif sem flestir nefna. Hæst er hlutfall þessa þáttar á áhrifasvæði Reykjavíkur en lægst á suðursvæðinu. Á miðsvæði eru 11,4% sem nefna togstreitu sem skapast hefur vegna framkvæmdanna sem neikvæðan þátt einnig er þetta nefnt af mörgum á Suðurlandi að Árborg en það er svæði sem hefur mikla reynslu af stórvirkjunum. Áberandi er að 17,5% á suðursvæði nefna ruðningsáhrif innan áhrifasvæðisins sem neikvæðan þátt og einnig tæp 12% á miðsvæðinu. Þetta bendir til þess að þátttakendur upplifa það að framkvæmdirnar dragi til sín mannafla annarsstaðar af Austurlandi og úr öðrum

atvinnugreinum líkt og spáð var m.a. af Skipulagsstofnun áður en framkvæmdirnar hófust. Þeir sem sjá ekkert neikvætt við framkvæmdirnar eru flestir á norðursvæðinu og því næst á miðsvæðinu. Athyglisvert er að fleiri eru þessarar skoðunar á Suðurlandi að Árborg en á suðursvæðinu.

Tafla 2. Neikvæðir þættir vegna stóriðjuframkvæmdanna.

	Hvað er í þínum huga helst neikvætt við stóriðjuframkvæmdirnar á Austurlandi? Hlutfall (%) eftir byggðarlögum											
	Umhverfisáhrif	Ekkert	Togstreita	Efnahagur	Viðhorf til útlendinga	Ruðningsáhrif innan áhrifasvæðis	Veit ekki	Móti stóriðju og/eða stórfyrirtækjum	Bætur ekki atvinnu stöðuna	Orkan seld ódyrt	Annað	
Áhrifasvæði Reykjavíkur	68,3	7,7	4,2	3,5	4,2	0,7	2,8	2,8	0,7	2,1	2,8	
Vesturland, Vestfirðir, Norðurl. v.	64,6	5,5	6,3	8,7	1,6	0,0	4,7	3,1	3,1	0,8	1,6	
Eyjafjarðarsvæðið	64,8	7,4	6,2	5,6	3,1	0,6	5,6	1,2	1,2	1,2	3,1	
Suðurland að Árborg	56,5	9,5	10,2	5,4	6,1	0,7	5,4	2,0	0,7	2,0	1,4	
Norðursvæði	47,4	14,0	6,1	7,0	8,8	2,6	4,4	0,9	2,6	1,8	4,4	
Miðsvæði	45,6	11,4	11,4	6,3	5,1	11,8	3,0	1,3	0,0	0,4	3,8	
Suðursvæði	35,1	8,8	8,8	7,0	5,3	17,5	7,0	1,8	3,5	1,8	3,5	
Austurland í heild	44,9	11,6	9,4	6,7	6,2	10,1	4,0	1,0	1,2	1,0	4,0	

Þá er einnig athyglisvert að það eru fleiri þátttakendur af suðursvæðinu en frá öðrum svæðum sem nefna að framkvæmdirnar bæti ekki atvinnuástandið. Þetta ásamt áhyggjum af ruðningsáhrifum má túlka sem ákveðin vonbrigði með framkvæmdirnar, að þær hafi ekki haft eins jákvæð áhrif á þessum hluta áhrifasvæðisins og einhverjir töldu fyrirfram.

Tafla 3. Jákvæðir þættir vegna starfrækslu álvers í Reyðarfirði.

	Hvað er í þínum huga helst jákvætt við starfrækslu álvers í Reyðarfirði? Hlutfall (%) eftir byggðarlögum							
	Atvinna	Byggðasjónarmið	Efnahagur	Fólksfjölgun	Ekkert	Veit ekki	Mannlíf	Aukin þjónusta
Áhrifasvæði Reykjavíkur	65,4	6,2	9,2	4,6	5,4	3,1	3,8	2,3
Vesturland, Vestfirðir, Norðurland vestra	63,7	9,7	10,5	3,2	4,8	6,5	0,8	0,8
Eyjafjarðarsvæðið	72,0	8,5	6,7	4,3	3,7	3,7	1,2	0,0
Suðurland að Árborg	73,8	7,6	4,1	6,2	4,1	3,4	0,7	0,0
Norðursvæði	66,4	13,3	5,3	6,2	2,7	3,5	0,9	1,8
Miðsvæði	70,4	10,8	4,6	7,3	2,3	0,4	2,7	1,5
Suðursvæði	65,5	5,5	7,3	10,9	5,5	1,8	1,8	1,8
Austurland í heild	68,7	10,7	4,9	7,5	2,8	1,6	2,1	1,6

Þegar þátttakendur voru spurðir opinnar spurningar um það sem í þeirra huga væri helst jákvætt við starfrækslu álversins í Reyðarfirði kom í ljós að flestir nefna atvinnu. Þarna er mikið samræmi milli svæða (Tafla 3). Aðrir þættir sem margir nefna eru byggðasjónarmið, áhrif á efnahag og fólksfjölgun. Nokkuð var um að fólk segði ekkert jákvætt um starfrækslu álversins. Athyglisvert er að nánast sama hlutfall svarenda er þessarar skoðunar á suðursvæði og á áhrifasvæði Reykjavíkur. Er tíðni þeirra sem eru þessarar skoðunar hæst á þessum tveimur svæðum. Þetta ásamt fleiri svörum bendir til þess að á suðursvæðinu séu blendnar tilfinningar til framkvæmdanna og verksmiðjurekstrarins.

Hvað varðar opna spurningu um neikvæða þætti vegna rekstrar álversins þá eru það umhverfisáhrif sem flestir nefna eins og vænta mátti. Ekki er mikill munur á svörum milli svæða. Næstflestir sögðu að ekkert væri neikvætt við reksturinn og voru þeir sem voru þessarar skoðunar flestir á norðursvæðinu. Líkt og við framkvæmdirnar sjálfar óttast áberandi flestir svarendur á suðursvæði ruðningsáhrif innan áhrifasvæðisins vegna álversins. Áberandi var að þeir sem nefndu að þeir væru almennt á móti stóriðju og/eða stórfyrirtækjum voru hlutfallslega flestir á Eyjafjarðarsvæðinu. Nokkur dæmi voru efasemdarmenn sem drógu í efa að rekstur álversins bætti stöðu atvinnumála, helst var þetta nefnt á svæðunum sem fjærst liggja, þ.e. á áhrifasvæði Reykjavíkur og Vesturlandi, Vestfjörðum og Norðurlandi vestra.

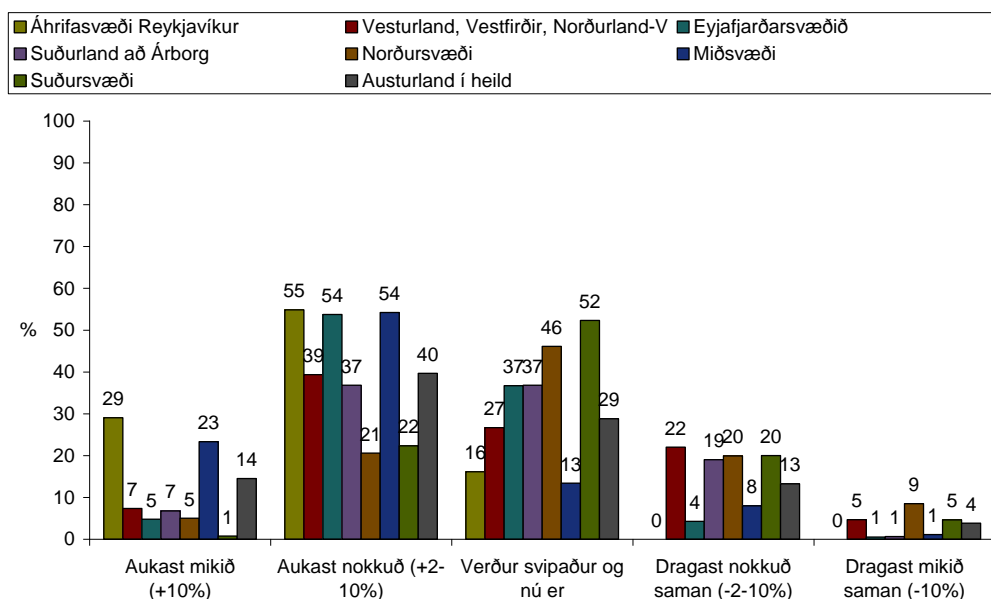
Tafla 4. Neikvæðir þættir vegna starfrækslu álvers í Reyðarfirði.

	Hvað er í þínum huga helst neikvætt við starfrækslu álvers í Reyðarfirði? Hlutfall (%) eftir byggðarlögum											
	Umhverfisáhrif	Ekkert	Veit ekki	Viðhorf til útlendinga	Togstreita	Ruðningsáhrif innan áhrifa svæðis	Efnahagur	Móti stóriðju og/eða störfyrir tækjum	Bætur ekki atvinnu stöðuna	Félagsleg áhrif	Annað	
Áhrifasvæði Reykjavíkur	66,7	8,9	4,9	2,4	4,9	0,0	2,4	1,6	4,1	0,8	3,3	
Vesturland, Vestfirðir, Norðurland vestra	61,2	6,1	8,2	2,0	3,1	1,0	7,1	4,1	3,1	0,0	4,1	
Eyjafjarðarsvæðið	60,4	10,8	9,4	1,4	3,6	0,7	1,4	6,5	1,4	1,4	2,9	
Suðurland að Árborg	57,5	11,7	10,8	6,7	4,2	1,7	3,3	1,7	1,7	0,8	0,0	
Norðursvæði	54,0	18,0	6,0	5,0	3,0	2,0	4,0	3,0	1,0	3,0	1,0	
Miðsvæði	59,6	12,4	3,1	4,7	5,2	8,3	2,1	3,6	0,5	0,5	0,0	
Suðursvæði	53,5	9,3	7,0	4,7	2,3	14,0	4,7	2,3	0,0	0,0	2,3	
Austurland í heild	57,1	13,7	4,5	4,8	3,9	7,1	3,3	3,3	0,6	1,5	0,3	

Sjá má ákveðna megindrætti út úr svörum við þeim opnu spurningum sem greint er frá hér að ofan. Hvað jákvæð áhrif af framkvæmdunum varðar er það atvinna sem flestir nefna og atriði sem tengjast byggðamálum og efnahag. Hvað neikvæða þætti varðar eru það umhverfismál sem flestir nefna, heldur þó fleiri á svæðum sem fjær liggja. Lesa má það út úr svörunum að á suðursvæði ber talsvert á áhyggjum af því að framkvæmdirnar og starfræksla álversins muni valda ruðningsáhrifum innan áhrifasvæðisins. Það að þátttakendur af suðursvæði í könnuninni áformi að sækja um störf í álverinu í jafn miklum mæli og svör þeirra benda til rennir stoðum undir þetta (mynd 14).

Íbúapróun og fasteignaverð

Þar sem íbúum á Austurlandi mun fjölga umtalsvert vegna framkvæmdanna, og síðan rekstrar álversins, eykst eftirspurn eftir húsnæði með tilheyrandi hækkun á fasteignaverði. Í könnuninni haustið 2004 voru þátttakendur spurðir spurningar sem tengist þessum þáttum og var það endurtekið nú vorið 2007: *Hvort telur þú að íbúafjöldi í þínu byggðarlagi muni aukast, standa í stað eða dragast saman fram til ársins 2010 frá því sem nú er?* Ekki kemur á óvart að verulegur munur er á milli svæða í könnuninni hvað varðar trú á framtíðina að þessu leyti. Mest er bjartsýnin á áhrifasvæði Reykjavíkur þar sem um 84% telur að fjölga muni mikið eða nokkuð á svæðinu. Sambærileg tala fyrir miðsvæðið er 77%, fyrir norðursvæðið 26% og suðursvæðið 23%. Á norður- og suðursvæðunum er nokkuð hátt hlutfall þeirra sem telja að íbúafjöldi muni dragast nokkuð eða mikið saman.

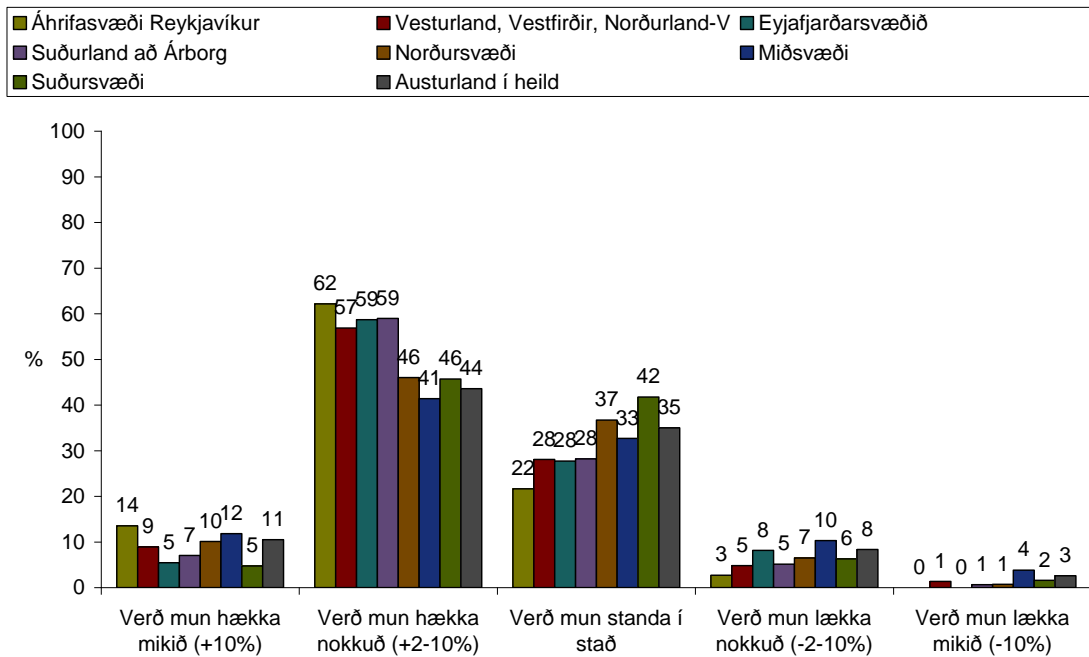

Mynd 47. Hvort telur þú að íbúafjöldi í þínu byggðarlagi muni aukast, standa í stað eða dragast saman fram til ársins 2010 frá því sem nú er?

Spurt var um væntingar þátttakenda til þróunar fasteignaverðs í þeirra byggðarlögum fram til ársins 2010. Spurt var þessarar sömu spurningar árið 2004. Í millitíðinni varð hins vegar einskonar sprenging á húsnæðismarkaði sem tengdist því að bankarnir fóru inn á húsnæðislánamarkaðinn og hófu að bjóða hagstæð húsnæðislán árið 2004. Þannig hafa miklar húsnæðisverðshækkningar síðan 2004 breytt forsendum til samanburðar milli kannana 2004 og

2007. Sömuleiðis hefur þetta líklega breytt forsendum fyrir mögulegum framtíðarhækkunum.

Mynd 48. Hvort telur þú að verð á íbúðarhúsnæði í þínu byggðarlagi muni hækka, standa í stað eða lækka fram til ársins 2010 frá því sem nú er?

Athyglisvert er, þegar borin eru saman öll svæðin í könnuninni, að það er á miðsvæðinu sem flestir svarendur (14%) telja að verð muni lækka nokkuð eða mikið fram til ársins 2010. Þetta gæti bent til að þessi hluti svarenda telji að þær hækkningar sem þegar hafa orðið á svæðinu séu hugsanlega of miklar til að markaðurinn standi undir þeim til framtíðar. Annað sem vekur athygli er að þótt ekki sé ýkja mikill munur á milli svæða þá eru væntingar til hækkana á áhrifasvæðinu á Austurlandi heldur minni en á öðrum svæðum í könnuninni.

HEIMILDIR

- Byggðarannsóknastofnun Íslands (2004). Rannsókn á samfélagsáhrifum virkjana- og álversframkvæmda á Austurlandi. Verkáætlun 2004-2009. Unnið í samvinnu við Þróunarstofu Austurlands. Akureyri: Byggðarannsóknastofnun.
- Dubois, Alexandre, Gløersen, Erik, Stead, Dominic og Zonneveld, Wil, (2006). *Policentric Urban Development and Rural-Urban Partnership-Thematic Study of INTERREG and ESPON activities*. Lúxemborg: ESPON, European Spatial Planning Network.
- Ársæll Guðmundsson (1989). *Kostnaður þéttbýlismyndunar. Áhrif fólksflutninga á höfuðborgarsvæðið*. Reykjavík: Byggðastofnun.
- Byggðarannsóknastofnun og Hagfræðistofnun Háskóla Íslands (2003). *Fólk og fyrirtæki: Um búsetu og starfsskilyrði á landsbyggðinni*. Akureyri og Reykjavík: Byggðarannsóknastofnun og Hagfræðistofnun.
- Dahlström, Margareta, Andra Aldea-Partanen, Katarina Fellman, Sigrid Hedin, Nino Javakhishvili Larsen, Hjalti Jóhannesson, Jesper Manniche, Grethe Mattland Olsen, Tage Petersen (2006). *How to Make a Living in Insular Areas – Six Nordic Cases*. Stockholm: Nordregio.
- Kjartan Ólafsson (2005). *Rannsókn á samfélagsáhrifum álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi. Könnun meðal fólks á Austur- og Norðausturlandi haustið 2004*. Akureyri: Byggðarannsóknastofnun Íslands og Þróunarfélag Austurlands.
- Kjartan Ólafsson (ritstj.), Enok Jóhannsson, Jón Þorvaldur Heiðarsson, Ragnheiður Jóna Ingimarsdóttir og Valtýr Sigurbjarnarson (2006). *Rannsókn á samfélagsáhrifum álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi. Rannsóknarrit nr. 3 Áfangaskýrsla I – Stöðulýsing og upphaf framkvæmda á Austurlandi*. Byggðarannsóknastofnun. Akureyri: Byggðarannsóknastofnun Íslands.
- Kjartan Ólafsson, Grétar Þór Eyþórsson og Hjalti Jóhannesson (2001). *Kárahnjúkavirkjun, mat á samfélagsáhrifum*. Akureyri: Rannsóknastofnun Háskólans á Akureyri.
- Landsvirkjun (2007, 23. júní). *Fljótsdalsstöð*. Sótt 6. september 2007, frá <http://www.karahnjukar.is/article.asp?catID=427&ArtID=1720>
- Morgunblaðið (2007, 21. september). *Áframhaldandi tafir á Kárahnjúkavirkjun*. *Morgunblaðið*.
- Nýsir (2001). *Mat á samfélagslegum og efnahagslegum áhrifum álvers í Reyðarfirði*. Reykjavík: Reyðarálf hf.
- Skipulagsstofnun (2001). *Kárahnjúkavirkjun allt að 750 MW – Úrskurður Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum*.
- Stefán Ólafsson (1997). *Búseta á Íslandi. Rannsókn á orsökum búferlaflutninga*. Reykjavík: Byggðastofnun

VIÐAUKI I

YFIRLIT UM DREIFINGU SVARA EFTIR KYNFERÐI, ALDRI, BÚSETU OG MENNTUN

Um framsetningu upplýsinga í dreifingu svara eftir kynferði, aldri, búsetu og menntun

Hér á eftir eru settar fram niðurstöður fyrir stóran hluta spurninga í spurningalistanum, bæði í töflum og myndum. Í töflunni efst til vinstri er hægt að sjá svör þátttakenda, heildarfjölda gildra svara og fjölda svara sem falla utan svarramma (fjöldi þeirra sem tekur ekki afstöðu eða sleppir viðkomandi spurningu). Í þessum töflum eru sett fram svokölluð vikmörk miðað við 95% öryggisstig. Sem dæmi þá segjast um 5,6% svarenda í könnuninni vera mjög óánægðir með þann stað (sveitarfélag/byggðarlag) þar sem viðkomandi býr (spurning 7). Vikmörk fyrir þessa tölu eru 1,3 prósentustig sem þýðir að ef allir íbúar á aldrinum 18-65 ára á könnuninni hefðu verið spurðir þessarar spurningar eru aðeins 5% líkur á því að minna en 4,3% (5,6 - 1,3) eða meira en 6,9% (5,6 + 1,3) hefðu merkt við þennan valmöguleika. Á myndritum sem fylgja hverri spurningu er reynt að draga saman meginniðurstöður um viðkomandi spurningu, það er að segja í hvaða meginflokka svör fólks skiptast. Rétt er að taka fram að litir eru ekki notaðir til að svör séu til marks um að eitthvað sé jákvætt eða neikvætt.

Fyrir neðan niðurstöður um heildarhóp könnunarinnar má sjá niðurstöður fyrir viðkomandi spurningu greindar eftir fjórum greiningarbreytum (bakgrunnsþáttum) sem eru kynferði, aldur, búseta og menntun. Þar kemur fram dreifing svara eftir viðkomandi undirhópum og niðurstöður marktektarprófs (kí-kvaðrat) fyrir tengsl hverrar greiningarbreytu og viðkomandi spurningar. Þegar ekki er um tengsl að ræða er það táknad með skammstöfuninni e-m (ekki marktækt) en sé um tengsl að ræða er sýnt p-gildi fyrir viðkomandi kí-kvaðratpróf.

Grunnupplýsingar um rannsóknina

Lýsing

Markmið:	Kanna viðhorf og væntingar fólks á mögulegum áhrifasvæðum framkvæmdanna
Framkvæmdatími:	26.02.07 [póstlagning] til 11.04.07 (90%) [14.05.07 (100%)]
Aðferð:	Póstkönnun
Úrtak:	3.202 manns á öllu landinu 1. janúar 2007, fæddir 1942 – 1989 (18-65 ára)

Úrtak og svörun

Upphaflegt úrtak: **3.202**

Látnir: 1

Veikir: 2

Finnast ekki: 65

Endanlegt úrtak: **3.134**

Neita þátttöku: 18

Svara ekki: 1.897

Fjöldi svarenda: **1.219**

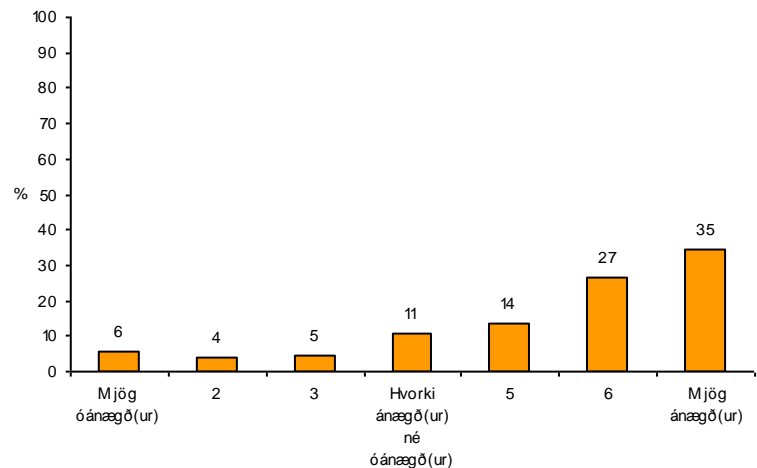
Svarhlutfall: **38,9%**

Þegar á heildina er litið, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með þann stað (sveitarfélag/byggðarlag) þar sem þú býrð nú?

Spurning 7

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
1) Mjög óánægð(ur)	67	5,6	1,3
2)	46	3,9	1,1
3)	55	4,6	1,2
4) Hvorki ánægð(ur) né óánægð(ur)	130	10,9	1,8
5)	163	13,7	2,0
6)	320	26,8	2,5
7) Mjög ánægð(ur)	412	34,5	2,7
Samtals fjöldi svara	1193	100	
(Svarar ekki)	25		
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

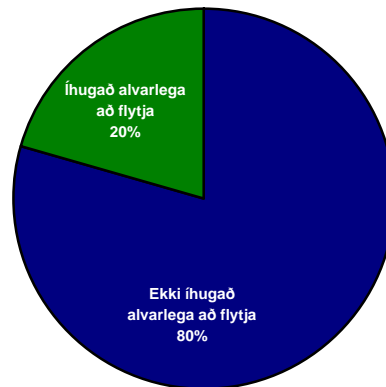
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur) (1)	(2)	(3)	Hvorki ánægð(ur) né óánægð(ur) (4)	(5)	(6)	Mjög ánægð(ur) (7)
<i>Kynferði (e-m)</i>								
Karlar	565	6,9%	3,7%	5,3%	11,5%	13,6%	25,8%	33,1%
Konur	617	4,5%	4,1%	3,7%	10,4%	13,8%	27,6%	36,0%
<i>Aldur (p = .001)</i>								
18-27 ára	183	3,8%	2,7%	8,2%	18,0%	14,8%	25,1%	27,3%
28-37 ára	216	4,2%	5,6%	5,6%	6,5%	20,4%	33,3%	24,5%
38-47 ára	320	3,8%	5,9%	3,4%	9,1%	13,4%	30,9%	33,4%
48-65 ára	474	8,2%	2,1%	3,6%	11,4%	10,3%	21,7%	42,6%
<i>Búseta (e-m)</i>								
Áhrifasvæði Reykjavíkur	166	7,9%	2,4%	4,3%	14,0%	10,4%	28,0%	32,9%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	157	6,3%	4,4%	3,8%	11,3%	14,5%	25,2%	34,6%
Eyjafjarðasvæðið	192	4,2%	3,6%	3,1%	7,8%	14,1%	33,9%	33,3%
Austurland (Norðursvæði)	177	5,1%	4,0%	7,3%	10,2%	12,4%	29,4%	31,6%
Austurland (Miðsvæði)	184	2,2%	6,0%	4,9%	9,8%	12,5%	28,3%	36,4%
Austurland (Suðursvæði)	140	4,3%	2,9%	5,0%	10,7%	15,7%	21,4%	40,0%
Suðurland að Árborg	176	9,7%	3,4%	4,0%	13,1%	16,5%	19,3%	34,1%
<i>Menntun (p = .001)</i>								
Ekkert umfram grunnnám	406	5,9%	3,2%	4,4%	13,8%	11,6%	19,7%	41,4%
Framhaldsskólapróf	480	7,1%	3,5%	4,0%	10,8%	12,9%	27,1%	34,6%
Háskólapróf	296	3,0%	5,4%	6,1%	7,1%	17,6%	36,5%	24,3%

Hefur þú (eða fjölskylda þín) íhugað alvarlega að flytja milli byggðarlaga á síðustu 5 árum en ákveðið að gera það ekki?

Spurning 8

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Íhugað alvarlega að flytja til baka	97	8,3	1,6
Íhugað alvarlega að flytja á nýjan stað	143	12,2	1,9
Ekki íhugað alvarlega að flytja	931	79,5	2,3
Samtals fjöldi svara	1171	100	
Utan svarramma (Svarar ekki)	47		
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

	Fjöldi svara	Íhugað alvarlega að flytja til baka	Íhugað alvarlega að flytja á nýjan stað	Ekki íhugað alvarlega að flytja
<i>Kynferði (e-m)</i>				
Karlar	557	6,6%	13,1%	80,3%
Konur	603	10,0%	11,3%	78,8%
<i>Aldur (p = .001)</i>				
18-27 ára	181	10,5%	17,7%	71,8%
28-37 ára	209	13,4%	14,4%	72,2%
38-47 ára	317	6,9%	12,3%	80,8%
48-65 ára	464	6,0%	9,1%	84,9%
<i>Búseta (e-m)</i>				
Áhrifasvæði Reykjavíkur	162	8,8%	8,1%	83,1%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	155	8,3%	11,5%	80,3%
Eyjafjarðasvæðið	185	9,2%	13,0%	77,8%
Austurland (Norðursvæði)	175	6,9%	16,0%	77,1%
Austurland (Miðsvæði)	179	6,1%	15,1%	78,8%
Austurland (Suðursvæði)	138	7,2%	10,1%	82,6%
Suðurland að Árborg	173	11,6%	9,2%	79,2%
<i>Menntun (p = .001)</i>				
Ekkert umfram grunnnám	404	5,4%	12,1%	82,4%
Framhaldsskólapróf	473	6,3%	11,4%	82,2%
Háskólapróf	286	15,4%	13,6%	71,0%

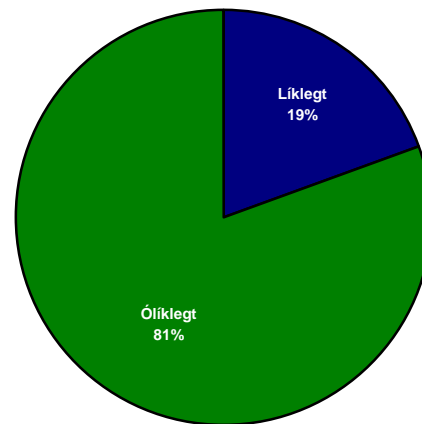

Telur þú líklegt eða ólíklegt að þú munir flytja frá því byggðarlagi þar sem þú býrð nú innan þriggja ára?

Spurning 9

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög líklegt	107	9,0	1,6
Frekar líklegt	122	10,3	1,7
Frekar ólíklegt	266	22,5	2,4
Mjög ólíklegt	515	43,5	2,8
Alveg útilokað	173	14,6	2,0
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1183 35	100	
Samtals svarendur	1218		

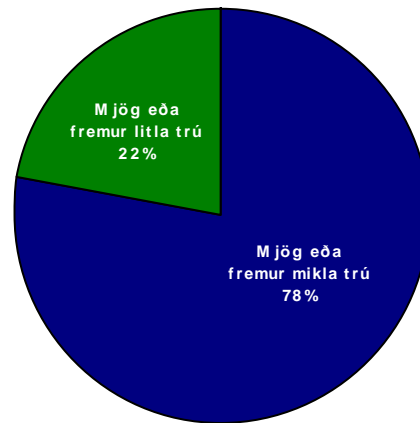

Frekari greining:

	Fjöldi svara	Mjög líklegt	Frekar líklegt	Frekar ólíklegt	Mjög ólíklegt	Alveg útilokað
<i>Kynferði (e-m)</i>						
Karlar	561	7,5%	10,7%	23,4%	44,6%	13,9%
Konur	611	10,5%	10,0%	21,9%	42,4%	15,2%
<i>Aldur (p = .001)</i>						
18-27 ára	180	26,1%	24,4%	20,6%	17,2%	11,7%
28-37 ára	213	11,3%	7,5%	22,1%	41,3%	17,8%
38-47 ára	319	5,0%	8,2%	23,2%	48,6%	15,0%
48-65 ára	471	4,2%	7,6%	22,9%	51,2%	14,0%
<i>Búseta (e-m)</i>						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	163	8,7%	12,4%	19,9%	46,6%	12,4%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	155	11,5%	10,2%	19,7%	39,5%	19,1%
Eyjafjarðasvæðið	191	5,8%	11,0%	20,9%	48,2%	14,1%
Austurland (Norðursvæði)	176	9,1%	13,1%	25,0%	46,6%	14,4%
Austurland (Miðsvæði)	183	9,3%	8,2%	23,0%	43,7%	15,8%
Austurland (Suðursvæði)	140	11,4%	7,1%	28,6%	37,9%	15,0%
Suðurland að Árborg	174	8,6%	9,8%	20,7%	46,6%	14,4%
<i>Menntun (p = .017)</i>						
Ekkert umfram grunnnám	404	8,7%	11,9%	18,6%	41,6%	19,3%
Framhaldsskólapróf	476	9,0%	11,2%	23,8%	45,2%	13,9%
Háskólapróf	294	9,9%	11,2%	23,8%	45,2%	9,9%

Hefur þú mikla eða litla trú á jákvæðri þróun byggðarlags þíns á næstu árum?
Spurning 13
Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Mjög mikla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti	308	28,3	2,7
Fremur mikla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti	540	49,6	3,0
Fremur litla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti	191	17,6	2,3
Mjög litla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti	49	4,5	1,2
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1088	100,0	
(Veit ekki)	35		
Samtals svarendur	95		
	1218		

Frekari greining:

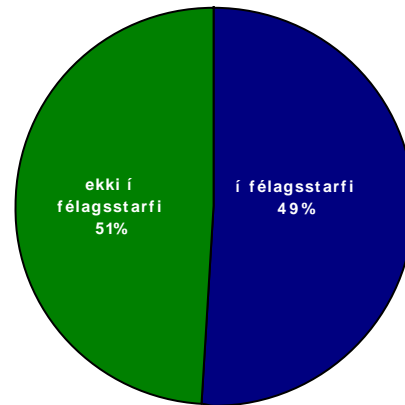
	Fjöldi svara	Mjög mikla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti	Fremur mikla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti	Fremur litla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti	Mjög litla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	51	29,0%	48,1%	18,5%	4,3%
Konur	564	27,7%	51,1%	16,7%	4,6%
<i>Aldur (p = .011)</i>					
18-27 ára	153	26,8%	47,7%	18,3%	7,2%
28-37 ára	209	24,9%	59,3%	13,9%	1,9%
38-47 ára	297	29,3%	52,2%	14,5%	4,0%
48-65 ára	429	29,8%	43,8%	21,2%	5,1%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	142	32,1%	54,3%	10,7%	2,9%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	147	24,8%	47,0%	21,5%	6,7%
Eyjafjarðarsvæðið	180	26,1%	55,0%	13,9%	5,0%
Austurland (Norðursvæði)	156	24,4%	51,9%	19,2%	4,5%
Austurland (Miðsvæði)	177	44,6%	42,9%	10,2%	2,3%
Austurland (Suðursvæði)	132	18,9%	50,0%	25,0%	6,1%
Suðurland að Árborg	153	24,2%	46,4%	24,8%	4,6%
<i>Menntun (e-m)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	357	26,3%	47,3%	21,0%	5,3%
Framhaldsskólapróf	444	30,9%	51,8%	13,7%	3,6%
Háskólapróf	279	27,6%	48,0%	19,4%	5,0%

Ert þú virkur félagi eða þátttakandi í einhverskonar félags- íþrótt- eða tómstundastarfsemi?

Spurning 14

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Nei, ég er ekki í neinu slíku starfi	565	50,9	2,9
Já (og ég er í...)	544	49,1	2,9
Samtals fjöldi svara	1109	100,0	
(Svarar ekki)	109		
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

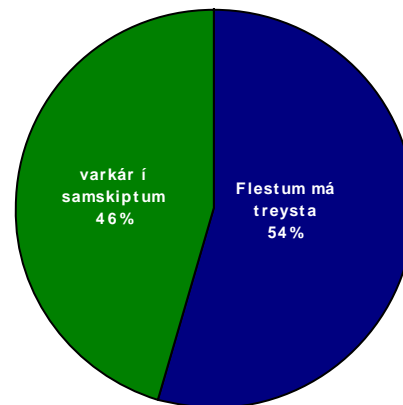
	Fjöldi svara	Nei, ég er ekki í neinu slíku starfi	Já (og ég er í...)
<i>Kynferði (e-m)</i>			
Karlar	534	47,9%	52,1%
Konur	56	53,7%	46,3%
	6		
<i>Aldur (p = .001)</i>			
18-27 ára	176	61,4%	38,6%
28-37 ára	205	54,1%	45,9%
38-47 ára	296	41,6%	58,4%
48-65 ára	432	51,6%	48,4%
<i>Búseta (e-m)</i>			
Áhrifasvæði Reykjavíkur	160	59,5%	40,5%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	145	46,9%	53,1%
Eyjafjarðasvæðið	180	56,1%	43,9%
Austurland (Norðursvæði)	164	46,3%	53,7%
Austurland (Miðsvæði)	174	45,4%	54,6%
Austurland (Suðursvæði)	129	55,0%	45,0%
Suðurland að Árborg	157	47,8%	52,2%
<i>Menntun (p = .001)</i>			
Ekkert umfram grunnnám	378	58,5%	41,5%
Framhaldsskólapróf	449	47,2%	52,8%
Háskólapróf	275	46,2%	53,8%

Hvort finnst þér nær sanni að segja, að flestum megi treysta, eða að aldrei sé hægt að vera of varkár í samskiptum við aðra?

Spurning 15

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Flestum má treysta	633	54,4	2,9
Aldrei er hægt að vera of varkár í samskiptum við aðra	531	45,6	2,9
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1164	100,0	
(Utan svarramma)	53		
Samtals svarendur	1		
	1218		

Frekari greining:

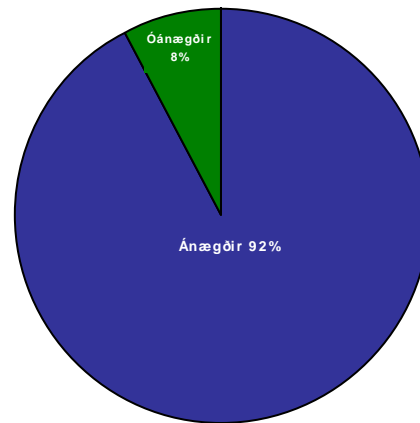
	Fjöldi svara	Flestum má treysta	Aldrei er hægt að vera of varkár í samskiptum við aðra
<i>Kynferði (e-m)</i>			
Karlar	550	55,1%	44,9%
Konur	604	54,0%	46,0%
<i>Aldur (p = .001)</i>			
18-27 ára	182	31,9%	68,1%
28-37 ára	210	53,3%	46,7%
38-47 ára	316	58,9%	41,1%
48-65 ára	456	60,7%	39,3%
<i>Búseta (e-m)</i>			
Áhrifasvæði Reykjavíkur	163	59,0%	41,0%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	154	46,8%	53,2%
Eyjafjarðasvæðið	185	51,4%	48,6%
Austurland (Norðursvæði)	175	57,1%	42,9%
Austurland (Miðsvæði)	182	55,5%	44,5%
Austurland (Suðursvæði)	136	58,8%	41,2%
Suðurland að Árborg	169	52,7%	47,3%
<i>Menntun (p = .001)</i>			
Ekkert umfram grunnnám	399	43,9%	56,1%
Framhaldsskólapróf	470	53,4%	46,6%
Háskólapróf	288	71,2%	28,8%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með umhverfið?

Spurning 16a

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	24	2,0	0,8
Frekar óánægð(ur)	67	5,7	1,3
Frekar ánægð(ur)	445	37,6	2,8
Mjög ánægð(ur)	649	54,8	2,8
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1185	100,0	
Samtals svarendur	33		
	1218		

Frekari greining:

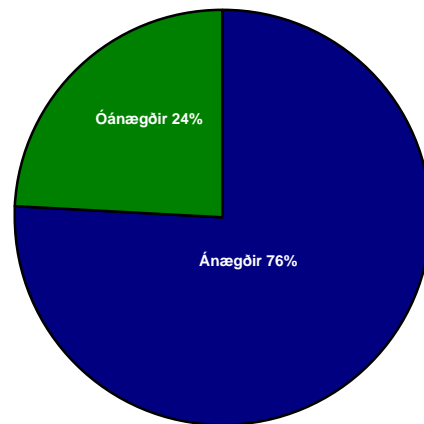
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	561	2,7%	6,4%	39,2%	51,7%
Konur	613	1,5%	5,1%	36,2%	57,3%
<i>Aldur (p = .014)</i>					
18-27 ára	184	2,7%	10,3%	41,3%	45,7%
28-37 ára	214	0,9%	6,5%	39,7%	52,8%
38-47 ára	317	1,3%	5,4%	34,4%	59,0%
48-65 ára	470	2,8%	3,6%	37,2%	56,4%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	164	1,2%	20,4%	46,3%	32,1%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	157	1,3%	5,0%	38,4%	55,3%
Eyjafjarðasvæðið	191	2,1%	2,6%	37,7%	57,6%
Austurland (Norðursvæði)	176	4,0%	3,4%	33,0%	59,7%
Austurland (Miðsvæði)	182	2,2%	6,6%	42,9%	48,4%
Austurland (Suðursvæði)	140	2,1%	1,4%	29,3%	67,1%
Suðurland að Árborg	174	1,1%	,6%	33,9%	64,4%
<i>Menntun (e-m)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	403	3,5%	4,5%	35,2%	56,8%
Framhaldsskólapróf	480	1,5%	5,2%	39,4%	54,0%
Háskólapróf	295	1,0%	8,1%	36,9%	53,9%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með félagslíf?

Spurning 16b

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	61	5,2	1,3
Frekar óánægð(ur)	220	18,9	2,2
Frekar ánægð(ur)	690	59,2	2,8
Mjög ánægð(ur)	194	16,7	2,1
Samtals fjöldi svara	1165	100,0	
(Svarar ekki)	53		
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

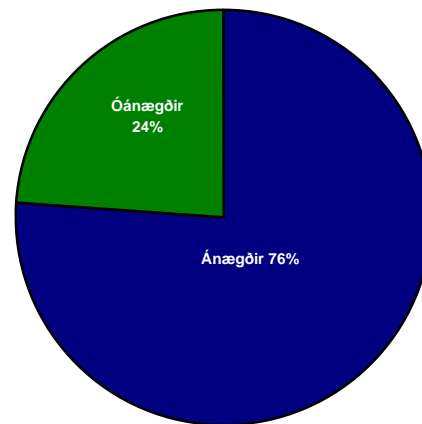
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	554	6,5%	18,6%	60,1%	14,8%
Konur	601	4,2%	19,0%	58,4%	18,5%
<i>Aldur (p = .001)</i>					
18-27 ára	184	12,5%	27,7%	46,7%	13,0%
28-37 ára	211	5,7%	19,9%	58,3%	16,1%
38-47 ára	318	3,8%	15,1%	61,6%	19,5%
48-65 ára	452	3,1%	17,5%	63,1%	16,4%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	160	4,4%	13,3%	55,7%	26,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	156	4,4%	17,7%	62,0%	15,8%
Eyjafjarðasvæðið	189	3,2%	14,8%	64,0%	18,0%
Austurland (Norðursvæði)	173	8,1%	16,8%	59,0%	16,2%
Austurland (Miðsvæði)	178	10,7%	28,7%	51,7%	9,0%
Austurland (Suðursvæði)	135	2,2%	21,5%	57,8%	18,5%
Suðurland að Árborg	173	2,9%	19,7%	63,6%	13,9%
<i>Menntun (p = .047)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	395	6,3%	21,8%	59,5%	12,4%
Framhaldsskólapróf	473	4,7%	18,2%	57,1%	20,1%
Háskólapróf	291	4,8%	16,2%	62,2%	16,8%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með menningarlíf?

Spurning 16c

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	59	5,1	1,3
Frekar óánægð(ur)	218	18,8	2,2
Frekar ánægð(ur)	670	57,8	2,8
Mjög ánægð(ur)	212	18,3	2,2
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1159	100	
Samtals svarendur	59		
	1218		

Frekari greining:

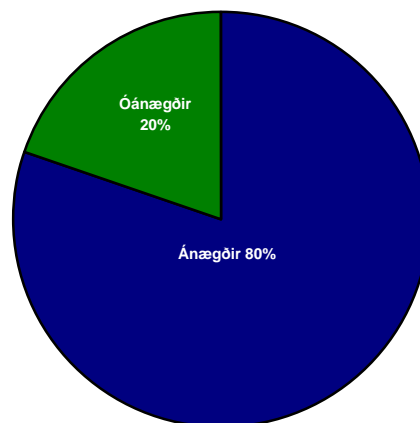
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	547	6,2%	19,9%	56,9%	17,0%
Konur	602	4,2%	17,6%	58,6%	19,6%
<i>Aldur (p = .005)</i>					
18-27 ára	182	11,0%	23,1%	46,7%	19,2%
28-37 ára	211	3,8%	20,9%	57,3%	18,0%
38-47 ára	317	4,1%	18,0%	59,3%	18,6%
48-65 ára	449	4,0%	16,7%	61,5%	17,8%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	159	4,5%	10,8%	57,3%	27,4%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	153	5,8%	14,8%	61,9%	17,4%
Eyjafjarðasvæðið	188	1,6%	8,5%	66,5%	23,4%
Austurland (Norðursvæði)	172	6,2%	26,5%	49,4%	17,9%
Austurland (Miðsvæði)	178	9,6%	25,5%	56,9%	8,0%
Austurland (Suðursvæði)	138	2,9%	15,9%	55,1%	26,1%
Suðurland að Árborg	170	4,7%	28,8%	55,9%	10,6%
<i>Menntun (p = .047)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	393	6,4%	22,9%	54,5%	16,3%
Framhaldsskólapróf	471	4,5%	18,7%	57,7%	19,1%
Háskólapróf	289	4,5%	13,5%	62,3%	19,7%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með möguleika til að sinna tómsundum og áhugamálum þínum?

Spurning 16d

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	72	6,2	1,4
Frekar óánægð(ur)	155	13,4	2,0
Frekar ánægð(ur)	612	52,9	2,9
Mjög ánægð(ur)	318	27,5	2,6
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1157 61	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	555	6,3%	12,6%	50,8%	30,3%
Konur	594	5,9%	14,3%	54,7%	25,1%
<i>Aldur (p = .001)</i>					
18-27 ára	183	15,3%	19,7%	42,6%	22,4%
28-37 ára	212	6,6%	15,6%	47,6%	30,2%
38-47 ára	314	4,5%	13,1%	55,1%	27,4%
48-65 ára	448	3,6%	10,0%	58,0%	28,3%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	159	6,4%	11,5%	51,0%	31,2%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	156	6,3%	11,4%	58,2%	24,1%
Eyjafjarðasvæðið	189	3,7%	7,4%	51,3%	37,6%
Austurland (Norðursvæði)	170	7,6%	12,9%	57,6%	21,8%
Austurland (Miðsvæði)	180	7,2%	20,0%	59,9%	23,3%
Austurland (Suðursvæði)	135	6,7%	14,1%	50,4%	28,9%
Suðurland að Árborg	167	6,0%	16,8%	52,1%	25,1%
<i>Menntun (e-m)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	390	8,5%	14,4%	51,8%	25,4%
Framhaldsskólapróf	473	4,4%	13,5%	52,2%	29,8%
Háskólapróf	288	6,3%	11,8%	55,2%	26,7%

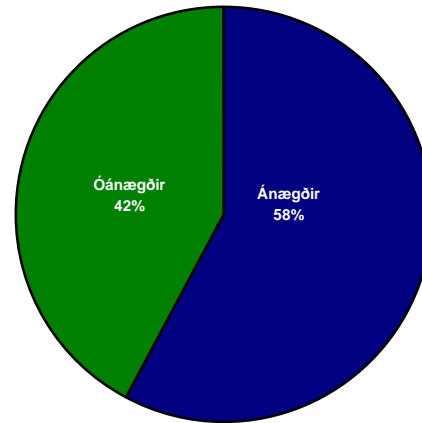

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með framboð á almennri verslun/þjónustu?

Spurning 16e

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	145	12,3	1,9
Frekar óánægð(ur)	352	29,8	2,6
Frekar ánægð(ur)	478	40,4	2,8
Mjög ánægð(ur)	207	17,5	2,2
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1182 36	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

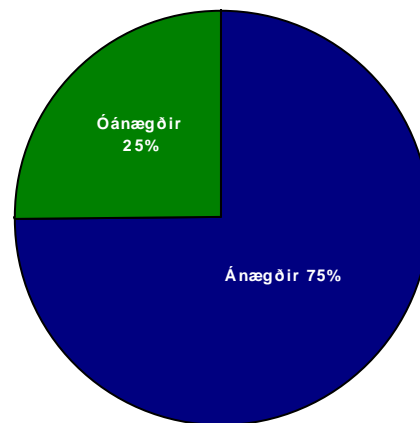
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	560	12,1%	27,9%	39,6%	20,4%
Konur	612	12,4%	31,9%	40,5%	15,2%
<i>Aldur (e-m)</i>					
18-27 ára	183	11,5%	26,8%	41,5%	20,2%
28-37 ára	215	12,1%	28,4%	38,6%	20,9%
38-47 ára	318	13,5%	30,5%	40,6%	15,4%
48-65 ára	466	11,8%	31,1%	40,8%	16,3%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	165	3,7%	12,9%	35,6%	47,9%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	157	13,8%	36,5%	37,7%	11,9%
Eyjafjarðasvæðið	192	5,2%	19,3%	50,5%	25,0%
Austurland (Norðursvæði)	175	12,6%	36,6%	44,0%	6,9%
Austurland (Miðsvæði)	182	12,1%	26,9%	50,0%	11,0%
Austurland (Suðursvæði)	138	22,5%	37,0%	30,4%	10,1%
Suðurland að Árborg	172	18,6%	41,3%	30,8%	9,3%
<i>Menntun (p = .038)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	404	14,6%	31,4%	39,6%	14,4%
Framhaldsskólapróf	476	10,5%	30,7%	38,0%	20,8%
Háskólapróf	295	11,9%	25,8%	45,8%	16,6%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með framboð á heilbrigðisþjónustu?

Spurning 16f

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	87	7,4	1,5
Frekar óánægð(ur)	211	17,9	2,2
Frekar ánægð(ur)	522	44,3	2,8
Mjög ánægð(ur)	358	30,4	2,6
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1179	100,0	
Samtals svarendur	39		
	1218		

Frekari greining:

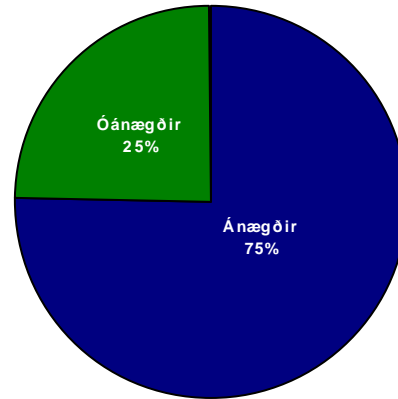
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	555	7,2%	16,4%	43,6%	32,8%
Konur	61	7,2%	19,6%	45,2%	28,1%
	3				
<i>Aldur (p = .027)</i>					
18-27 ára	183	8,7%	23,0%	45,4%	23,0%
28-37 ára	213	8,9%	20,7%	46,9%	23,5%
38-47 ára	315	7,0%	17,8%	41,9%	33,3%
48-65 ára	467	6,4%	14,8%	44,3%	34,5%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	163	12,4%	41,0%	42,2%	12,4%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	153	18,1%	48,4%	29,0%	18,1%
Eyjafjarðasvæðið	192	10,4%	47,4%	40,6%	10,4%
Austurland (Norðursvæði)	176	5,1%	11,9%	46,6%	36,4%
Austurland (Miðsvæði)	182	14,8%	27,5%	40,7%	17,0%
Austurland (Suðursvæði)	140	18,6%	33,6%	40,0%	7,9%
Suðurland að Árborg	171	4,7%	14,6%	45,0%	35,7%
<i>Menntun (e-m)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	403	8,7%	18,9%	45,9%	26,6%
Framhaldsskólapróf	477	7,1%	16,8%	44,4%	31,7%
Háskólapróf	292	6,2%	18,8%	42,1%	32,9%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með aðgengi að framhaldsskólamenntun?

Spurning 16g

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	116	9,9	1,7
Frekar óánægð(ur)	172	14,7	2,0
Frekar ánægð(ur)	502	43,0	2,8
Mjög ánægð(ur)	377	32,3	2,7
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1167 51	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

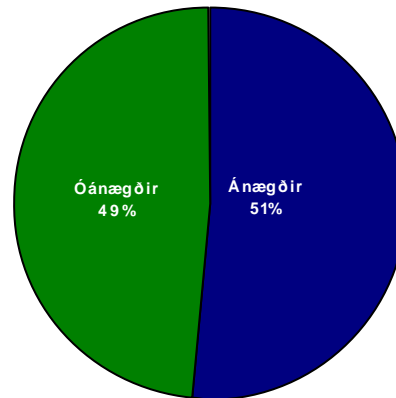
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	552	10,9%	15,9%	42,9%	30,3%
Konur	605	8,8%	13,9%	43,3%	34,0%
<i>Aldur (p = .022)</i>					
18-27 ára	182	8,8%	16,5%	34,6%	40,1%
28-37 ára	214	8,9%	10,7%	45,3%	35,0%
38-47 ára	319	12,2%	12,2%	47,0%	28,5%
48-65 ára	452	9,3%	17,7%	42,5%	30,5%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	160	3,2%	8,2%	38,0%	50,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	155	11,5%	18,5%	46,5%	23,6%
Eyjafjarðasvæðið	188	6,9%	8,5%	30,9%	53,7%
Austurland (Norðursvæði)	172	18,0%	19,2%	43,0%	19,8%
Austurland (Miðsvæði)	182	7,7%	12,1%	54,4%	25,8%
Austurland (Suðursvæði)	140	8,6%	17,9%	48,6%	25,0%
Suðurland að Árborg	169	13,6%	19,5%	41,4%	25,4%
<i>Menntun (p = .005)</i>					
Ekkert umfram grunnám	397	13,1%	16,4%	44,6%	25,9%
Framhaldsskólapróf	473	8,9%	15,0%	41,9%	34,2%
Háskólapróf	291	7,2%	11,3%	43,3%	38,1%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með aðgengi að háskólamenntun?

Spurning 16h

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	261	22,8	2,4
Frekar óánægð(ur)	296	25,9	2,5
Frekar ánægð(ur)	371	32,4	2,7
Mjög ánægð(ur)	217	19,0	2,3
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1145	100,0	
Samtals svarendur	73		
	1218		

Frekari greining:

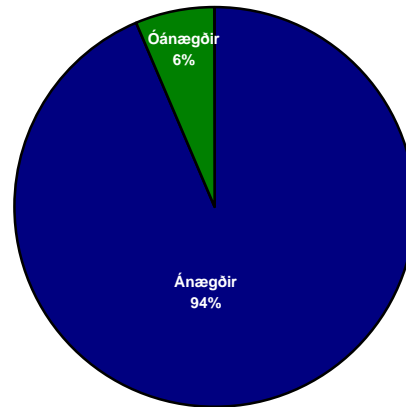
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	541	23,1%	29,2%	29,9%	17,7%
Konur	594	22,4%	23,1%	34,7%	19,9%
<i>Aldur (p = .001)</i>					
18-27 ára	181	32,6%	23,2%	21,5%	22,7%
28-37 ára	212	17,5%	31,1%	31,1%	20,3%
38-47 ára	317	23,3%	24,6%	37,2%	14,8%
48-65 ára	435	20,9%	25,3%	34,0%	19,8%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	159	8,9%	18,5%	28,0%	44,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	152	26,6%	25,3%	37,0%	11,0%
Eyjafjarðasvæðið	190	6,8%	8,4%	42,1%	42,6%
Austurland (Norðursvæði)	166	28,3%	29,5%	32,5%	9,6%
Austurland (Miðsvæði)	176	33,5%	36,9%	23,9%	5,7%
Austurland (Suðursvæði)	134	20,9%	33,6%	34,3%	11,2%
Suðurland að Árborg	167	35,3%	31,1%	28,7%	4,8%
<i>Menntun (p = .001)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	380	29,5%	25,3%	29,7%	15,5%
Framhaldsskólapróf	468	22,4%	25,6%	32,9%	19,0%
Háskólapróf	291	14,8%	26,1%	35,4%	23,7%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með:
Persónulegt öryggi?

Spurning 16i

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	20	1,7	0,7
Frekar óánægð(ur)	55	4,7	1,2
Frekar ánægð(ur)	518	44,0	2,8
Mjög ánægð(ur)	585	49,7	2,9
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1178	100,0	
Samtals svarendur	40		
	1218		

Frekari greining:

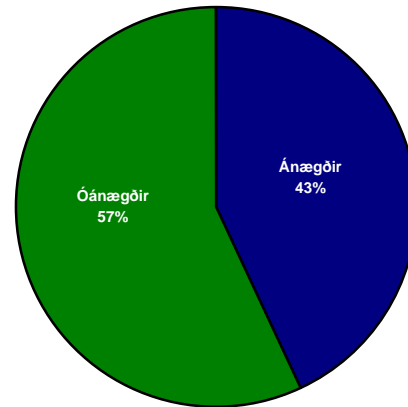
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	557	1,8%	3,1%	44,0%	51,2%
Konur	611	1,6%	6,2%	43,7%	48,4%
<i>Aldur (p = .022)</i>					
18-27 ára	184	3,3%	7,1%	46,2%	43,5%
28-37 ára	215	1,9%	2,3%	42,8%	53,0%
38-47 ára	316	2,2%	4,1%	38,6%	55,1%
48-65 ára	463	0,6%	5,2%	47,3%	46,9%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	163	2,5%	6,8%	54,0%	36,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	155	1,9%	6,4%	39,5%	52,2%
Eyjafjarðasvæðið	190	1,6%	4,7%	42,1%	51,6%
Austurland (Norðursvæði)	176	2,3%	3,4%	41,5%	52,8%
Austurland (Miðsvæði)	183	1,6%	3,3%	46,4%	48,6%
Austurland (Suðursvæði)	137	0,7%	5,1%	40,1%	54,0%
Suðurland að Árborg	173	1,2%	3,5%	43,4%	52,0%
<i>Búseta (p = .038)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	399	2,3%	6,0%	46,4%	45,4%
Framhaldsskólapróf	478	1,5%	3,6%	46,2%	48,7%
Háskólapróf	294	1,4%	4,8%	36,7%	57,1%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með:
Fjölbreytni starfa?

Spurning 16j

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	213	18,3	2,2
Frekar óánægð(ur)	452	38,7	2,8
Frekar ánægð(ur)	394	33,8	2,7
Mjög ánægð(ur)	108	9,3	1,7
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1167 51	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

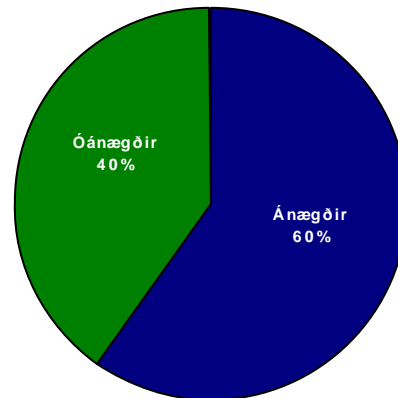
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (p = .035)</i>					
Karlar	555	15,1%	39,1%	36,2%	9,5%
Konur	602	21,4%	38,4%	31,1%	9,1%
<i>Aldur (e-m)</i>					
18-27 ára	180	11,7%	39,4%	36,1%	12,8%
28-37 ára	212	15,6%	40,1%	32,5%	11,8%
38-47 ára	319	21,0%	37,6%	32,9%	8,5%
48-65 ára	456	20,2%	38,6%	34,0%	7,2%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	162	3,8%	20,0%	43,8%	32,5%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	157	18,2%	49,7%	25,8%	6,3%
Eyjafjarðarsvæðið	188	10,6%	47,9%	38,8%	2,7%
Austurland (Norðursvæði)	169	24,9%	44,4%	26,0%	4,7%
Austurland (Miðsvæði)	182	15,4%	29,1%	45,1%	10,4%
Austurland (Suðursvæði)	138	27,5%	39,1%	28,3%	5,1%
Suðurland að Árborg	170	29,4%	40,0%	26,5%	4,1%
<i>Búseta (p = .002)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	397	24,4%	38,0%	28,0%	9,6%
Framhaldsskólapróf	473	14,6%	40,6%	36,8%	8,0%
Háskólapróf	291	16,2%	36,4%	36,8%	10,7%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með:
Atvinnutekjur þínar?

Spurning 16k

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	145	12,4	1,9
Frekar óánægð(ur)	325	27,9	2,6
Frekar ánægð(ur)	559	48,0	2,9
Mjög ánægð(ur)	136	11,7	1,8
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1165 53	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

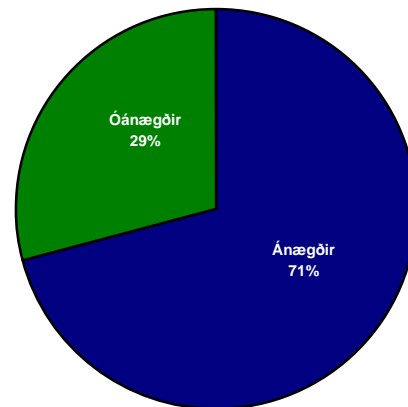
	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (p = .001)</i>					
Karlar	559	10,9%	22,4%	54,0%	12,7%
Konur	597	13,9%	33,2%	42,0%	10,9%
<i>Aldur (e-m)</i>					
18-27 ára	178	12,9%	29,8%	46,1%	11,2%
28-37 ára	213	15,5%	29,6%	42,7%	12,2%
38-47 ára	319	10,0%	27,6%	48,0%	14,4%
48-65 ára	455	12,5%	26,6%	51,2%	9,7%
<i>Búseta (p = .017)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	158	9,0%	25,6%	45,5%	19,9%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	156	13,9%	27,2%	48,7%	10,1%
Eyjafjarðasvæðið	191	9,4%	34,6%	49,2%	6,8%
Austurland (Norðursvæði)	171	12,9%	32,2%	46,8%	8,2%
Austurland (Miðsvæði)	181	11,6%	21,0%	54,7%	12,7%
Austurland (Suðursvæði)	137	15,3%	27,0%	43,1%	14,6%
Suðurland að Árborg	170	15,9%	26,5%	46,5%	11,2%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	395	14,9%	30,6%	44,8%	9,6%
Framhaldsskólapróf	473	11,4%	26,0%	50,5%	12,1%
Háskólapróf	290	10,7%	27,2%	47,9%	14,1%

Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með: Efnahag fjölskyldunnar?

Spurning 16l

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög óánægð(ur)	145	12,4	1,9
Frekar óánægð(ur)	325	27,9	2,6
Frekar ánægð(ur)	559	48,0	2,9
Mjög ánægð(ur)	136	11,7	1,8
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1165 53	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

	Fjöldi svara	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	552	5,1%	24,6%	56,2%	14,1%
Konur	601	6,3%	22,3%	55,6%	15,8%
<i>Aldur (e-m)</i>					
18-27 ára	180	4,4%	27,2%	51,7%	16,7%
28-37 ára	211	5,2%	26,1%	55,9%	12,8%
38-47 ára	318	6,9%	20,4%	56,6%	16,0%
48-65 ára	452	5,8%	22,3%	57,5%	14,4%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	157	2,6%	20,0%	54,2%	23,2%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	154	7,1%	23,7%	56,4%	12,8%
Eyjafjarðasvæðið	187	4,3%	26,7%	59,9%	9,1%
Austurland (Norðursvæði)	173	6,9%	21,4%	55,5%	16,2%
Austurland (Miðsvæði)	179	4,5%	20,1%	60,3%	15,1%
Austurland (Suðursvæði)	139	9,4%	26,6%	47,5%	16,5%
Suðurland að Árborg	171	6,4%	24,0%	56,7%	12,9%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	398	8,3%	22,6%	54,3%	14,8%
Framhaldsskólapróf	471	4,7%	24,4%	55,6%	15,3%
Háskólapróf	285	3,9%	22,1%	59,3%	14,7%

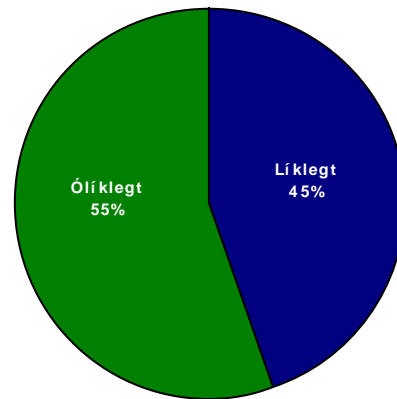

Ef þú þyrftir að leita þér að vinnu, hversu líklegt eða ólíklegt þykir þér að eftirtaldar leiðir myndu skila árangri fyrir þig? a) Opinberar vinnumiðlanir.

Spurning 17a

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög ólíklegt	288	26,0	2,6
Frekar ólíklegt	326	29,4	2,7
Frekar líklegt	376	34,0	2,8
Mjög líklegt	117	10,6	1,8
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1107 111	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

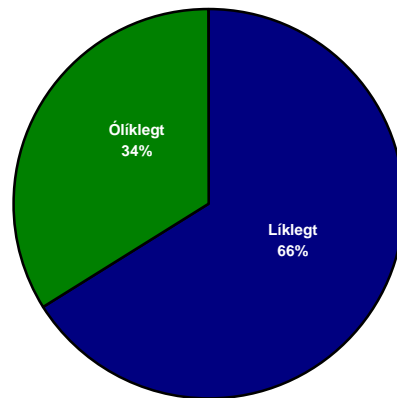
	Fjöldi svara	Mjög ólíklegt	Frekar ólíklegt	Frekar líklegt	Mjög líklegt
<i>Kynferði (p = .001)</i>					
Karlar	526	33,8%	32,7%	27,9%	5,5%
Konur	572	18,7%	26,2%	39,7%	15,4%
<i>Aldur (p = .010)</i>					
18-27 ára	179	26,3%	32,4%	36,9%	4,5%
28-37 ára	213	22,1%	25,4%	40,4%	12,2%
38-47 ára	305	24,3%	28,2%	33,4%	14,1%
48-65 ára	410	29,3%	31,2%	29,8%	9,8%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	153	25,2%	30,5%	33,8%	10,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	147	26,2%	29,5%	32,2%	12,1%
Eyjafjarðasvæðið	182	22,5%	28,0%	37,9%	11,5%
Austurland (Norðursvæði)	160	23,8%	28,1%	36,9%	11,3%
Austurland (Miðsvæði)	176	23,9%	29,5%	35,8%	10,8%
Austurland (Suðursvæði)	131	29,8%	34,4%	26,7%	9,2%
Suðurland að Árborg	158	32,3%	27,2%	32,3%	8,2%
<i>Búseta (p = .002)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	372	25,8%	30,6%	35,5%	8,1%
Framhaldsskólapróf	444	29,5%	30,9%	30,4%	9,2%
Háskólapróf	289	20,8%	25,6%	37,7%	15,9%

Ef þú þyrftir að leita þér að vinnu, hversu líklegt eða ólíklegt þykir þér að eftirtaldar leiðir myndu skila árangri fyrir þig? b) Vinir og kunningjar.

Spurning 17b

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög ólíklegt	81	7,4	1,5
Frekar ólíklegt	292	26,5	2,6
Frekar líklegt	585	53,2	2,9
Mjög líklegt	142	12,9	2,0
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1200 118	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining

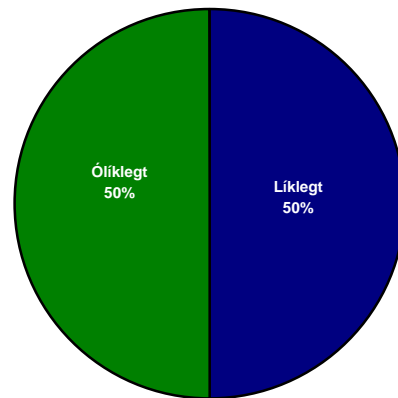
	Fjöldi svara	Mjög ólíklegt	Frekar ólíklegt	Frekar líklegt	Mjög líklegt
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	531	7,3%	23,7%	55,2%	13,7%
Konur	560	7,3%	28,8%	51,8%	12,1%
<i>Aldur (p = .001)</i>					
18-27 ára	180	2,8%	18,9%	54,4%	23,9%
28-37 ára	212	5,7%	27,8%	55,2%	11,3%
38-47 ára	305	7,2%	25,2%	55,7%	11,8%
48-65 ára	403	10,4%	30,3%	49,6%	9,7%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	151	6,0%	30,2%	47,7%	16,1%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	147	6,0%	26,2%	55,0%	12,8%
Eyjafjarðasvæðið	181	7,7%	28,7%	52,5%	11,0%
Austurland (Norðursvæði)	161	8,1%	28,0%	47,8%	16,1%
Austurland (Miðsvæði)	175	6,3%	27,4%	54,9%	11,4%
Austurland (Suðursvæði)	130	6,9%	20,0%	63,1%	10,0%
Suðurland að Árborg	155	10,3%	23,9%	52,9%	12,9%
<i>Búseta (p = .004)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	366	7,1%	24,9%	51,9%	16,1%
Framhaldsskólapróf	447	6,3%	23,9%	56,4%	13,4%
Háskólapróf	284	9,5%	32,7%	50,4%	7,4%

Ef þú þyrftir að leita þér að vinnu, hversu líklegt eða ólíklegt þykir þér að eftirtaldar leiðir myndu skila árangri fyrir þig? c) Fjölskyldan.

Spurning 17c

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög ólíklegt	158	14,4	2,1
Frekar ólíklegt	390	35,5	2,8
Frekar líklegt	411	37,4	2,9
Mjög líklegt	139	12,7	2,0
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1098 120	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

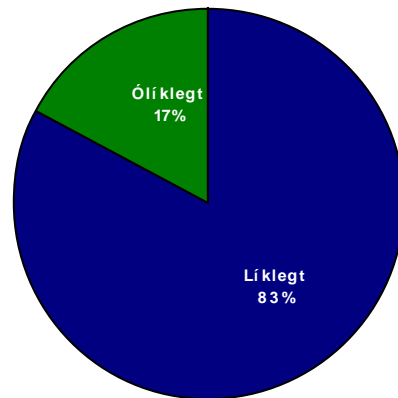
	Fjöldi svara	Mjög ólíklegt	Frekar ólíklegt	Frekar líklegt	Mjög líklegt
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	529	15,1%	37,2%	36,7%	11,0%
Konur	561	13,7%	33,9%	38,0%	14,4%
<i>Aldur (p = .001)</i>					
18-27 ára	180	3,3%	22,8%	46,1%	27,8%
28-37 ára	211	15,2%	37,0%	38,9%	9,0%
38-47 ára	306	17,0%	35,9%	37,6%	9,5%
48-65 ára	401	17,0%	40,1%	32,7%	10,2%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	152	13,3%	38,0%	37,3%	11,3%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	147	15,4%	28,2%	45,0%	11,4%
Eyjafjarðasvæðið	178	16,9%	34,3%	36,0%	12,9%
Austurland (Norðursvæði)	161	11,2%	34,2%	39,8%	14,9%
Austurland (Miðsvæði)	173	12,7%	45,1%	30,1%	12,1%
Austurland (Suðursvæði)	129	14,7%	27,9%	45,7%	11,6%
Suðurland að Árborg	158	16,5%	38,6%	31,0%	13,9%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	366	10,9%	28,7%	45,4%	15,0%
Framhaldsskólapróf	447	14,1%	34,7%	36,9%	14,3%
Háskólapróf	282	19,5%	45,7%	28,0%	6,7%

Ef þú þyrftir að leita þér að vinnu, hversu líklegt eða ólíklegt þykir þér að eftirtaldar leiðir myndu skila árangri fyrir þig? d) Tengsl við fólk í atvinnulífinu.

Spurning 17d

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög ólíklegt	44	3,8	1,1
Frekar ólíklegt	152	13,3	2,0
Frekar líklegt	604	52,8	2,9
Mjög líklegt	345	30,1	2,7
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1145 73	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

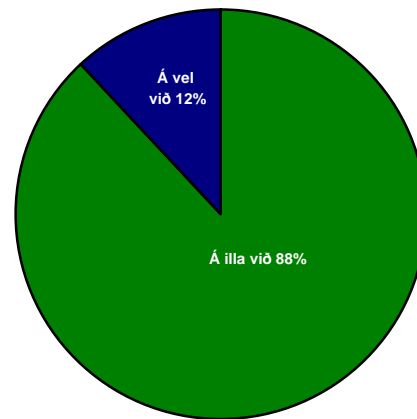
	Fjöldi svara	Mjög ólíklegt	Frekar ólíklegt	Frekar líklegt	Mjög líklegt
<i>Kynferði (e-m)</i>					
Karlar	553	3,6%	10,8%	52,8%	32,7%
Konur	583	4,1%	15,4%	53,0%	27,4%
<i>Aldur (p = .004)</i>					
18-27 ára	182	3,3%	12,1%	52,2%	32,4%
28-37 ára	212	1,4%	16,5%	50,9%	31,1%
38-47 ára	317	2,8%	8,5%	54,3%	34,4%
48-65 ára	434	6,0%	15,7%	52,8%	25,6%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	158	3,8%	14,7%	47,4%	34,0%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	151	2,6%	11,8%	51,6%	34,0%
Eyjafjarðasvæðið	189	3,7%	11,1%	57,1%	28,0%
Austurland (Norðursvæði)	166	5,4%	11,4%	56,0%	27,1%
Austurland (Miðsvæði)	180	2,2%	13,9%	54,4%	29,4%
Austurland (Suðursvæði)	137	2,9%	14,6%	52,6%	29,9%
Suðurland að Árborg	164	6,1%	15,9%	48,8%	29,3%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	386	6,7%	14,0%	54,7%	24,6%
Framhaldsskólapróf	465	2,4%	11,2%	52,7%	33,8%
Háskólapróf	291	2,4%	15,8%	50,2%	31,6%

Hvernig tengist stóriðjuframkvæmdunum á Austurlandi: Ég hef verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar.

Spurning 18a

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Á mjög vel við um mig	70	6,4	1,5
Á frekar vel við um mig	59	5,4	1,3
Á frekar illa við um mig	62	5,7	1,4
Á mjög illa við um mig	899	82,5	2,3
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1090 128	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

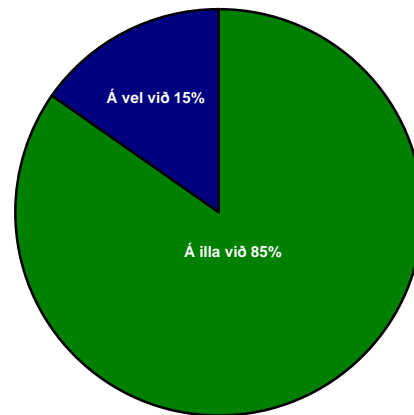
	Fjöldi svara	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig
<i>Kynferði (p = .001)</i>					
Karlar	517	9,1%	8,9%	8,5%	73,5%
Konur	565	3,7%	2,3%	3,2%	90,8%
<i>Aldur (e-m)</i>					
18-27 ára	180	5,6%	6,1%	6,1%	82,2%
28-37 ára	214	7,9%	3,7%	6,1%	82,2%
38-47 ára	256	5,6%	5,6%	4,3%	84,5%
48-65 ára	319	6,6%	5,9%	6,4%	81,2%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	160	5,7%	5,1%	1,9%	87,3%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	141	2,8%	4,2%	2,8%	90,2%
Eyjafjarðarsvæðið	176	2,3%	6,3%	6,8%	84,7%
Austurland (Norðursvæði)	159	6,9%	4,4%	6,9%	81,8%
Austurland (Miðsvæði)	169	20,1%	10,7%	8,3%	60,9%
Austurland (Suðursvæði)	127	2,4%	5,5%	7,9%	84,3%
Suðurland að Árborg	158	3,2%	1,3%	5,1%	90,5%
<i>Búseta (p = .029)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	348	5,7%	6,9%	6,3%	81,0%
Framhaldsskólapróf	445	8,1%	6,3%	6,3%	79,3%
Háskólapróf	292	4,8%	2,4%	4,1%	88,7%

Hvernig tengist stóriðjuframkvæmdunum á Austurlandi: Fyrirtæki/aðili sem ég vinn hjá hefur verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar.

Spurning 18b

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Á mjög vel við um mig	91	8,4	1,6
Á frekar vel við um mig	74	6,8	1,5
Á frekar illa við um mig	52	4,8	1,3
Á mjög illa við um mig	868	80,0	2,4
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1085 133	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

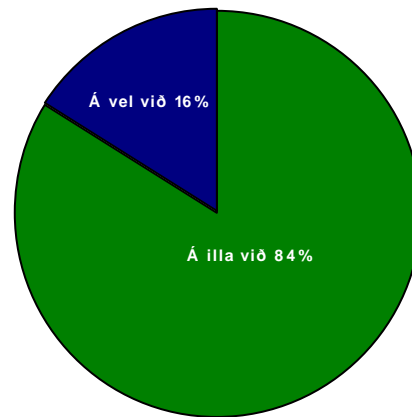
	Fjöldi svara	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig
<i>Kynferði (p = .001)</i>					
Karlar	512	12,7%	9,0%	7,0%	71,3%
Konur	564	4,3%	5,0%	2,8%	87,9%
<i>Aldur (e-m)</i>					
18-27 ára	148	6,1%	7,7%	4,4%	81,8%
28-37 ára	213	9,4%	7,5%	2,8%	80,3%
38-47 ára	302	8,3%	5,6%	5,3%	80,8%
48-65 ára	389	9,0%	6,9%	5,7%	78,4%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	158	7,7%	6,4%	3,8%	82,1%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	143	4,8%	4,8%	2,8%	87,6%
Eyjafjarðasvæðið	173	5,2%	6,4%	6,4%	82,1%
Austurland (Norðursvæði)	157	7,0%	5,1%	6,4%	81,5%
Austurland (Miðsvæði)	169	24,3%	11,2%	4,7%	59,8%
Austurland (Suðursvæði)	127	1,6%	8,7%	5,5%	84,3%
Suðurland að Árborg	158	5,7%	5,1%	3,8%	85,4%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	345	9,6%	7,5%	6,1%	76,8%
Framhaldsskólapróf	443	8,6%	8,4%	5,0%	78,1%
Háskólapróf	292	6,8%	3,8%	3,1%	86,3%

**Hvernig tengist stóriðjuframkvæmdunum á Austurlandi:
Fyrirtæki/aðili sem ég vinn hjá hefur verið að selja vörur/þjónustu til framkvæmdaaðila.**

Spurning 18c

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Á mjög vel við um mig	93	8,6	1,7
Á frekar vel við um mig	81	7,5	1,6
Á frekar illa við um mig	75	6,9	1,5
Á mjög illa við um mig	838	77,1	2,5
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1087 131	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

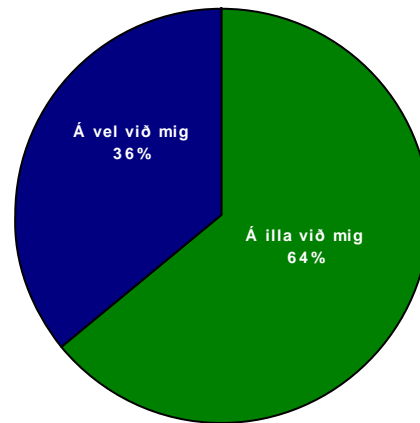
	Fjöldi svara	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig
<i>Kynferði (p = .001)</i>					
Karlar	515	12,6%	9,9%	9,7%	67,8%
Konur	563	4,8%	5,3%	4,4%	85,4%
<i>Aldur (e-m)</i>					
18-27 ára	180	8,3%	8,9%	7,8%	75,0%
28-37 ára	213	8,9%	6,1%	6,1%	78,9%
38-47 ára	304	8,2%	6,9%	6,9%	78,0%
48-65 ára	298	8,7%	7,9%	6,9%	76,4%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	160	8,9%	8,9%	3,8%	78,5%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	142	4,2%	8,3%	2,1%	85,4%
Eyjafjarðasvæðið	175	8,0%	7,4%	10,9%	73,7%
Austurland (Norðursvæði)	157	4,5%	5,7%	8,9%	80,9%
Austurland (Miðsvæði)	170	24,1%	8,8%	9,4%	57,6%
Austurland (Suðursvæði)	126	2,4%	7,1%	6,3%	84,1%
Suðurland að Árborg	157	5,1%	5,7%	5,7%	83,4%
<i>Búseta (p = .013)</i>					
Ekkert umfram grunnnám	343	9,6%	7,0%	8,2%	75,2%
Framhaldsskólapróf	444	9,0%	9,9%	7,4%	73,6%
Háskólapróf	293	6,5%	4,1%	4,8%	84,6%

**Hvernig tengist stóriðjuframkvæmdunum á Austurlandi:
Nánir ættingjar mínir eða vinir hafa verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar.**

Spurning 18d

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Á mjög vel við um mig	191	17,3	2,2
Á frekar vel við um mig	206	18,7	2,3
Á frekar illa við um mig	144	13,1	2,0
Á mjög illa við um mig	561	50,9	3,0
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1102 116	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

	Fjöldi svara	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig
<i>Kynferði (p = .029)</i>					
Karlar	522	18,4%	20,1%	15,1%	46,4%
Konur	571	15,9%	17,5%	11,4%	55,2%
<i>Aldur (e-m)</i>					
18-27 ára	181	23,8%	19,9%	12,7%	43,6%
28-37 ára	213	18,3%	20,2%	14,1%	47,4%
38-47 ára	307	15,6%	18,6%	12,4%	53,4%
48-65 ára	401	15,2%	17,5%	13,2%	54,1%
<i>Búseta (p = .001)</i>					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	159	14,6%	15,3%	8,9%	61,1%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	143	6,9%	13,8%	16,6%	62,8%
Eyjafjarðasvæðið	178	11,2%	20,8%	10,7%	57,3%
Austurland (Norðursvæði)	160	23,8%	20,6%	15,6%	40,0%
Austurland (Miðsvæði)	144	32,2%	28,2%	11,5%	28,2%
Austurland (Suðursvæði)	128	11,7%	14,8%	16,4%	57,0%
Suðurland að Árborg	159	18,2%	15,1%	12,6%	54,1%
<i>Búseta (e-m)</i>					
Ekkert umfram grunnám	354	20,1%	18,4%	10,5%	51,1%
Framhaldsskólapróf	449	17,1%	19,8%	15,1%	47,9%
Háskólapróf	293	14,7%	17,7%	11,9%	55,6%

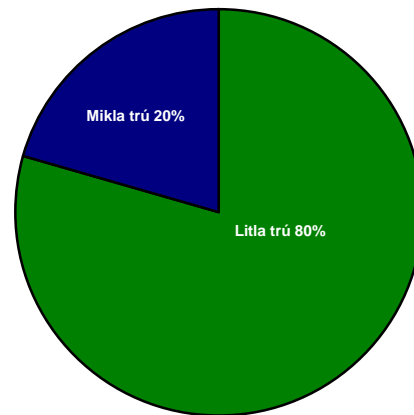

Hefur þú mikla eða litla trú á því að stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi hafi bætt fjárhagslega afkomu þína?

Spurning 19

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög mikla trú	93	8,0	1,6
Frekar mikla trú	144	12,4	1,9
Frekar litla trú	272	23,4	2,4
Mjög litla trú	651	56,1	2,9
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1160 58	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining

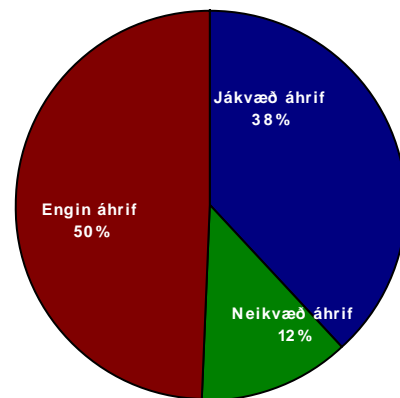
	Fjöldi svara	Mjög mikla trú	Frekar mikla trú	Frekar litla trú	Mjög litla trú
Kynferði (p = .001)					
Karlar	551	10,3%	15,6%	25,0%	49,0%
Konur	599	5,8%	9,5%	22,0%	62,6%
Aldur (e-m)					
18-27 ára	182	7,1%	11,5%	27,5%	53,8%
28-37 ára	210	8,6%	12,4%	27,6%	51,4%
38-47 ára	318	7,9%	13,5%	22,3%	56,3%
48-65 ára	450	8,2%	12,0%	20,7%	59,1%
Búseta (p = .001)					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	162	5,6%	9,4%	24,4%	60,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	154	1,3%	7,7%	17,3%	73,7%
Eyjafjarðasvæðið	185	3,8%	13,0%	25,4%	57,8%
Austurland (Norðursvæði)	170	8,2%	12,4%	30,0%	49,4%
Austurland (Miðsvæði)	179	26,3%	24,6%	21,2%	27,9%
Austurland (Suðursvæði)	137	2,9%	8,8%	24,1%	64,2%
Suðurland að Árborg	173	5,8%	9,2%	21,4%	63,6%
Búseta (p = .017)					
Ekkert umfram grunnnám	389	8,2%	11,6%	26,2%	54,0%
Framhaldsskólapróf	472	9,7%	14,6%	22,9%	52,8%
Háskólapróf	292	4,8%	10,3%	20,9%	64,0%

Hvort telur þú, þegar á heildina er litið, að stóriðjuframkvæmdirnar muni hafa jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi?

Spurning 20

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Mjög jákvæð áhrif	130	11,1	1,8
Frekar jákvæð áhrif	316	26,9	2,5
Engin áhrif	581	49,5	2,9
Frekar neikvæð áhrif	99	8,4	1,6
Mjög neikvæð áhrif	47	4,0	1,1
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1173	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

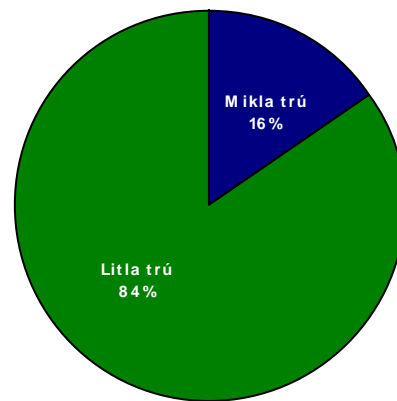
	Fjöldi svara	Mjög jákvæð áhrif	Frekar jákvæð áhrif	Engin áhrif	Frekar neikvæð áhrif	Mjög neikvæð áhrif
Kynferði (p = .034)						
Karlar	558	13,8%	28,0%	47,1%	7,5%	3,6%
Konur	605	8,6%	25,8%	52,1%	9,3%	4,3%
Aldur (p = .017)						
18-27 ára	183	8,2%	19,1%	55,2%	8,7%	8,7%
28-37 ára	213	12,2%	28,2%	46,9%	8,9%	3,8%
38-47 ára	320	11,6%	26,6%	48,4%	9,1%	4,4%
48-65 ára	457	11,4%	29,8%	49,2%	7,7%	2,0%
Búseta (p = .001)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	163	4,3%	16,1%	60,9%	11,2%	7,5%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	155	,6%	17,2%	64,3%	11,5%	6,4%
Eyjafjarðasvæðið	188	7,4%	31,9%	56,9%	3,7%	0,0%
Austurland (Norðursvæði)	174	13,2%	39,7%	37,4%	5,2%	4,6%
Austurland (Miðsvæði)	182	41,8%	41,2%	7,7%	6,6%	2,7%
Austurland (Suðursvæði)	138	2,9%	20,3%	56,5%	17,4%	2,9%
Suðurland að Árborg	172	2,9%	17,4%	68,6%	6,4%	4,7%
Búseta (p = .042)						
Ekkert umfram grunnnám	396	10,6%	29,0%	48,2%	6,8%	5,3%
Framhaldsskólapróf	478	13,2%	27,4%	48,5%	8,4%	2,5%
Háskólapróf	291	8,2%	22,7%	53,3%	11,0%	4,8%

Hefur þú mikla eða litla trú á bættri fjárhagslegri afkomu þinni í tengslum við starfrækslu álfers í Reyðarfirði?

Spurning 22

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög mikla trú	58	5,0	1,2
Frekar mikla trú	124	10,6	1,8
Frekar litla trú	320	27,4	2,6
Mjög litla trú	664	56,9	2,8
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1166 52	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

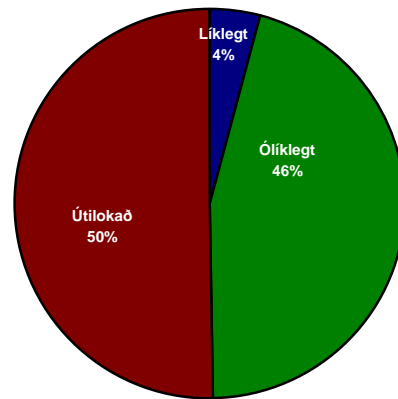
	Fjöldi svara	Mjög mikla trú	Frekar mikla trú	Frekar litla trú	Mjög litla trú
Kynferði (p = .001)					
Karlar	554	6,5%	13,5%	28,0%	52,0%
Konur	601	3,7%	8,0%	27,0%	61,4%
Aldur (e-m)					
18-27 ára	183	3,8%	9,8%	27,9%	58,5%
28-37 ára	210	4,8%	11,9%	28,6%	54,8%
38-47 ára	318	5,0%	8,8%	30,8%	55,3%
48-65 ára	454	5,5%	11,7%	24,2%	58,6%
Búseta (p = .001)					
Áhrifasvæði Reykjavíkur	162	3,1%	8,1%	20,6%	68,1%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	150	2,0%	4,6%	16,4%	77,0%
Eyjafjarðasvæðið	189	2,6%	10,1%	30,7%	56,6%
Austurland (Norðursvæði)	174	2,3%	11,5%	40,2%	46,0%
Austurland (Miðsvæði)	183	15,8%	24,0%	29,0%	31,1%
Austurland (Suðursvæði)	137	5,8%	6,6%	25,5%	62,0%
Suðurland að Árborg	170	2,4%	7,1%	26,5%	64,1%
Búseta (p = .001)					
Ekkert umfram grunnnám	397	5,3%	10,1%	30,0%	54,7%
Framhaldsskólapróf	470	6,4%	13,6%	27,4%	52,6%
Háskólapróf	293	2,4%	6,8%	23,9%	66,9%

Hversu líklegt eða ólíklegt er að þú munir sækjast eftir vinnu við álver í Reyðarfirði?

Spurning 23

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Mjög líklegt	20	1,7	0,7
Frekar líklegt	29	2,5	0,9
Frekar ólíklegt	196	16,6	2,1
Mjög ólíklegt	343	29,0	2,6
Alveg útilokað	593	50,2	2,9
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1181	100,0	
Samtals svarendur	37		
	1218		

Frekari greining:

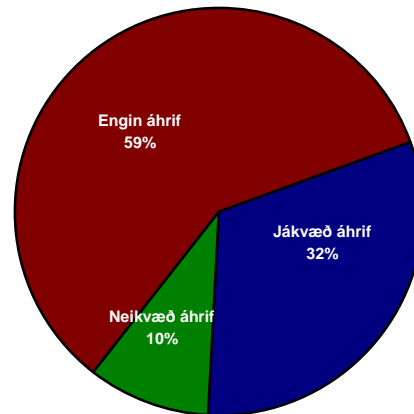
	Fjöldi svara	Mjög líklegt	Frekar líklegt	Frekar ólíklegt	Mjög ólíklegt	Alveg útilokað
Kynferði (p = .001)						
Karlar	559	1,4%	3,8%	20,4%	32,0%	42,4%
Konur	611	2,0%	1,1%	13,4%	26,0%	57,4%
Aldur (p = .001)						
18-27 ára	184	1,1%	5,4%	13,6%	20,1%	59,8%
28-37 ára	212	1,9%	,9%	18,9%	30,7%	47,6%
38-47 ára	319	3,8%	2,8%	17,2%	30,1%	46,1%
48-65 ára	465	,4%	1,7%	16,3%	31,0%	50,5%
Búseta (p = .001)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	166	0,0%	,6%	11,0%	22,0%	66,5%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	154	0,0%	,6%	12,2%	19,2%	67,9%
Eyjafjarðasvæðið	191	0,0%	1,6%	16,2%	30,4%	51,8%
Austurland (Norðursvæði)	176	0,6%	2,3%	16,5%	30,7%	50,0%
Austurland (Miðsvæði)	184	7,1%	8,2%	31,0%	33,2%	20,7%
Austurland (Suðursvæði)	136	4,4%	2,9%	14,7%	36,0%	41,9%
Suðurland að Árborg	173		,6%	12,7%	31,2%	55,5%
Búseta (p = .002)						
Ekkert umfram grunnnám	402	2,0%	2,0%	17,9%	29,1%	49,0%
Framhaldsskólapróf	477	1,9%	4,0%	18,4%	30,6%	45,1%
Háskólapróf	293	1,0%	,7%	11,9%	26,3%	60,1%

Hvort telur þú að starfræksla álvers í Reyðarfirði muni hafa jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi?

Spurning 24

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik- mörk +/-
Mjög jákvæð áhrif	85	7,2	1,5
Frekar jákvæð áhrif	285	24,3	2,5
Engin áhrif	691	58,9	2,8
Frekar neikvæð áhrif	78	6,6	1,4
Mjög neikvæð áhrif	35	3,0	1,0
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1174 44	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

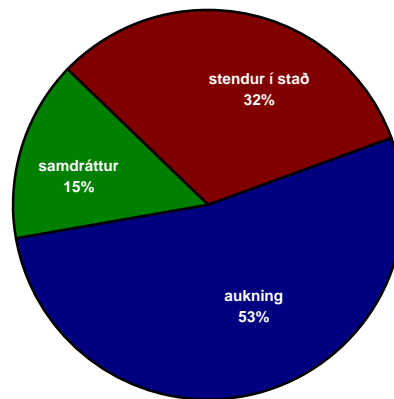
	Fjöldi svara	Mjög jákvæð áhrif	Frekar jákvæð áhrif	Engin áhrif	Frekar neikvæð áhrif	Mjög neikvæð áhrif
Kynferði (p = .011)						
Karlar	556	9,2%	27,2%	55,0%	6,1%	2,5%
Konur	607	5,6%	21,4%	62,6%	6,9%	3,5%
Aldur (p = .026)						
18-27 ára	184	4,9%	17,9%	62,0%	8,7%	6,5%
28-37 ára	211	7,6%	25,6%	56,9%	7,6%	2,4%
38-47 ára	318	7,2%	23,9%	58,8%	6,0%	4,1%
48-65 ára	460	8,0%	26,3%	58,7%	5,9%	1,1%
Búseta (p = .001)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	164	1,9%	12,3%	73,5%	6,8%	5,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	153	1,9%	7,1%	81,3%	7,1%	2,6%
Eyjafjarðasvæðið	188	4,8%	26,6%	63,8%	3,7%	1,1%
Austurland (Norðursvæði)	173	5,8%	32,4%	52,6%	5,2%	4,0%
Austurland (Miðsvæði)	183	29,0%	53,0%	9,8%	4,4%	3,8%
Austurland (Suðursvæði)	138	2,9%	20,3%	57,2%	16,7%	2,9%
Suðurland að Árborg	173	1,7%	12,1%	79,8%	5,2%	1,2%
Búseta (e-m)						
Ekkert umfram grunnnám	7,5%	25,3%	57,4%	6,3%	3,5%	7,5%
Framhaldsskólapróf	9,1%	24,1%	59,1%	5,9%	1,9%	9,1%
Háskólapróf	4,1%	23,3%	59,9%	8,6%	4,1%	4,1%

Hvort telur þú að íbúafjöldi í þínu byggðarlagi muni aukast, standa í stað eða dragast saman fram til ársins 2010 frá því sem nú er?

Spurning 26

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Íbúafjöldi mun aukast mikið (+10%)	1216	11,2	1,8
Íbúafjöldi mun aukast nokkuð (+2-10%)	466	41,5	2,9
Íbúafjöldi verður svipaður og nú er	360	32,1	2,7
Íbúafjöldi mun dragast nokkuð saman (-2-10%)	140	12,5	1,9
Íbúafjöldi mun dragast mikið saman (-10%)	30	2,7	0,9
Samtals fjöldi svara (Veit ekki)	1122	100,0	
(Svarar ekki)	69		
Samtals svarendur	27		
	1218		

Frekari greining:

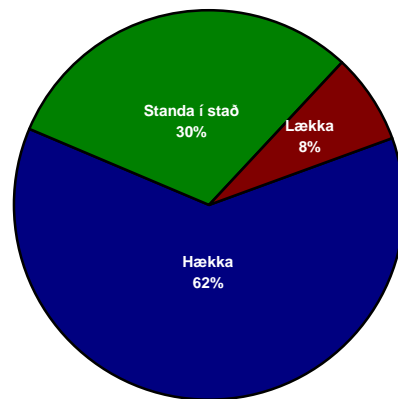
	Fjöldi svara	Íbúafjöldi mun aukast mikið (+10%)	Íbúafjöldi mun aukast nokkuð (+2-10%)	Íbúafjöldi verður svipaður og nú er	Íbúafjöldi mun dragast nokkuð saman (-2-10%)	Íbúafjöldi mun dragast mikið saman (-10%)
Kynferði (e-m)						
Karlar	528	12,5%	41,5%	29,5%	14,2%	2,3%
Konur	583	10,3%	41,2%	34,3%	11,1%	3,1%
Aldur (e-m)						
18-27 ára	176	15,3%	40,3%	32,4%	9,1%	2,8%
28-37 ára	208	12,0%	48,1%	29,8%	9,1%	1,0%
38-47 ára	301	11,3%	40,5%	31,2%	14,3%	2,7%
48-65 ára	436	9,2%	39,4%	33,7%	14,2%	3,4%
Búseta (p = .001)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	157	29,0%	54,8%	16,1%	0,0%	0,0%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	148	7,3%	39,3%	26,7%	22,0%	4,7%
Eyjafjarðasvæðið	188	4,8%	53,7%	36,7%	4,3%	,5%
Austurland (Norðursvæði)	157	5,1%	21,7%	47,1%	17,8%	8,3%
Austurland (Miðsvæði)	177	23,2%	54,2%	13,6%	7,9%	1,1%
Austurland (Suðursvæði)	130	0,8%	23,1%	53,7%	19,0%	3,3%
Suðurland að Árborg	163	6,7%	36,8%	36,8%	19,0%	,6%
Búseta (p = .001)						
Ekkert umfram grunnnám	372	10,8%	33,1%	36,8%	15,1%	4,3%
Framhaldsskólapróf	452	9,7%	45,6%	32,3%	10,6%	1,8%
Háskólapróf	290	13,8%	46,6%	25,9%	11,7%	2,1%

Hvort telur þú að verð á íbúðarhúsnæði í þínu byggðarlagi muni hækka, standa í stað eða lækka fram til ársins 2010 frá því sem nú er?

Spurning 27

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Verð mun hækka mikið (+10%)	98	8,9	1,7
Verð mun hækka nokkuð (+2-10%)	582	53,1	3,0
Verð mun standa í stað	334	30,4	2,7
Verð mun lækka nokkuð (-2-10%)	70	6,4	1,4
Verð mun lækka mikið (-10%)	13	1,2	0,6
Samtals fjöldi svara (Veit ekki)	1097	100,0	
(Svarar ekki)	86		
Samtals svarendur	35		
	1218		

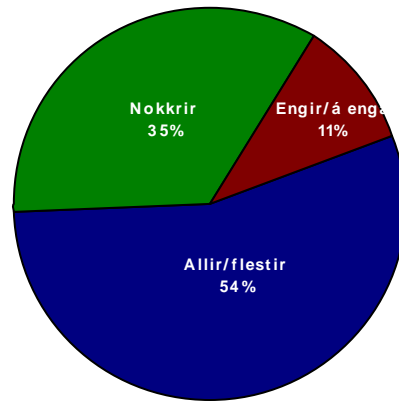

Frekari greining:

	Fjöldi svara	Verð mun hækka mikið (+10%)	Verð mun hækka nokkuð (+2-10%)	Verð mun standa í stað	Verð mun lækka nokkuð (-2-10%)	Verð mun lækka mikið (-10%)
Kynferði (e-m)						
Karlar	530	11,3%	51,5%	30,2%	6,0%	0,9%
Konur	557	6,5%	54,6%	30,9%	6,8%	1,3%
Aldur (e-m)						
18-27 ára	158	12,0%	49,4%	27,2%	8,9%	2,5%
28-37 ára	206	8,3%	56,3%	29,6%	4,9%	1,0%
38-47 ára	299	8,7%	50,5%	34,4%	5,4%	1,0%
48-65 ára	433	8,3%	54,5%	29,3%	6,9%	0,9%
Búseta (p = .001)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	150	13,5%	62,2%	21,6%	2,7%	0,0%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	144	8,9%	56,8%	28,1%	4,8%	1,4%
Eyjafjarðasvæðið	184	5,4%	58,7%	27,7%	8,2%	0,0%
Austurland (Norðursvæði)	157	10,8%	47,1%	35,0%	6,4%	0,6%
Austurland (Miðsvæði)	186	11,8%	41,6%	32,6%	10,1%	3,9%
Austurland (Suðursvæði)	127	4,7%	45,7%	41,7%	6,3%	1,6%
Suðurland að Árborg	156	7,1%	59,0%	28,2%	5,1%	0,6%
Búseta (e-m)						
Ekkert umfram grunnnám	356	7,6%	47,8%	35,4%	7,3%	2,0%
Framhaldsskólapróf	449	9,4%	56,6%	27,2%	6,0%	0,9%
Háskólapróf	287	9,8%	53,7%	30,0%	5,9%	0,7%

Hversu margir af þínum nánustu vinum búa á sama svæði og þú?
Spurning 28
Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Allir eða næstum allir	139	11,7	1,8
Flestir	513	43,1	2,8
Nokkrir	413	34,7	2,7
Engir eða næstum engir	101	8,5	1,6
Ég á enga nána vini	25	2,1	0,8
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1191	100,0	
Samtals svarendur	27		
	1218		

Frekari greining:

	Fjöldi svara	Allir eða næstum allir	Flestir	Nokkrir	Engir eða næstum engir	Ég á enga nána vini
Kynferði (e-m)						
Karlar	564	12,1%	45,0%	34,9%	6,4%	1,6%
Konur	615	11,4%	41,3%	34,1%	10,6%	2,6%
Aldur (p = .001)						
18-27 ára	184	20,1%	37,5%	31,0%	9,8%	1,6%
28-37 ára	215	10,2%	44,2%	29,3%	12,6%	3,7%
38-47 ára	319	12,9%	44,8%	34,2%	6,0%	2,2%
48-65 ára	472	8,3%	43,6%	38,8%	7,8%	1,5%
Búseta (p = .001)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	165	29,4%	39,3%	22,7%	8,0%	0,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	157	3,1%	39,6%	45,9%	8,2%	3,1%
Eyjafjarðasvæðið	193	13,0%	49,2%	29,5%	6,2%	2,1%
Austurland (Norðursvæði)	178	10,1%	39,3%	36,0%	11,8%	2,8%
Austurland (Miðsvæði)	184	11,4%	46,2%	32,6%	8,2%	1,6%
Austurland (Suðursvæði)	139	6,5%	41,0%	41,0%	10,1%	1,4%
Suðurland að Árborg	173	7,5%	45,7%	36,4%	7,5%	2,9%
Búseta (p = .001)						
Ekkert umfram grunnnám	409	13,0%	45,0%	34,0%	5,9%	2,2%
Framhaldsskólapróf	479	10,9%	48,2%	32,2%	7,9%	0,8%
Háskólapróf	296	11,1%	32,1%	39,5%	13,2%	4,1%

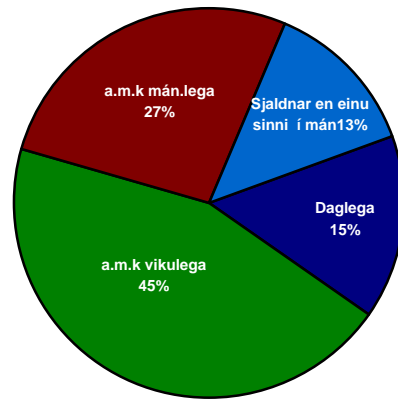

Hversu oft hittir þú nánustu vini þína?

Spurning 29

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Daglega	182	15,4	2,1
Að minnsta kosti vikulega	527	44,5	2,8
Að minnsta kosti einu sinni í mánuði	321	27,1	2,5
Sjaldnar	147	12,0	1,9
Aldrei eða næstum aldrei	7	0,6	0,4
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1184 34	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

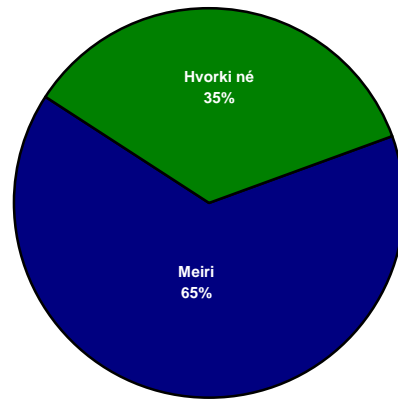
	Fjöldi svara	Daglega	Að minnsta kosti vikulega	Að minnsta kosti einu sinni í mánuði	Sjaldnar	Aldrei eða næstum aldrei
Kynferði (e-m)						
Karlar	559	13,4%	45,8%	27,2%	13,2%	0,4%
Konur	614	17,3%	43,5%	26,9%	11,6%	0,8%
Aldur (p = .001)						
18-27 ára	184	33,2%	39,7%	17,4%	8,2%	1,6%
28-37 ára	214	15,9%	42,1%	22,9%	18,2%	0,9%
38-47 ára	317	13,9%	48,3%	28,4%	9,1%	0,3%
48-65 ára	468	9,2%	45,1%	31,8%	13,7%	0,2%
Búseta (e-m)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	164	15,4%	49,4%	27,2%	6,8%	1,2%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	155	13,4%	45,2%	29,3%	10,8%	1,3%
Eyjafjarðasvæðið	191	14,7%	42,4%	29,3%	13,6%	0,0%
Austurland (Norðursvæði)	178	16,3%	41,0%	25,8%	16,9%	0,0%
Austurland (Miðsvæði)	184	14,1%	48,9%	25,0%	10,9%	1,1%
Austurland (Suðursvæði)	139	20,9%	41,0%	21,6%	15,8%	0,7%
Suðurland að Árborg	172	14,0%	43,6%	30,2%	12,2%	0,0%
Búseta (p = .001)						
Ekkert umfram grunnnám	407	21,6%	41,3%	25,8%	10,8%	0,5%
Framhaldsskólapróf	479	14,0%	46,8%	27,8%	11,3%	0,2%
Háskólapróf	293	9,2%	45,4%	27,3%	16,7%	1,4%

Myndir þú vilja hafa meiri eða minni samskipti við þína nánustu vini í framtíðinni en þú hefur gert til þessa?

Spurning 30

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Mun meiri	251	21,2	2,3
Heldur meiri	512	43,3	2,8
Hvorki meiri né minni	415	35,1	2,7
Heldur minni	4	0,3	0,3
Mun minni	1	0,1	0,2
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1183	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

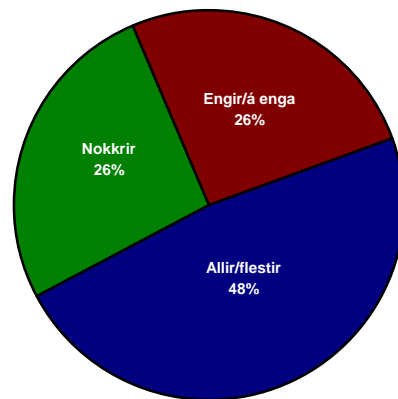
	Fjöldi svara	Mun meiri	Heldur meiri	Hvorki meiri né minni	Heldur minni	Mun minni
Kynferði (p = .001)						
Karlar	558	17,2%	41,8%	40,5%	0,5%	0,0%
Konur	613	25,0%	44,7%	30,2%	0,2%	0,0%
Aldur (e-m)						
18-27 ára	183	24,6%	41,5%	32,8%	0,5%	,5%
28-37 ára	214	24,3%	47,2%	28,0%	0,5%	0,0%
38-47 ára	317	20,5%	43,8%	35,6%	0,0%	0,0%
48-65 ára	468	19,0%	41,7%	38,9%	0,4%	0,0%
Búseta (e-m)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	164	19,8%	45,7%	33,3%	1,2%	0,0%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	156	25,9%	45,6%	27,8%	0,6%	0,0%
Eyjafjarðasvæðið	193	21,2%	43,5%	35,2%	0,0%	0,0%
Austurland (Norðursvæði)	174	21,3%	42,0%	36,2%	0,6%	0,0%
Austurland (Miðsvæði)	182	19,8%	45,1%	34,6%	0,0%	0,5%
Austurland (Suðursvæði)	139	20,9%	38,1%	41,0%	0,0%	0,0%
Suðurland að Árborg	174	20,1%	42,0%	37,9%	0,0%	0,0%
Búseta (p = .038)						
Ekkert umfram grunnnám	406	22,7%	38,9%	38,2%	0,2%	0,0%
Framhaldsskólapróf	479	20,5%	42,0%	37,2%	0,2%	0,2%
Háskólapróf	293	20,8%	51,2%	27,3%	0,7%	0,0%

Hversu margir af þínum nánustu ættingjum (systkini, foreldrar, uppkomin börn) búa á sama svæði og þú? (á sama stað, í sama sveitarfélagi eða á nærliggjandi stöðum)

Spurning 31

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Allir eða næstum allir	197	16,6	2,1
Flestir	370	31,2	2,6
Nokkrir	314	26,5	2,5
Engir eða næstum engir	162	13,6	2,0
Ég á enga nána ættingja	144	12,1	1,7
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1187 31	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

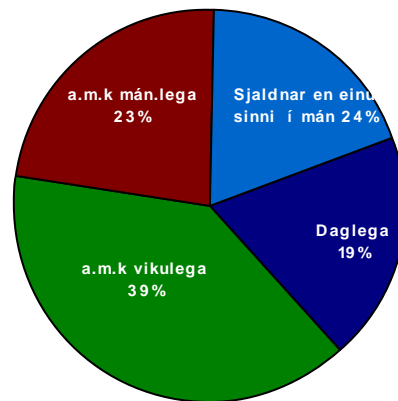
	Fjöldi svara	Allir eða næstum allir	Flestir	Nokkrir	Engir eða næstum engir	Ég á enga nána ættingja
Kynferði (e-m)						
Karlar	560	15,0%	32,1%	28,4%	13,2%	11,3%
Konur	615	18,0%	30,2%	24,7%	14,1%	12,8%
Aldur (p = .001)						
18-27 ára	183	29,0%	31,7%	23,0%	9,8%	6,6%
28-37 ára	214	19,6%	30,8%	24,3%	12,1%	13,1%
38-47 ára	320	15,6%	33,8%	21,9%	12,8%	15,9%
48-65 ára	469	11,1%	29,4%	31,8%	16,4%	11,3%
Búseta (p = .001)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	164	32,1%	29,6%	21,6%	11,1%	5,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	157	8,2%	24,5%	32,1%	18,2%	17,0%
Eyjafjarðasvæðið	191	21,5%	35,6%	24,6%	7,9%	10,5%
Austurland (Norðursvæði)	178	12,4%	35,4%	25,8%	15,2%	11,2%
Austurland (Miðsvæði)	182	17,0%	33,0%	24,7%	14,8%	10,4%
Austurland (Suðursvæði)	139	10,1%	30,2%	27,3%	15,1%	17,3%
Suðurland að Árborg	175	13,7%	28,6%	29,1%	14,3%	14,3%
Búseta (p = .002)						
Ekkert umfram grunnnám	408	17,6%	33,6%	27,7%	12,7%	8,3%
Framhaldsskólapróf	479	16,7%	29,9%	29,2%	11,5%	12,7%
Háskólapróf	296	14,9%	30,1%	20,3%	18,2%	16,6%

Hversu oft hittir þú nánustu ættingja þína?

Spurning 32

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Daglega	225	19,0	2,2
Að minnsta kosti vikulega	461	38,9	2,8
Að minnsta kosti einu sinni í mánuði	275	23,2	2,4
Sjaldnar	214	18,1	2,2
Aldrei eða næstum aldrei	9	0,8	0,5
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1184 34	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

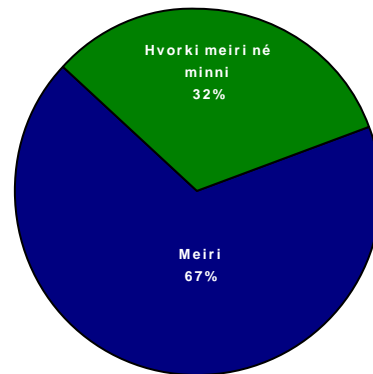
	Fjöldi svara	Daglega	Að minnsta kosti vikulega	Að minnsta kosti einu sinni í mánuði	Sjaldnar	Aldrei eða næstum aldrei
Kynferði (p = .003)						
Karlar	560	14,5%	40,5%	26,3%	18,2%	0,5%
Konur	612	22,7%	37,6%	20,8%	18,0%	1,0%
Aldur (p = .001)						
18-27 ára	184	32,1%	31,0%	25,0%	10,9%	1,1%
28-37 ára	215	23,3%	37,2%	20,5%	18,6%	0,5%
38-47 ára	319	12,2%	44,5%	23,5%	18,5%	1,3%
48-65 ára	465	16,6%	39,1%	23,4%	20,4%	0,4%
Búseta (p = .001)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	164	19,8%	45,1%	25,9%	8,6%	0,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	155	15,3%	35,7%	29,3%	19,7%	0,0%
Eyjafjarðasvæðið	193	21,8%	46,6%	16,1%	15,5%	0,0%
Austurland (Norðursvæði)	177	16,9%	39,5%	20,9%	20,9%	1,7%
Austurland (Miðsvæði)	183	20,8%	35,5%	23,0%	20,2%	0,5%
Austurland (Suðursvæði)	139	20,1%	30,9%	15,8%	32,4%	0,7%
Suðurland að Árborg	172	18,0%	37,2%	31,4%	11,6%	1,7%
Búseta (e-m)						
Ekkert umfram grunnnám	407	23,1%	38,6%	20,9%	16,5%	1,0%
Framhaldsskólapróf	477	18,4%	39,8%	23,1%	17,8%	0,8%
Háskólapróf	295	14,6%	37,6%	26,4%	21,0%	0,3%

Myndir þú vilja hafa meiri eða minni samskipti við þína nánustu ættingja í framtíðinni en þú hefur gert til þessa?

Spurning 33

Niðurstöður:

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vik-mörk +/-
Mun meiri	334	28,3	2,6
Heldur meiri	459	38,9	2,8
Hvorki meiri né minni	381	32,3	2,7
Heldur og mun minni	7	0,6	0,4
Samtals fjöldi svara (Svarar ekki)	1181 37	100,0	
Samtals svarendur	1218		

Frekari greining:

	Fjöldi svara	Mun meiri	Heldur meiri	Hvorki meiri né minni	Heldur minni	Mun minni
Kynferði (p = .001)						
Karlar	559	22,9 %	40,1%	36,3%	0,5%	0,2%
Konur	610	33,4%	38,2%	28,0%	0,3%	0,0%
Aldur (p = .001)						
18-27 ára	184	25,0%	35,9%	35,9%	2,2%	1,1%
28-37 ára	215	23,3%	46,0%	30,2%	0,5%	0,0%
38-47 ára	316	28,2%	39,9%	32,0%	0,0%	0,0%
48-65 ára	465	31,8%	36,1%	32,0%	0,0%	0,0%
Búseta (e-m)						
Áhrifasvæði Reykjavíkur	162	23,8%	36,9%	38,1%	0,6%	0,6%
Vesturland, Vestfirðir, N-Vestra	156	34,8%	37,3%	27,8%	0,0%	0,0%
Eyjafjarðasvæðið	193	26,9%	38,3%	33,7%	1,0%	0,0%
Austurland (Norðursvæði)	176	27,3%	40,3%	31,8%	0,6%	0,0%
Austurland (Miðsvæði)	182	29,7%	38,5%	31,9%	0,0%	0,5%
Austurland (Suðursvæði)	138	35,5%	33,3%	30,4%	0,7%	0,0%
Suðurland að Árborg	172	22,1%	46,5%	31,4%	0,0%	0,0%
Búseta (e-m)						
Ekkert umfram grunnnám	406	27,6%	35,5%	36,2%	0,5%	0,2%
Framhaldsskólapróf	475	30,3%	39,2%	29,7%	0,6%	0,2%
Háskólapróf	295	26,4%	42,7%	30,8%	0,0%	0,0%

VIÐAUKI II

YFIRLIT UM DREIFINGU SVARA, ORÐALAG SPURNINGA OG UPPSETNINGU SPURNINGALISTANS

Um framsetningu upplýsinga í yfirliti um dreifingu svara, orðalag spurninga og uppsetningu spurningalistans

Hér á eftir gefur að líta spurningalistann eins og kann var lagður fyrir og hlutfallslega dreifingu svara í fjölvalsspurningum. Hlutfallstölur eru í hverju tilviki reiknaðar af fjölda gildra svara, það er að segja að frádregnum þeim sem kunna að hafa sleppt því að svara viðkomandi spurningu. Jafnframt er um að ræða öll gild svör; það er að segja alls úrtakshópsins.

Samfélagsáhrif álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi

Akureyri, 19. febrúar 2007

Ágæti viðtakandi.

Alþingi ályktaði þann 11. mars 2003 að fela Bygðarannsóknastofnun í samvinnu við Þróunarfélag Austurlands að „fylgjast með samfélagsbreytingum og þróun byggðar og atvinnulífs á því landsvæði þar sem áhrifa álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi gætur mest“. Með aðkomu Iðnaðar- og viðskiptaráðuneytisins og Bygðastofnunar að verkefninu var þessum aðilum gert mögulegt að ráðast í nokkuð viðamikla **rannsókn á áhrifum álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi á samfélag og byggð**.

Hluti af þessari rannsókn er könnunin sem þú hefur nú fengið í hendur. Valið hefur verið um 3.200 manna úrtak fólks á landinu öllu og kom þitt nafn upp í úrtakinu. Áður hefur farið fram úrtakskönnun um sama efni árið 2004 en hún tók aðeins til fólks sem búsett var innan skilgreindrar fjarlægðar frá helstu framkvæmdasvæðunum á Austurlandi í upphafi ársins 2002. **Það skiptir mjög miklu fyrir gildi rannsóknarinnar að fá svör sem flestra er lenda í úrtakinu.** Það er einnig mikilvægt að aðeins sá sem fær rannsóknina senda, svari spurningalistanum. Því viljum við biðja þig að svara þessum spurningalista og leggja rannsókninni þar með lið.

Vegna umfangs rannsóknarinnar er vel mögulegt að fleiri en einn einstaklingur á sama heimili hafi fengið spurningalista sendan. Samt sem áður er mikilvægt fyrir rannsóknina að **allir þeir sem hafa fengið spurningalistann í hendur svari honum.**

Farið verður með svör þín sem trúnaðarmál og verður meðhöndlun og úrvinnsla gagna í höndum sérfræðinga við RHA – Rannsókn- og þróunarmiðstöð Háskólans á Akureyri. Við framkvæmd rannsóknarinnar er í hvívetna farið að ákvæðum laga um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga (nr. 77, 23. maí 2000) og verður tryggt að ekki verður á nokkurn hátt unnt að rekja niðurstöður til einstakra þátttakenda.

Við viljum biðja þig að svara spurningalistanum og **setja í póst innan tveggja vikna frá móttöku listans.** Meðfylgjandi er umslag sem þú getur látið ófrímerkt í póst. Ef þú hefur einhverjar spurningar um listann eða útfyllingu hans er þér velkomið að hringja í Hjalta Jóhannesson verkefnisstjóra rannsóknarinnar hjá RHA – Rannsókn- og þróunarmiðstöð Háskólans á Akureyri í síma 460-8903 eða senda honum tölvupóst, netfangið er hjalti@unak.is.

Svanfríður Jónsdóttir

1. Ert þú karl eða kona?

48% Karl 52% Kona

2. Hvaða ár ert þú fædd(ur)?

Árið: [meðaltal = 1964] [miðgildi = 1964] [lægsta = 1942] [hæsta = 1989]

3. Hvar býrð þú núna?

(vinsamlega tilgreindu bæði póstnúmer og nafn sveitarfélagsins)

Póstnúmer: _____ Sveitarfélag: _____

4. Ertu gift/kvæntur eða í sambúð?

68% Ég er gift/kvæntur eða í staðfestri sambúð

11% Ég er í óstaðfestri sambúð

21% Ég er hvorki gift/kvæntur né í sambúð

5. Hefurðu flust búferlum síðustu 10 árin og þá hversu oft?

60% Nei, ég hef ekki flutt síðustu 10 árin (NÆST SPURNING 7)

40% Ég hef flutt [meðaltal = 2,4; miðgildi = 2,0] sinni/sinum síðustu 10 árin

6. Hvenær fluttirðu á þann stað þar sem þú átt nú heima?

Ég flutti hingað árið [meðaltal = 2003] 10% Á ekki við/hef aldrei flutt (NÆST SPURNING 7)

6a. Ef þú hefur flutt, í hvaða sveitarfélagi (eða landi) bjóstu þá áður?

(vinsamlega tilgreindu bæði póstnúmer og nafn sveitarfélagsins eða heiti landsins)

Póstnúmer: _____ Sveitarfélag (land): _____

6b. Ef þú hefur flutt, hver var helsta ástæða þess að þú fluttir síðast þegar þú gerðir það?

Helsta ástæðan var: _____

7. Þegar á heildina er litið, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með þann stað (sveitarfélag/byggðarlag) þar sem þú býrð nú? (sbr. spurningu 3)

Mjög óánægð(ur)	Hvorki ánægð(ur) né óánægð(ur)			Mjög ánægð(ur)		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
6%	4%	5%	11%	14%	27%	35%

8. Hefur þú (eða fjölskylda þín) íhugað alvarlega að flytja milli byggðarlaga á síðustu 5 árum en ákveðið að gera það ekki?

- 9% Já, ég hef (við höfum) íhugað alvarlega að flytja til baka til byggðarlags þar sem ég hef búið áður
 11% Já, ég hef (við höfum) íhugað alvarlega að flytja til byggðarlags þar sem ég hef ekki búið áður
 80% Nei, ég hef (við höfum) ekki íhugað alvarlega að flytja (NÆST SPURNING 9)

8a. Ef þú hefur íhugað flutninga, hver var helsta ástæða þess að þú íhugaðir þá?

Helsta ástæðan var: _____

9. Telur þú líklegt eða ólíklegt að þú munir flytja frá því byggðarlagi þar sem þú býrð nú?

(Merktu í einn reit í hvorum lið)

	Mjög líklegt	Frekar líklegt	Frekar ólíklegt	Mjög ólíklegt	Alveg útilokað
.3. Innan þriggja ára.....	9%	10%	23%	44%	15%

10. Ef kæmi til þess að þú myndir flytja, hver yrði þá líklegasta ástæða þess?

Helsta ástæðan yrði: _____

11. Ef til þess kæmi að þú myndir flytja, hvar er þá líklegast að þú myndir velja þér búsetu?

Ég myndi líklega flytjast til _____

12. Ef til þess kæmi að þú myndir flytjast brott frá þeim stað þar sem þú býrð nú, til hvaða staðar eða lands vildir þú helst vilja flytja ef þú ættir algerlega frjálst val?

Ég myndi helst vilja flytja til _____

13. Hefur þú mikla eða litla trú á jákvæðri þróun byggðarlags þíns á næstu árum?

(með byggðarlagi er hér átt við þann stað sem þú nefndir í spurningu 3)

- 26% Ég hef mjög mikla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti
 46% Ég hef fremur mikla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti
 16% Ég hef fremur litla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti
 4% Ég hef mjög litla trú á að þróunin verði með jákvæðum hætti
 8% (Veit ekki)

14. Ert þú virkur félagi eða þátttakandi í einhverskonar félags-, íþrótta- eða tómstundastarfi og ef svo er, hvaða? (Vinsamlega skrifaðu nöfn félaganna eða tegund starfseminnar)

51% Nei, ég er ekki í neinu slíku starfi

49% Já og ég er í...

1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____

15. Hvort finnst þér nær sanni að segja, að flestum megi treysta, eða að aldrei sé hægt að vera of varkár í samskiptum við aðra?

54% Flestum má treysta

46% Aldrei er hægt að vera of varkár í samskiptum við aðra

16. Ef þú hugsar um það byggðarlag þar sem þú býrð núna, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ert þú með eftirfarandi? (Merktu í einn reit í hverjum lið)

	Mjög óánægð(ur)	Frekar óánægð(ur)	Frekar ánægð(ur)	Mjög ánægð(ur)
a) Umhverfið	2%	6%	38%	55%
b) Félagslíf	5%	19%	59%	17%
c) Menningarlíf	5%	19%	58%	18%
d) Möguleika til að sinna tómstundum og áhugamálum mínum	6%	13%	53%	28%
e) Framboð á almennri verslun/þjónustu	12%	30%	40%	18%
f) Framboð á heilbrigðisþjónustu	7%	18%	44%	30%
g) Aðgengi að framhaldsskólamenntun	10%	15%	43%	32%
h) Aðgengi að háskólamenntun	23%	26%	32%	19%
i) Persónulegt öryggi.....	2%	5%	44%	50%
j) Fjölbreytni starfa	18%	39%	34%	9%
k) Atvinnutekjur þínar.....	12%	28%	48%	12%
l) Efnahag fjölskyldunnar	6%	23%	56%	15%

17. Ef þú þyrftir að leita þér að vinnu, hversu líklegt eða ólíklegt þykir þér að eftirtaldar leiðir myndu skila árangri fyrir þig? (Merktu í einn reit í hverjum lið)

	Mjög ólíklegt	Frekar ólíklegt	Frekar líklegt	Mjög líklegt
a) Opinberar vinnumiðlanir	26%	30%	34%	11%
b) Vinir og kunningjar	7%	27%	53%	13%
c) Fjölskyldan.....	14%	36%	37%	13%
d) Tengsl við fólk í atvinnulífinu	4%	13%	53%	30%

Næst koma nokkrar spurningar um stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi en þar er átt við byggingarframkvæmdir við Kárahjúkavirkjun, háspennulínur og álver í Reyðarfirði

18. Lýstu því hvernig þú tengist stóriðjuframkvæmdunum á Austurlandi með því að segja **hversu vel eða illa eftirfarandi fullyrðingar eiga við um þig?** (Merktu í einn reit í hverjum lið)

Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig
-----------------------------	-------------------------------	--------------------------------	------------------------------

- a) Ég hef verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar ..... 6% ..... 5% ..... 6% 83%
- b) Fyrirtæki/aðili sem ég vinn hjá hefur verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar ..... 8% ..... 7% ..... 5% 80%
- c) Fyrirtæki/aðili sem ég vinn hjá hefur verið að selja vörur/þjónustu til framkvæmdaaðila ..... 9% ..... 8% ..... 7% 77%
- d) Nánir ættingjar mínir eða vinir hafa verið að vinna við eða í tengslum við framkvæmdirnar ..... 17% ..... 19% ..... 13% 51%

19. Hefur þú mikla eða litla trú á því að stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi hafi bætt fjárhagslega afkomu þína?

Mjög mikla trú	Frekar mikla trú	Frekar litla trú	Mjög litla trú
8%	12%	23%	56%

20. Hvort telur þú þegar á heildina er litið að stóriðjuframkvæmdirnar hafi haft jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi?

Mjög jákvæð áhrif	Frekar jákvæð áhrif	Engin áhrif	Frekar neikvæð áhrif	Mjög neikvæð áhrif
11%	27%	50%	8%	4%

21. Hvað er í þínum huga það sem er helst jákvætt og helst neikvætt við stóriðjuframkvæmdirnar á Austurlandi?

Helst jákvætt er: _____

_____

Helst neikvætt er: _____

_____

Næst koma nokkrar spurningar um starfrækslu álvers í Reyðarfirði en þar er átt við þann tíma þegar álverið er komið í fullan rekstur árið 2008 eða þar um bil.

22. Hefur þú mikla eða litla trú á bættri fjárhagslegri afkomu þinni í tengslum við starfrækslu álvers í Reyðarfirði?

Mjög mikla trú	Frekar mikla trú	Frekar litla trú	Mjög litla trú
5%	11%	27%	57%

23. Hversu líklegt eða ólíklegt er að þú munir sækjast eftir vinnu við álver í Reyðarfirði?

Mjög líklegt	Frekar líklegt	Frekar ólíklegt	Mjög ólíklegt	Alveg útilokað
2%	3%	17%	29%	50%

24. Hvort telur þú að starfræksla álvers í Reyðarfirði muni hafa jákvæð eða neikvæð áhrif á mannlíf í þínu byggðarlagi?

Mjög jákvæð áhrif	Frekar jákvæð áhrif	Engin áhrif	Frekar neikvæð áhrif	Mjög neikvæð áhrif
7%	24%	59%	7%	3%

25. Hvað er í þínum huga það sem er helst jákvætt og helst neikvætt við starfrækslu álvers í Reyðarfirði?

Helst jákvætt er: _____

_____

Helst neikvætt er: _____

_____

26. Hvort telur þú að íbúafjöldi í þínu byggðarlagi muni aukast, standa í stað eða dragast saman fram til ársins 2010 frá því sem nú er?

11% Íbúafjöldi mun aukast mikið (meira en 10% fjölgun)

39% Íbúafjöldi mun aukast nokkuð (2-10% fjölgun)

30% Íbúafjöldi verður svipaður og nú er

12% Íbúafjöldi mun dragast nokkuð saman (2-10% fækkun)

6% Íbúafjöldi mun dragast mikið saman (meira en 10% fækkun)

5% (Veit ekki)

27. Hvort telur þú að verð á íbúðarhúsnæði í þínu byggðarlagi muni hækka, standa í stað eða lækka fram til ársins 2010 frá því sem nú er?

- 8% Verð á íbúðarhúsnæði mun hækka mikið (meira en 10% hækkun)
- 49% Verð á íbúðarhúsnæði mun hækka nokkuð (2-10% hækkun)
- 28% Verð á íbúðarhúsnæði mun standa í stað
- 6% Verð á íbúðarhúsnæði mun lækka nokkuð (2-10% hækkun)
- 1% Verð á íbúðarhúsnæði mun lækka mikið (meira en 10% hækkun)
- 7% (Veit ekki)

28. Hversu margir af þínum nánustu vinum búa á sama svæði og þú?

(á sama stað, í sama sveitarfélagi eða á nærliggjandi stöðum)

- 12% Allir eða næstum allir
- 43% Flestir
- 35% Nokkrir
- 9% Engir eða næstum engir
- 2% Ég á enga nána vini

29. Hversu oft hittir þú nánustu vini þína?

- 15% Daglega
- 45% Að minnsta kosti vikulega
- 27% Að minnsta kosti einu sinni í mánuði
- 12% Sjaldnar
- 1% Aldrei eða næstum aldrei

30. Myndir þú vilja hafa meiri eða minni samskipti við þína nánustu vini í framtíðinni en þú hefur gert til þessa?

Mun meiri	Heldur meiri	Hvorki meiri né minni	Heldur minni	Mun minni
21%	43%	35%	0%	0%

31. Hversu margir af þínum nánustu ættingjum (systkini, foreldrar, uppkomin börn) búa á sama svæði og þú? (á sama stað, í sama sveitarfélagi eða á nærliggjandi stöðum)

- 17% Allir eða næstum allir
- 31% Flestir
- 27% Nokkrir
- 14% Engir eða næstum engir
- 12% Ég á enga nána ættingja

32. Hversu oft hittir þú nánustu ættingja þína?

- 19% Daglega
- 39% Að minnsta kosti vikulega
- 23% Að minnsta kosti einu sinni í mánuði
- 18% Sjaldnar
- 1% Aldrei eða næstum aldrei

33. Myndir þú vilja hafa meiri eða minni samskipti við þína nánustu ættingja í framtíðinni en þú hefur gert til þessa?

Mun meiri	Heldur meiri	Hvorki meiri né minni	Heldur minni	Mun minni
28%	39%	32%	0%	0%

34. Hver er staða þín á vinnumarkaði?

- 22% Ég er með eigin atvinnurekstur
- 49% Ég er í fullu starfi sem launþegi
- 19% Ég er í hlutastarfi sem launþegi
- 13% Ég er í námi
- 2% Ég er í fríi eða barneignafríi
- 1% Ég er í atvinnuleit eða milli starfa
- 3% Ég er öryrki
- 0% Ég er ellilífeyrisþegi
- 2% Annað og þá hvað: _____

35. Ef þú ert í vinnu eða námi, hvert sækir þú það aðallega?

(vinsamlega tilgreindu bæði póstnúmer og nafn sveitarfélagsins)

Póstnúmer: _____ Sveitarfélag: _____

- 7% Ég er hvorki í vinnu né námi.

36. Hver er menntun þín? (Merktu við allar prófgráður sem þú hefur lokið)

- 2% Ekkert af neðantöldu
- 32% Grunnskóla- eða gagnfræðapróf (og ekkert umfram það)
- 7% Stúdentspróf (og ekkert umfram það)
- 20% Próf í iðngrein
- 20% Styttra framhaldsnám
- 18% Lengra framhaldsnám (fyrsta háskólagráða)
- 7% Framhaldsnám á háskólastigi (meistaragráða, doktorsgráða eða sambærilegt)

37. Ef þú hefur lokið prófi í iðngrein, framhaldsmenntun með starfsréttindum eða háskólagráðu, á hvaða sviði (sviðum) er sú menntun?

---

38. Hve margir búa á heimilinu auk þín? (Skrifaðu fjölda einstaklinga í hverjum aldurshóp)

Börn 5 ára eða yngri: _____

Börn 6-17 ára: _____

Einstaklingar 18-25 ára: _____

Einstaklingar eldri en 25 ára: _____

39. Hverjar eru heildartekjur þínar fyrir skatta á mánuði að jafnaði? (Teldu með allar launatekjur, lífeyri, námslán og atvinnuleysisbætur en ekki barnabætur eða aðrar félagslegar bætur)

Heildartekjur mínar fyrir skatta eru kr. _____ á mánuði

40. Ef þú býrð með öðrum, hverjar eru heildartekjur fjölskyldunnar fyrir skatta á mánuði að jafnaði? (Teldu með allar launatekjur, lífeyri, námslán og atvinnuleysisbætur en ekki barnabætur eða aðrar félagslegar bætur)

11% Ég bý ein(n)

Heildartekjur fjölskyldunnar fyrir skatta eru kr. _____ á mánuði

Þá er könnuninni lokið, kærar þakkir fyrir þátttökuna!

Notaðu merкта umslagið sem fylgdi með könnuninni. Umslagið má setja ófrímerkt í póst.

Kærar þakkir fyrir að taka þátt í þessari rannsókn!

Þann 15. mars 2003 voru undirritaðir á Reyðarfirði samningar sem marka upphaf einnar stærstu einstöku framkvæmdar í Íslandssögunni. Þetta eru bygging álvers Alcoa og tengdar framkvæmdir, þar á meðal Kárahnjúkavirkjun. Heildarfjárfesting verkefnisins nam um 195 milljörðum króna og var reiknað með að vinna þyrfti um 6.300 ársverk á framkvæmdatímanum sem hefur staðið frá og með árinu 2003 og til ársins 2009 eða þar um bil. Ljóst er að þessar framkvæmdir munu hafa víðtæk áhrif á byggð og samfélag, ekki bara á Mið-Austurlandi, í næsta nágrenni framkvæmdanna, heldur á landinu öllu.

Alþingi samþykkti árið 2003 þingsályktun um að fela Bygðarannsóknastofnun Íslands, í samvinnu við Þróunarfélag Austurlands, að fylgjast með samfélagsbreytingum og þróun byggðar og atvinnulífs á því landsvæði þar sem áhrifa álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi mun sennilega gæta mest.

Rannsóknin hófst á árinu 2004 og mun standa í alls 6 ár eða til loka ársins 2009. Verkið er unnið undir stjórn sérstakrar verkefnisstjórnar af hópi sérfræðinga við RHA – Rannsókn- og þróunarmiðstöð Háskólans á Akureyri í samvinnu við Þróunarfélag Austurlands.

Markmið rannsóknarinnar er þríþætt:

- Í fyrsta lagi gefst með henni einstakt tækifæri til að safna gögnum sem geta orðið grundvöllur að mati sambærilegra (eða áþekkra) stórverkefna í framtíðinni.
- Í öðru lagi munu stjórnvöld, með slíkri rannsókn, hafa bættar forsendur til að lágmarka neikvæðar afleiðingar sem kunna að hljóta af verkefnunum en hámarka hinar jákvæðu.
- Í þriðja lagi hefur rannsókn af þessu tagi mikilvægt vísindalegt gildi í alþjóðlegu samhengi.

Í ályktun Alþingis var miðað við að skilað yrði formlegum skýrslum um niðurstöður verkefnisins til Iðnaðar- og viðskiptaráðherra í lok árs 2005 og 2007 og síðan í lok verkefnisins. Auk þessa er leitast við að þær upplýsingar sem aflað er með verkefninu séu sem aðgengilegastar þeim aðilum í samfélaginu sem geta haft af þeim einhvern hag. Hér gegnir verkefnisstjórn miklu hlutverki þar sem hún er skipuð fjórum fulltrúum, einum frá hverri þessara lykilstofnana á sviði svæðisbundinnar þróunar: Bygðarannsóknastofnun, Bygðastofnun, Iðnaðar- og viðskiptaráðuneyti og Þróunarfélagi Austurlands.

Þessi könnun er hluti af þeirri gagnaöflun sem ráðist hefur verið í vegna þessarar rannsóknar á samfélagsáhrifum virkjana- og álversframkvæmda á Austurlandi. Ef þú vilt kynna þér rannsóknina nánar og fylgjast með þegar niðurstöður einstakra rannsóknarluta verða birtar, getur þú heimsótt vef RHA-Rannsókn- og þróunarmiðstöðvar Háskólans á Akureyri, www.rha.is.